

PRZEWODNIK

dla obywateli
Unii Europejskiej
w Saksonii-Anhalt

EUMIGRA
FACH- UND SERVICESTELLE
EU-MIGRATION
SACHSEN-ANHALT

PRZEWODNIK

dla obywateli
Unii Europejskiej
w Saksonii-Anhalt

.....

#moderndenken

SPIS TREŚCI

Drodzy Czytelnicy 8
Informacje o tym informatorze 10
Witamy w Saksonii-Anhalt! 12
W samym środku Europy i Niemiec. Wiele dobrych powodów, do życia i pracy w Saksonii-Anhalt 14

Rozdział 1: Wjazd - pobyt - naturalizacja 18
1. Wymagania dotyczące wjazdu do Niemiec dla obywateli UE 19
2. Przeniesienie miejsca zamieszkania do Niemiec 20
3. Miejsce zamieszkania członków rodziny 21
4. Miejsce zamieszkania bliskich krewnych 22
5. Prawo stałego pobytu 23
6. Naturalizacja 24

Rozdział 2: Mieszkalnictwo 26
1. Znalezienie odpowiedniego mieszkania 27
2. Umowa najmu 28
3. Czynnosc i kaucja za czynsz 29
4. Wady mieszkań 29
5. Wypowiedzenie mieszkania 30
6. Zasitek mieszkaniowy 30

Rozdział 3: Nauka języka niemieckiego 32
1. Nauka języka niemieckiego poprzez kurs integracyjny 33
2. Kursy języka zawodowego 33
3. Nauka języka niemieckiego za granicą 34
4. Kursy języków obcych oferowane przez Centrum Edukacji Dorosłych 34
5. Tandemy językowe 34

Rozdział 4: Praca w Niemczech i Saksonii-Anhalt 36
Część 1: Poszukiwanie pracy 37
1. Poszukiwanie pracy z pomocą Agencji Zatrudnienia 37
2. Korzystanie z budżetu na staże 38
3. Promowanie poprzez działania na rzecz integracji zawodowej 39
4. Dalsze kształcenie z pomocą bonu edukacyjnego 40

Część 2: Regulacje i przepisy prawne dotyczące stosunku pracy 41
1. Umowa o pracę 41
2. Płatność zgodnie z minimalnym wynagrodzeniem za pracę 42
3. Przepisy dotyczące czasu pracy i urlopów 43
4. Wynagrodzenie bez pracy 44
5. Przepisy dotyczące szczególnych form pracy 44
6. Zwolnienie z pracy i ochrona przed zwolnieniem z pracy 45

Część 3: Prawa i obowiązki pracowników w przypadku utraty pracy 47
1. Jeśli nie otrzymujesz wynagrodzenia 47
2. Jeśli zostałem zwolniony z pracy 48
3. Zasitek dla bezrobotnych i podstawowe wsparcie dochodu 49

Rozdział 5: Uznawanie kwalifikacji zawodowych 54
1. Uznawanie stopni naukowych i kwalifikacji zawodowych 55
2. Uznawanie kwalifikacji w zawodach regulowanych 55
3. Uznawanie zawodów bez uznanych kwalifikacji 56
4. Uznawanie kwalifikacji szkolnych i uniwersyteckich 56
5. Pomoc w uzyskaniu uznania zawodowego 57

DOSSIER: OBYWATELSTWO UNII 58
I. Obywatelstwo Unii 59
II. Organizacja obywatelstwa Unii (art. 20 TFUE) 59
III. Swobodny przepływ pracowników w obrębie Unii Europejskiej 60
IV. Równe traktowanie pracowników z UE 61
V. Ochrona przed dyskryminacją 63

Rozdział 6: Kształcenie zawodowe - szkoła - uniwersytet 66
1. Formy szkolenia 67
2. Dualne kształcenie zawodowe 67
3. Szkolne kształcenie zawodowe 68
4. Kształcenie zawodowe na poziomie szkoły średniej 68
5. Ustawiczne kształcenie i szkolenie zawodowe 69
6. Edukacja szkolna w niemieckim systemie szkolnictwa 71
7. Studia na uczelniach wyższych 76

Rozdział 7: Zdrowie i profilaktyka 80

1. Ubezpieczenie zdrowotne podczas pobytu czasowego
w Niemczech 81

2. Ubezpieczenie zdrowotne podczas dłuższego
pobytu w Niemczech 82

3. Ubezpieczenie zdrowotne dla osób mieszkających w Niemczech . 83

4. Ubezpieczenie zdrowotne w Niemczech: opieka medyczna 85

5. Ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków 86

6. Pełnomocnictwo do spraw opieki zdrowotnej 86

Rozdział 8: Życie społeczne i rodzina 88

1. Korzyści w czasie ciąży 89

2. Zasitek rodzinny 90

3. Dodatek na dziecko 92

4. Urlop wychowawczy i zasitek wychowawczy 92

5. Opieka nad dziećmi 94

6. Pakiet edukacyjny i partycypacyjny 95

Rozdział 9: Zabezpieczenie społeczne, ubezpieczenia i podatki 98

1. Państwowe ubezpieczenie społeczne 99

2. Ustawowe ubezpieczenie emerytalne 101

3. Ubieganie się o emeryturę 103

4. Własność prywatna i ubezpieczenia osobiste 103

5. Zobowiązanie podatkowe 104

6. Deklaracja podatku dochodowego 105

Rozdział 10: Pomoc dla osób niepełnosprawnych 108

1. Specjalne świadczenia dla osób niepełnosprawnych 109

2. Ustawa o równych szansach dla osób niepełnosprawnych
w Saksonii-Anhalt 110

**Rozdział 11: Tworzenie sieci kontaktów i uczestnictwo w życiu
społecznym 112**

1. Europejskie organizacje i stowarzyszenia w Saksonii-Anhalt 113

2. Fora wymiany Wspólnot Europejskich 116

3. Udział w wyborach lokalnych 117

4. Udział w pracach Rady Doradczej ds. Cudzoziemców 118

5. Członkostwo w klubie sportowym 118

Rozdział 12: Poradnictwo i punkty kontaktowe w Saksonii-Anhalt . 120

1. Ośrodki doradztwa dla młodzieży w Saksonii-Anhalt
i dorosłych 121

2. Inne poradnie 122

3. Orientacja w środowisku doradców Saksonia-Anhalt 123

4. Zapytanie do Biura ds. Równego Traktowania
Pracowników z UE 124

Indeks 126

Ważne punkty kontaktowe i kontakty w Saksonii-Anhalt 130

Nadruk 140

.....

UWAGA

• **Zewnętrzne łącza internetowe** – zaznaczone na pomarańczowo
w tekście + kod QR

.....

DRODZY CZYTELNICY,

W ostatnich latach ludność Saksonii-Anhalt stała się bardziej zróżnicowana ze względu na imigrację. W naszym kraju federalnym ponad osiem procent wszystkich obywateli ma obecnie pochodzenie migracyjne. Obywatele Unii z innych krajów europejskich stanowią jedną trzecią wszystkich cudzoziemców zarejestrowanych w Saksonii-Anhalt i ponad połowę wszystkich zagranicznych pracowników w tym kraju związkowym. Wśród dziesięciu głównych krajów pochodzenia znajdują się Polska, Rumunia i Bułgaria.

Oprócz imigrantów, w ramach swobodnego przepływu pracowników w kraju przebywa na krótki lub średni okres czasu większa liczba pracowników mobilnych z innych państw UE. Ogólnie rzecz biorąc, udział obywateli UE wśród wszystkich pracowników podlegających obowiązkowi opłacania składek na ubezpieczenie społeczne wynosi około 2,5%.

Czy to w zakładach pracy, w służbie zdrowia, w obiektach kulturalnych czy na uczelniach: potrzebujemy imigrantów, abyśmy mogli funkcjonować. Udana integracja to ogromna szansa. Saksonia-Anhalt jest w coraz większym stopniu uzależniona od imigracji, zarówno obecnie, jak i w przyszłości, zagraniczni pracownicy i ich udana integracja aby sprostać zmianom demograficznym, rekrutować młodych ludzi do szkolenia i rynek pracy oraz wzmocnienie kultury wzmocnienie różnorodności kulturowej w państwie.

Naszym wspólnym zadaniem jest zrobienie wszystkiego, co w naszej mocy, aby ludzie czuli się w Saksonii-Anhalt mile widziani i jak w domu, niezależnie od ich pochodzenia. Im lepiej imigranci i pracownicy zagraniczni będą informowani o możliwościach wsparcia, tym szybciej uda im się dotrzeć na miejsce i tym lepiej będą mogli wnieść swój potencjał do państwa.

Ważnym elementem działań integracyjnych w wielu projektach realizowanych w ostatnich latach było i jest kształtowanie integracji uchodźców. Urząd ds. migracji w Saksonii-Anhalt uzupełnia te oferty o wsparcie dla obywateli UE i z wdzięczności opracował niniejszy przewodnik.

Życzymy pouczającej lektury!

Z poważaniem
SUSI MÖBBECK

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE PRACY, SPRAW SPOŁECZNYCH,
ZDROWIA I RÓWNOŚCI KRAJU ZWIĄZKOWEGO SAKSONIA-ANHALT
KOMISARZ DS. INTEGRACJI RZĄDU KRAJOWEGO

O NINIEJSZEJ BROSZURZE

W niniejszym przewodniku zebrano często poszukiwane, a czasem rozproszone informacje na temat życia i pracy obywateli Unii Europejskiej w Saksonii-Anhalt. Nowa jest nie tylko forma broszury. Przyjęliśmy również nowe podejście do jej tworzenia, ponieważ europejskie organizacje członkowskie wniosły swój wkład, doradzając, co jest dla nich ważne i ułatwia odnalezienie się w często skomplikowanych przepisach. W ten sposób chcielibyśmy trwale poprawić jakość informacji i niezależną orientację z perspektywy członków UE. **Informacja Federalnego Urzędu do Spraw Równego Traktowania Pracowników UE** posłużyła za podstawę do przedstawienia ogólnokrajowych podstaw prawnych.

Rozdziały koncentrują się na podstawowych informacjach, które mogą pomóc w początkowej orientacji. Ponadto liczne linki prowadzą do dalszych informacji na specjalistycznych portalach internetowych oraz do ośrodków **kontaktowych i doradczych** w Saksonii-Anhalt. **Wskazówki i porady** wyróżnione w tekście oraz **indeks** słów kluczowych uzupełniają przewodnik jako ofertę pomocy w podejmowaniu decyzji i niezawodnej orientacji w życiu codziennym.

Przewodnik jest przeznaczony nie tylko dla obywateli UE, ale także dla ich licznych zwolenników w powiatach i miastach Saksonii-Anhalt: wyspecjalizowanych służb z zakresu doradztwa migracyjnego i ogólnego doradztwa społecznego, centrów koordynacyjnych ds. integracji, wielu zaangażowanych multiplikatorów w projektach i inicjatywach w ramach pracy etatowej i wolontariatu. Może i powinien być wykorzystywany jako przewodnik lub punkt odniesienia, zwłaszcza przez osoby działające w organizacjach i stowarzyszeniach migrantów.

W celu zapewnienia jak największej zrozumiałości pierwsze wydanie tego przewodnika jest dostępne w językach: niemieckim, angielskim, polskim, rumuńskim, bułgarskim i węgierskim. Jest on dostępny na portalu informacyjnym www.eumigra.de/eu-wegweiser.html w formie zamkniętej broszury. Poszczególne rozdziały tematyczne będą wkrótce dostępne również w innych językach europejskich - w wersji elektronicznej i do samodzielnego wydrukowania.

Traktujemy ten przewodnik jako "pracę w toku", ponieważ mamy świadomość, że sugestie i uwagi użytkowników mogą pomóc w jego udoskonaleniu. W związku z tym chętnie przyjmujemy Twoje opinie i sugestie, które możesz w każdej chwili przelać na nasz portal informacyjny EUmigra www.eumigra.de.

Wszystkiego najlepszego na drodze do Saksonii-Anhalt!

KRZYSZTOF BLAU

DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY
AUSLANDSGESELLSCHAFT SACHSEN-ANHALT E.V.

WITAMY W SAKSONII-ANHALT!

POWITANIE PRZEZ PREZESA
AUSLANDSGESELLSCHAFT SACHSEN-ANHALT E.V.

Imigracja do Saksonii-Anhalt jest czymś wartościowym, do czego nasz kraj związkowy musi dążyć, aktywnie promować i zachęcać. Im szybciej i skuteczniej imigranci zintegrują się z naszym krajem związkowym, tym lepiej będziemy w stanie kształtować nasze wspólne funkcjonowanie w społeczeństwie.*

Coraz więcej obywateli z całej Europy przyjeżdża do Saksonii-Anhalt, aby tu pracować i mieszkać. Dzięki instrumentowi swobodnego przepływu pracowników pojawiły się nowe możliwości i nadzieje na lepsze wynagrodzenie niż w kraju pochodzenia, na rozwój zawodowy i budowanie perspektyw rodzinnych.

Z radością przyjmujemy związany z tym trend imigracji do naszego kraju. państwo z całego serca. Jednocześnie, ten mile widziany rozwój nowe wyzwania dla wszechstronnej kultury gościnności. W praktyce prawa zagwarantowane pracownikom UE często nie są jeszcze realizowane. a pracownicy często okazują się niespełnieni. Więcej niż Bardziej niż kiedykolwiek wcześniej zadaniem wszystkich podmiotów społecznych jest uczynienie swobody przemieszczania się społecznie i sprawiedliwie, a także by nadal czynić z migracji wewnętrznej w UE główny filar jako główny filar idei europejskiej: na zasadzie równości na zasadzie równego traktowania i równego uczestnictwa w życiu społecznym.

*

Koncepcja integracji państwa
Saksonia-Anhalt (2020), s. 4.

Poprzez ten przewodnik chcemy, jako wydawcy, przyczynić się do tego, że Saksonia-Anhalt jest postrzegana przez europejskich imigrantów europejskich imigrantów jeszcze bardziej niż dotychczas: jako atrakcyjne miejsce pracy i jako państwo posiadające dobrze przygotowane struktury wsparcia dla naszych współobywateli w Europie.

Ważną rolę odgrywa tu dobrze przygotowana informacja w języku ojczystym. Zwłaszcza w obliczu wielu zagrożeń i przeszkód i dyskryminacji, jest niezbędna, ponieważ może pomóc ludziom w korzystaniu z gwarantowanych praw oraz uniknąć niekorzystnej sytuacji społecznej lub finansowej. Wiemy o tym my, jako organizacja parasolowa zrzeszająca ponad 40 organizacji migrantów naszych członków we wspólnotach a także jako wydawcy różnych przewodników dla imigrantów.

Broszura ta jest nowością w swoim rodzaju. Jako kompendium, po raz pierwszy łączy informacje o życiu zawodowym z aspektami integracji społecznej w odniesieniu do imigrantów europejskich. Równocześnie łączy ogólne przepisy federalne wraz z informacjami o ofertach i usługach dla obywateli UE i ich rodzin w Saksonii-Anhalt.

Niech to narzędzie informacji i orientacji pomoże Ci lepiej ułatwić przyjazd do nas i sprawić, że w dłuższej perspektywie poczujesz się jak w domu.

W imieniu zarządu Auslands-Gesellschaft życzę wszystkim czytelnikom tego przewodnika powodzenia we wszystkich podróżach po naszym kraju związkowym!

GERHARD MIESTERFELDT

PRZEWODNICZĄCY
AUSLANDSGESELLSCHAFT SACHSEN-ANHALT E.V.

KATEDRA W MAGDEBURGU NAD BRZEGIEM ŁABY

W SAMYM ŚRODKU EUROPY I NIEMIEC.

WIELE DOBRYCH POWODÓW,
DO ŻYCIA I PRACY W
SAKSONII-ANHALT

KORZYSTNA LOKALIZACJA GEOGRAFICZNA – SZCZEGÓLNI DLA IMIGRANTÓW Z EUROPY WSCHODNIEJ

Saksonia-Anhalt, jako kraj związkowy położony równo w centrum Niemiec i Europy, jest łatwo dostępna dla imigrantów z całej Europy. Południowa część kraju związkowego należy do regionu metropolitalnego Środkowe Niemcy, natomiast od północy i wschodu graniczy z regionami metropolitalnymi Hamburg i Berlin-Brandenburgia, a od zachodu z Hanowerem w Dolnej Saksonii. Bliskość geograficzna Polski i Republiki Czeskiej ma duże znaczenie dla migracji wewnętrznej w UE. Dla wielu mobilnych pracowników jest to okazja do regularnego odwiedzania rodziny przy niewielkim wysiłku związanym z podróżą.

DOBRE RAMOWE WARUNKI EKONOMICZNE

Saksonia-Anhalt to nowoczesny ośrodek biznesowy i naukowy. Dwa-ście przyszłościowych lokalizacji rozsięgniętych po całym stanie ucieleśnia dynamikę innowacji naukowych i technologicznych w ewoluujących strukturach. W sercu wschodnioniemieckiego przemysłu chemicznego sektor logistyczny, przemysł produkcyjny w zakresie budowy maszyn i urządzeń, przemysł spożywczy, rolnictwo, ochrona zdrowia i branża twórcza oferują obecnie europejskim imigrantom dobre perspektywy zatrudnienia. Dla wielu pracowników z Europy atrakcyjna jest także wyższa płaca minimalna i większa siła nabywcza w porównaniu z sąsiadami z Europy Wschodniej. Podobnie europejscy imigranci posiadający np. tytuł magistra lub inżyniera pracują dziś w Saksonii-Anhalt, ponieważ jest to opłacalne ze względów finansowych, a ogólne warunki życia są odpowiednie.

W ŚRODKU EUROPY

WIDOK NA MIASTO SCHKOPAU,
W TLE FABRYKA DOW Z VALUEPARK

PRZYSTĘPNE WARUNKI MIESZKANIOWE I KOSZTY UTRZYMANIA I ATRAKCYJNE ŚRODOWISKO ŻYCIA

PARK NARODOWY HARZ

Saksonia-Anhalt jest uznawana przez naszych europejskich sąsiadów za kraj związkowy z niskimi kosztami mieszkań i życia oraz wysokimi standardami jakości. Normy jakości. Ceny wynajmu są bardzo zbliżone do cen we wschodniej Europie, a w niektórych przypadkach nawet znacznie tańsze. Co więcej, są one znacznie niższe niż w zachodnich Niemczech. W małych miastach i na wsi zakup domu jest tańszy niż w Polsce lub we Włoszech. Ogólne koszty utrzymania w Saksonii-Anhalt są niższe niż w niektórych krajach europejskich. Nie tylko w tętniących życiem większych miastach Saksonii-Anhalt znajdują się dobrze zrewitalizowane osiedla mieszkaniowe o atrakcyjnym środowisku życia. W wielu miejscach doskonale odrestaurowane historyczne centra miast, dobrze utrzymane tereny zielone i dobrze rozwinięta infrastruktura przyczyniają się do tego, że zarówno miejscowi, jak i imigranci czują się tu jak w domu.

DOGODNE WARUNKI SZKOLENIOWE

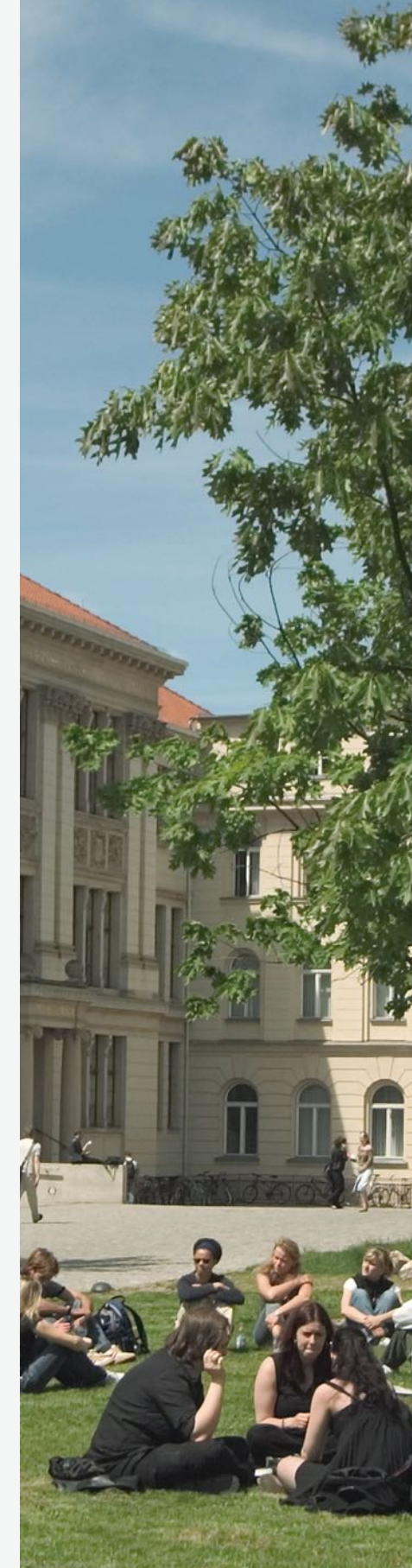
Miasta uniwersyteckie Magdeburg i Halle, a także inne większe miasta, w których znajdują się uniwersytety i instytucje badawcze, wraz z firmami, zapewniają tętniące życiem środowisko pracy i życia. Studenci zagraniczni znajdują rodaków również z Unii Europejskiej, utrzymują wymianę i kontakty ze społecznościami europejskimi oraz poznają inne kultury. W szczególności warunki kształcenia i szkolenia na uniwersytetach i w szkołach zawodowych są uważane przez imigrantów z Unii Europejskiej za atrakcyjne i wzorcowe, m.in. ze względu na korzystne koszty kształcenia i studiowania.

GODZENIE PRACY Z ŻYCIEM RODZINNYM

W Saksonii-Anhalt tradycyjnie przywiązuje się wagę do rodzin i uważa się ją za przyjazną dla rodzin. Na przykład, zgodnie z Ustawą o promocji dziecka, wszystkie dzieci w kraju mają prawo do opieki i wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w przedszkolu od urodzenia. Świadczenia socjalne, takie jak zasiłek rodzicielski i urlop rodzicielski, również w istotny sposób przyczyniają się do tworzenia klimatu przyjaznego rodzinie. Ponadto istnieje szeroka oferta przedszkoli i placówek opieki pozaszkolnej. Znalezienie miejsca dla własnych dzieci tutaj lub w szkole jest mniej trudne niż w niektórych innych krajach o szczególnie gęstej zabudowie. Wiele rodzin, które mieszkają i pracują tutaj ze względu na odległość i brak wsparcia ze strony rodziny, otrzymuje w ten sposób ofertę możliwość łączenia pracy z życiem rodzinnym zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Wreszcie, co nie mniej ważne legitymacja rodzinna Saksonii-Anhalt pozwala na korzystanie z oferty regionalnej obejmującej zajęcia rekreacyjne i kulturalne po obniżonych cenach dla całej rodziny.

WYJĄTKOWO BOGATY KRAJOBRAZ KULTUROWY I MOŻLIWOŚCI REKREACYJNE BLISKO NATURY

Nie tylko dwa największe miasta w kraju związkowym - Magdeburg nad Łabą i Halle nad Saalą - są znanymi na całym świecie historycznymi miejscami kultury z ważnymi zabytkami. Dzięki pięciu obiektom wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO - Bauhaus, Królestwo Ogrodów Dessau-Wörlitz, pomniki Lutra w Eisleben i Wittenberdze, stare miasto w Quedlinburgu oraz katedra w Naumburgu - Saksonia-Anhalt oferuje wyjątkowe bogactwo zabytków kultury. Oprócz historycznych miast i miasteczek oraz łączącej je "Drogi Romańskiej", charakterystyczne krajobrazy, takie jak Altmark, najbardziej na północ wysunięty region uprawy winorośli Saale-Unstrut i góry Harz, najwyższe pasmo górskie w północnych Niemczech i park narodowy, oferują doskonałe miejsca na wycieczki i przeżycia. Wiele miast i miasteczek w Saksonii-Anhalt zaprasza do relaksu dzięki swoim zielonym terenom i przestronnym parkom, często z długimi ścieżkami rowerowymi, co przyczynia się do zrelaksowanego podejścia do życia, które jest przystawione w Saksonii-Anhalt.

1. WEJŚCIE – POBYT – OBYWATELSTWO

1. WJAZD DO NIEMCZECH ZGODNIE Z USTAWĄ O SWOBODZIE PRZEMIESZCZANIA SIĘ
2. PRZENIESIENIE MIEJSCA ZAMIESZKANIA DO NIEMIEC
3. MIEJSCE ZAMIESZKANIA CZŁONKÓW RODZINY
4. MIEJSCE ZAMIESZKANIA BLISKICH KREWNYCH
5. PRAWO STAŁEGO POBYTU
6. NATURALIZACJA

W tym rozdziale dowiesz się

jakie prawa można uzyskać dla siebie i członków rodziny jako obywatel państwa członkowskiego UE w odniesieniu do pobytu oraz jakie wymogi obowiązują w przypadku prawa stałego pobytu i naturalizacji.

Na końcu rozdziału znajdziesz również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

1. WYMAGANIA WSTĘPNE DLA OBYWATELI UE DO NIEMIEC

Jako obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a więc "obywatel Unii", masz generalnie prawo do swobodnego przemieszczania się w obrębie UE. Można zatem wjechać i przebywać w Niemczech oraz w każdym innym państwie członkowskim UE bez wizy. Podstawą prawną jest tu **ustawa o swobodzie przemieszczania się (FreizüG/EU)**.

Aby wjechać do Niemiec, należy posiadać dokument tożsamości (paszport lub dowód osobisty). Możesz przebywać w Niemczech do 3 miesięcy bez dodatkowych wymagań i warunków.

Masz prawo do pobytu w Niemczech przez okres dłuższy niż 3 miesiące, jeśli jesteś

- zatrudniony lub pracujesz na własny rachunek
- w trakcie szkolenia zawodowego,
- szukasz pracy z rozsądną szansą na sukces,
- nie pracujesz zarobkowo, ale masz wystarczające środki na utrzymanie i jesteś objęty ubezpieczeniem zdrowotnym (dotyczy to również uczniów) lub
- przebywasz w Niemczech legalnie od co najmniej 5 lat (prawo stałego pobytu).

Jak tylko znajdziesz pracę, będziesz potrzebować zaświadczenia od pracodawcy lub umowy o pracę. Z tym dowodem uzyskuje się **prawo pobytu**.

Zwróć uwagę na termin powiadomienia. Jeśli nie zdążysz, możesz zostać ukarany grzywną w wysokości do 1000 €.

2. MIEJSCE ZAMIESZKANIA PRZEPROWADZKA DO NIEMIEC

Po wjeździe należy zameldować się w urzędzie meldunkowym (Einwohnermeldeamt) właściwym dla miejsca zamieszkania w ciągu 2 tygodni od wprowadzenia się. W tym celu należy uzyskać "potwierdzenie wynajmu mieszkania" lub "zaświadczenie o wynajmie mieszkania" od właściciela mieszkania, a także dokumenty tożsamości. Więcej informacji o usługach Biura Rejestracji Mieszkańców oraz formularze do pobrania znajdziesz [tutaj](#).

Zgodnie z europejską dyrektywą o swobodnym przepływie osób Urząd Rejestracji Cudzoziemców może zażądać od Ciebie zaświadczenia o prawie do pobytu (§ 5a FreizügG/EU). W tym celu może wymagać od Ciebie przedstawienia pewnych dokumentów, np:

- potwierdzenie zatrudnienia lub zaświadczenie o zatrudnieniu od pracodawcy,
- dowód prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek,
- dowód posiadania wystarczających środków utrzymania i ubezpieczenia zdrowotnego w przypadku osób niepracujących,
- w przypadku poszukiwania pracy - dowód poważnego poszukiwania pracy w rozsądnym zakresie z rozsądnymi perspektywami powodzenia.

Czy muszę mieć przetłumaczone dokumenty na język niemiecki, aby zarejestrować się w urzędzie meldunkowym?

Dane osobowe są zazwyczaj pobierane z paszportu krajowego lub dowodu osobistego - w tym przypadku nie są wymagane tłumaczenia. Jednak związki prawa rodzinnego są zazwyczaj udawadnianie za pomocą aktów małżeństwa, urodzenia i zgonu (tzw. Personenstandsurkunden), a następnie rejestrowane. Niektóre kraje UE mogą wydawać międzynarodowe wersje aktów małżeństwa, urodzenia i zgonu. Te dokumenty międzynarodowe są uznawane w państwach członkowskich Konwencji bez żadnych dodatkowych formalności (legalizacji lub potwierdzenia apostille).

Dokumenty z innych krajów muszą być poświadczone w kraju pochodzenia, a następnie przetłumaczone na język niemiecki przez tłumacza przysięgłego. Poświadczenie może być dokonane przez właściwy organ w kraju ojczystym (apostille) lub przez właściwą misję niemiecką za granicą (legalizacja).

3. MIEJSCE ZAMIESZKANIA CZŁONKÓW RODZINY

Prawo do swobodnego przemieszczania się dotyczy także członków rodziny, którzy towarzyszą lub dołączają do Ciebie jako obywatela Unii uprawnionego do swobodnego przemieszczania się. Narodowość członka rodziny nie ma znaczenia.

Za członków rodziny uważa się następujące osoby

- małżonkowie
- zarejestrowani partnerzy cywilni (partnerstwo cywilne wg niemieckiego prawa o związkach partnerskich lub na podstawie przepisów prawnych innego państwa członkowskiego UE lub państw: Norwegii, Islandii i Liechtensteinu).
- własne dzieci lub wnuki, małżonkowie lub partnerzy życiowi obywatela UE współmałżonka lub partnera cywilnego, który ma mniej niż 21 lat.

Wymagany jest dokument tożsamości (paszport lub dowód osobisty). Organ ds. cudzoziemców może zażądać dowodu pokrewieństwa z obywatelem UE uprawnionym do swobodnego przemieszczania się. Ponadto urząd do spraw cudzoziemców może zażądać przedstawienia potwierdzenia rejestracji obywatela UE.

Aby udowodnić prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu członka rodziny, Departament ds. Cudzoziemców wydaje członkom rodziny obywateli państw trzecich **kartę pobytu**. Powinna ona zostać wydana w ciągu 6 miesięcy i jest zazwyczaj ważna przez 5 lat.

Własne dzieci lub wnuki w wieku powyżej 21 lat, a także krewni w linii prostej (rodzice, dziadkowie itp.) mogą przyjechać do Niemiec tylko wtedy, gdy towarzyszą im obywatele UE zapewnią im utrzymanie.

Członkowie rodziny, którzy sami nie są obywatelami UE ("obywatele państw trzecich"), muszą posiadać wizę, aby wjechać do Niemiec.

4. POBYT OSOBY POWIĄZANE

Oprócz posiadania statusu osoby powiązanej, należy spełnić jeszcze inne wymagania. Musi istnieć powód pobytu ("powody pobytu"). W przypadku krewnych może to być utrzymanie przez obywatela UE lub opiekę nad krewnym przez obywatela UE. W przypadku osób pozostających w konkubinacie konieczne jest, aby mieszkali one razem z obywatelem UE na stałe na terytorium Republiki Federalnej Niemiec (§ 3a ust. 1 FreizügG/EU).

Możesz również złożyć wniosek o przyznanie prawa pobytu jako osoba bliska obywatela UE w Urzędzie Rejestracji Cudzoziemców. Dotyczy to sytuacji, gdy z daną osobą łączą ją bliskie i trwałe relacje rodzinne lub partnerskie, np:

- Krewni w linii bocznej (np. rodzeństwo, wujkowie i ciotki), kuzynostwo itp.), a także krewni małżonka lub partnera, tj. partner, czyli także osoby, które są spokrewnione z obywatelem UE przez małżeństwo,
- małoletnie dzieci (poniżej 18. roku życia), które są pod opieką lub w związku z przybranym dzieckiem z obywatelem UE,
- osoby mieszkające z obywatelem UE (bez uznanego związku partnerskiego), jeśli istnieje możliwy do udowodnienia, długotrwały związek (tj. podobny do małżeństwa). Przyjęcie statusu konkubenta jest zawsze wykluczone w przypadku osób, które są jednocześnie w związku małżeńskim lub partnerskim.

Organ ds. cudzoziemców podejmuje decyzję w sprawie wniosku na podstawie szczegółowej analizy sytuacji osobistej wnioskodawcy. Może on zażądać następujących dowodów i dokumentów:

- ważny dokument tożsamości (paszport lub dowód osobisty)
- dowód pokrewieństwa (rodzinnego) z obywatelem UE uprawnionym do swobodnego przemieszczania się
- przedstawienie potwierdzenia rejestracji obywatela UE
- dowód potwierdzający powód zamieszkania (np. dowód wpłaty alimentów).

Osoby spokrewnione" otrzymują "kartę pobytu" zgodnie z § 3a ustawy o swobodzie przemieszczania się jako dowód prawa do pobytu.

5. PRAWO STAŁEGO POBYTU

Jeśli jesteś obywatelem UE i przebywasz legalnie w Niemczech przez 5 lat, uzyskujesz prawo stałego pobytu. Prawo pobytu obowiązuje wówczas niezależnie od tego, czy spełniasz wymogi dotyczące swobody przemieszczania się. Zaświadczenie o prawie stałego pobytu można uzyskać w Biurze Rejestracji Cudzoziemców.

Członkowie rodziny i bliscy krewni również uzyskują prawo stałego pobytu, jeśli legalnie zamieszkują w Niemczech razem z obywatelem UE przez pięć lat. Jeśli sami nie są obywatelami UE, otrzymają kartę stałego pobytu w ciągu 6 miesięcy od złożenia wniosku.

W szczególnych przypadkach obywatele UE mają prawo do stałego pobytu nawet przed upływem 5 lat: Na przykład w związku z zaprzestaniem pracy zarobkowej w wieku powyżej 65 lat, przejściem na wcześniejszą emeryturę lub całkowitym ograniczeniem zdolności do zarabkowania, np. w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. (§ 4a ust. 2 FreizügG/EU).

6. NATURALIZACJA

DOBRE WIEDZIEĆ

Ogólnie rzecz biorąc, nie jest już wymagane zrzeczenie się poprzedniego obywatelstwa w celu uzyskania naturalizacji. W przypadku naturalizacji w Niemczech można jednak utracić poprzednie obywatelstwo zgodnie z prawem kraju pochodzenia. Należy zasięgnąć porady w ambasadzie lub konsulacie kraju pochodzenia.

Najlepszym punktem kontaktowym w przypadku pytań są miejskie urzędy ds. naturalizacji (pocztą elektroniczną lub osobiście). Umawiając się na wizytę, należy jednak zaplanować ją z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem (ok. 4 miesiące).

Wizyty są zazwyczaj rezerwowane online w ciągu tygodnia, po udostępnieniu nowych terminów.

Jako obywatel Unii masz prawo do nabycia obywatelstwa niemieckiego w drodze naturalizacji, ponieważ jako obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, któremu przysługuje swoboda przemieszczania się, korzystasz z nieograniczonego prawa pobytu w Niemczech. Jako niepracujący obywatel Unii Europejskiej masz prawo do swobodnego przemieszczania się, jeśli posiadasz wystarczające ubezpieczenie zdrowotne i wystarczające środki na utrzymanie (§ 4 ustawy o swobodzie przemieszczania się).

W procedurze naturalizacji, która jest uzależniona od złożenia wniosku, za pomocą odpowiednich dokumentów udowadnia się, że spełnia się warunki do uzyskania obywatelstwa niemieckiego. Znajomość porządku prawnego i społecznego oraz warunków życia w Niemczech potwierdza się podczas zwykłego testu naturalizacyjnego.

„Portal naturalizacyjny” rządu krajowego Saksonii-Anhalt zawiera szczegółowe informacje, np. na temat procedury naturalizacji, wymogów i obowiązkowego testu naturalizacyjnego.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

WelcomeCenter Sachsen-Anhalt

Ausländerbehörde

MATERIAŁ INFORMACYJNY

Make it in Germany

Willkommen in Sachsen-Anhalt

Willkommen in Deutschland

Praxisleitfaden für EU-Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmer in Deutschland

Beratung von Unionsbürger*innen: Die Freizügigkeitsrechte in familiären Konstellationen

Ausgeschlossen oder privilegiert? Zur aufenthalts- und sozialrechtlichen Situation von Unionsbürger*innen und ihren Familienangehörigen

2. ŻYCIE

1. ZNALEZIENIE ODPOWIEDNIEGO MIESZKANIA
2. UMOWA NAJMU
3. CZYNSZ I KAUCJA
4. WADY MIESZKANIOWE
5. ANULOWANIE MIESZKANIA
6. PIENIĄDZE NA CELE MIESZKANIOWE

1. ZNALEŹĆ ODPOWIEDNIE MIESZKANIE

Jako imigrant z UE masz wolny wybór przy poszukiwaniu mieszkania i zakupie nieruchomości. Można wynająć mieszkanie lub kupić nieruchomość w Niemczech z kraju pochodzenia. Należy jednak przestrzegać przepisów prawnych obowiązujących w Niemczech.

Zaleca się poszukiwanie w Internecie lub w odpowiednich gazetach z działem ogłoszeń. Na ogłoszenie należy odpowiedzieć pisemnie, podając numer rubryki (cyfry lub litery) i przesać list do gazety. List zostanie następnie przekazany wynajmującemu.

Jeśli bardzo Ci się spieszy lub chcesz mieszkać w aglomeracji miejskiej, warto wynająć agencję nieruchomości. Uwaga: **Pośrednik w obrocie nieruchomościami** może pobrać opłatę za pośrednictwo lub prowizję, jeśli pośrednictwo zakończy się sukcesem. Należy zatem porównać kilka ofert. Prowizja pośrednika dla najemcy nie może przekroczyć dwóch czynszów zimnych netto plus VAT.

W znalezieniu mieszkania może również pomóc lokalny urząd mieszkaniowy. Często organizują oni mieszkania bezpośrednio.

W porównaniu ze średnią krajową, a zwłaszcza z dużymi miastami w zachodnich Niemczech, rynek mieszkaniowy oferuje stosunkowo umiarkowane ceny mieszkań na wynajem, a także na własność. Stabilność czynszów w niektórych miastach wynika m.in. z rozwiniętej struktury spółdzielczej, dla której charakterystyczne są przystępne cenowo mieszkania. Ponadto w wielu miastach i gminach Saksonii-Anhalt znajdują się mieszkania socjalne. Z reguły mogą być one wynajmowane wyłącznie osobom o niskich dochodach. W tym celu potrzebna jest karta **Wohnberechtigungsschein**, którą można uzyskać w lokalnym urzędzie mieszkaniowym.

Portal www.wg-gesucht.de oferuje również dobrą opcję wyszukiwania całych mieszkań, a nie tylko wspólnych pokoi. Ogólnie rzecz biorąc, dobrze jest zamieścić prośbę, aby wynajmujący mogli również napisać do osoby poszukującej mieszkania i aby można było dokonać odpowiedniego dopasowania.

W tym rozdziale dowiesz się,

na co powinieneś zwrócić uwagę, szukając mieszkania, jakie przepisy obowiązują w Niemczech w odniesieniu do umowy najmu i kaucji za wynajem oraz na jakich warunkach możesz ubiegać się o zasiłek mieszkaniowy jako obywatel UE.

Na końcu rozdziału znajdziesz również poradnie i kontakty, z którymi można skontaktować się w Saksonii-Anhalt.

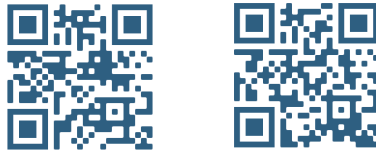

DOBRZE WIEDZIEĆ

Jeśli planujesz dłuższy pobyt lub przeprowadzkę do Niemiec, warto tymczasowo zamieszkać u znajomego. Sprawdź, czy wynajmujący zezwala na podnajem. Masz realne szanse na otrzymanie własnego mieszkania, jeśli masz własną pracę lub posiadasz zaświadczenie o dochodach.

Wspieraniem są również lokalne grupy Telegram dla łowiectwa płaskiego oraz "Sharing is Caring". Nazwy tych grup różnią się jednak w zależności od miejsca.

Dla Halle, na przykład, jest to www.t.me/WohnenInHalle i www.t.me/hallecare817.

W przypadku Magdeburga, grupa www.t.me/sharinginmagdeburg

2. UMOWA NAJMU

Przed podpisaniem umowy najmu powinieneś wraz z właścicielem dokładnie obejrzeć każde pomieszczenie i omówić ewentualne prace remontowe, które mogą okazać się konieczne.

Sprawdź, czy ogrzewanie, gniazdko i połączenia są sprawne. Wszelkie braki należy odnotować w protokole zdawczo-odbiorczym po przekazaniu mieszkania. To samo dotyczy wyprawy z mieszkania. Stan przekazanego mieszkania należy odnotować w protokole zdawczo-odbiorczym.

Umowa najmu reguluje prawa i obowiązki najemcy oraz zawiera postanowienia dotyczące kosztów bieżących. W Niemczech umowy najmu są zazwyczaj zawierane w formie pisemnej. Wynajmujący nie jest do tego zobowiązany. Należy jednak nalegać na zawarcie pisemnej umowy najmu. W przypadku sporu będziesz mieć w ręku ważny dokument.

W Niemczech regułą są umowy najmu na czas nieokreślony. **Przykładowa** umowa najmu lokalu mieszkalnego przedstawia punkty, na które należy zwrócić uwagę przy wprowadzaniu się.

3. CZYNSZ I KAUCJA

Na czynsz za wynajęte mieszkanie składa się czynsz podstawowy oraz koszty ogrzewania, ciepłej wody, gazu, jeśli dotyczy, a także koszty eksploatacji kompleksu mieszkalnego (czynsz ciepły). Koszty energii elektrycznej oraz koszty telefonu i Internetu są zwykle regulowane poprzez indywidualne zaliczki u partnerów umownych. Jeśli wynajmujący chce podwyższyć czynsz z upływem czasu, może to zrobić tylko pod pewnymi warunkami.

Zabezpieczenie wynajmu (kaucja) jest zwykle ustalane w umowie najmu. Wysokość kaucji może być negocjowana. Wysokość kaucji nie może jednak przekraczać 3 zimnych czynszów (miesięczny czynsz bez opłat eksploatacyjnych). Kaucja jest przekazywana przez najemcę wynajmującemu. Najemca może wpłacić kaucję w 3 miesięcznych ratach. Pierwsza rata jest płatna na początku okresu najmu.

DOBRZE WIEDZIEĆ

Niemiecki Związek Najemców (Deutscher Mieterbund) w części poświęconej prawu najmu na swojej stronie internetowej informuje o zagrożeniach i pułapkach związanych z mieszkalnictwem i umowami najmu.

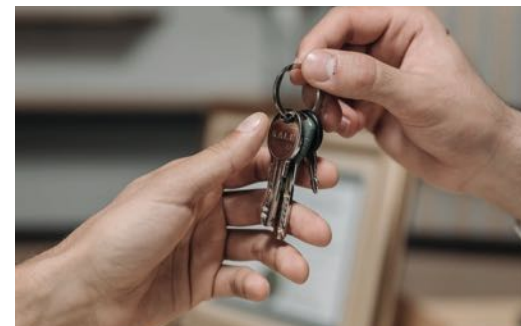

4. WADY PŁASKIE

Jeśli zauważysz w mieszkaniu jakiegokolwiek wady lub usterki (techniczne), jako najemca musisz poinformować o tym wynajmującego, aby mógł on jak najszybciej usunąć usterki. Ważne jest, aby zrobić to na piśmie i wyznaczyć termin usunięcia usterki. Do czasu usunięcia usterki czynsz może zostać obniżony w rozsądnym zakresie.

DOBRZE WIEDZIEĆ:

Zanim obniżysz czynsz, zasięgnij porady. Jeśli bezpodstawnie obniżysz czynsz, ryzykujesz, że wynajmujący wypowie Ci umowę.

DOBRE WIEDZIEĆ:

Osoby otrzymujące tzw. świadczenia transferowe, w których koszty zakwaterowania są już uwzględnione, takie jak zasiłek dla bezrobotnych II i zasiłek socjalny zgodnie z SGB II ("Hartz IV"), podstawowe wsparcie dochodu w starszym wieku i w przypadku ograniczonej zdolności do zarobkowania oraz pomoc w pokryciu kosztów utrzymania zgodnie z SGB XII itp.

5. WYPOWIEDZENIE UMOWY NAJMU

Jeśli masz umowę najmu na czas nieokreślony, z reguły możesz ją wypowiedzieć z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Nie ma znaczenia, jak długo jest się najemcą. Powiadomienie musi mieć formę pisemną. Jeśli złożysz wypowiedzenie wynajmującemu najpóźniej do 3. dnia roboczego miesiąca, miesiąc ten wlicza się już do okresu wypowiedzenia.

Istnieje również możliwość skrócenia okresu wypowiedzenia. Dotyczy to jednak tylko sytuacji, gdy jest to wyraźnie zaznaczone w umowie najmu. Wynajmujący musi przestrzegać ustawowych terminów wypowiedzenia i nie może ich skracać na swoją korzyść.

6. DODATEK MIESZKANIOWY

Zasiłek mieszkaniowy to dotacja państwowa dla osób o niskich dochodach. Może zostać przyznana na wniosek.

Zasiłek mieszkaniowy jest dostępny

- jako dopłata do czynszu, w przypadku wynajmu mieszkania lub pokoju, lub
- jako dopłata do czynszu, jeśli mieszkasz w mieszkaniu lub domu, który które są własnością użytkownika.

Dofinansowanie otrzymasz tylko wtedy, gdy rzeczywiście przebywasz na terytorium Republiki Federalnej Niemiec i masz **prawo do swobodnego przemieszczania się** zgodnie z ustawą o ogólnej swobodzie przemieszczania się obywateli UE (Freizüg/UE). Zasiłek mieszkaniowy jest przyznawany wyłącznie na wniosek - zazwyczaj od początku miesiąca, w którym został złożony wniosek, na okres dwunastu miesięcy. Wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego należy składać w urzędach ds. dodatków mieszkaniowych w powiatach, miastach niezależnych i gminach liczących ponad 20 000 mieszkańców.

Aby złożyć wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego w Saksonii-Anhalt, należy użyć odpowiednich **formularzy**.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I DORADZTWO

Deutscher Mieterbund Sachsen-Anhalt e.V.
(Mitgliedschaft erforderlich)

Mietervereine in Sachsen-Anhalt

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

WelcomeCenter Sachsen-Anhalt

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Formularze wniosków i informacje o zasiłkach mieszkaniowych:
Ministerstwo Infrastruktury i Spraw Cyfrowych
www.mid.sachsen-anhalt.de/infrastruktur/bauen-und-wohnen/wohngeld/

Willkommen in Deutschland

3.

NAUKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO

1. NAUKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO NA KURSIE INTEGRACYJNYM
2. KURSY JĘZYKA ZAWODOWEGO
3. NAUKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO ZA GRANICĄ
4. KURSY JĘZYKÓW OBCYCH OFEROWANE PRZEZ SZKOŁĘ PUBLICZNĄ

1. NAUKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO Z KURSEM INTEGRACYJNYM

Jako obywatel UE nie masz uprawnień do uczestnictwa w kursie integracyjnym i zazwyczaj musisz sam finansować swoją naukę języka niemieckiego. **Migracji i Uchodźców (BAMF)** może jednak dopuścić Ciebie i członków Twojej rodziny do udziału w kursie integracyjnym, jeśli nie władacie w wystarczającym stopniu językiem niemieckim, nie uczestniczyliście jeszcze w kursie integracyjnym i są wolne miejsca na kursie.

Kurs integracyjny składa się z kursu językowego oraz kursu orientacyjnego, podczas którego przekazywana jest wiedza o systemie prawnym, historii i kulturze Niemiec. Państwo pokrywa połowę kosztów czesnego. Uczestnicy muszą sami pokryć koszty kursu.

W tym rozdziale dowiesz się,

akie masz możliwości jako obywatel Unii, aby nauczyć się języka niemieckiego i jakie alternatywne warianty są dla Ciebie dostępne, od kursów integracyjnych po kursy językowe w centrum kształcenia dorosłych.

Na końcu rozdziału znajdziesz również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt z którymi można się skontaktować w S

2. KURSY JĘZYKA ZAWODOWEGO

Osoby, które osiągnęły już poziom językowy B1, mogą uczestniczyć w **kursach języka zawodowego**.

Pod następującymi warunkami możesz być uprawniony do udziału w kursie języka zawodowego:

Jeśli

- Jeśli jesteś - zarejestrowany w agencji pracy jako osoba poszukująca szkolenia, poszukująca pracy lub bezrobotna lub uczestniczysz w **przygotowaniu zawodowym lub szkoleniach wspomaganych** lub
- otrzymujesz zasiłek dla bezrobotnych II lub
- musisz osiągnąć określony poziom językowy, w połączeniu z uznaniem zagranicznych kwalifikacji zawodowych lub aby uzyskać prawa do wykonywania zawodu lub
- jesteś stażystą/praktykantem.

3. NAUKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO ZA GRANICĄ

Goethe-Institut, który ma swoje przedstawicielstwa w wielu krajach, oferuje możliwość nauki języka niemieckiego przed przyjazdem do Niemiec. Propaguje znajomość języka niemieckiego za granicą i wspiera międzynarodową współpracę kulturalną. Można więc skorzystać z możliwości ukończenia jednego z wielu kursów językowych na poziomach A1-C2 w swoim kraju.

4. KURSY JĘZYKÓW OBCYCH OFEROWANE PRZEZ VOLKSHOCHSCHULEN

Jedną z możliwości nauki języków obcych (języków europejskich, niemieckiego jako języka obcego), oprócz wielu kursów językowych online, są kursy językowe oferowane przez lokalne ośrodki kształcenia dorosłych (Volkshochschulen). Kursy języka niemieckiego dla obco-krajowców / niemieckiego jako drugiego języka są w wielu miejscach częścią stałego programu ośrodków kształcenia dorosłych. W większych miastach często można znaleźć kursy języka bułgarskiego, polskiego, rumuńskiego, węgierskiego itd. W razie potrzeby możesz również poszukać w pobliżu swojego miejsca zamieszkania, aby znaleźć kurs językowy, którego szukasz i który jest dla Ciebie odpowiedni. Kursy językowe w ośrodkach kształcenia dorosłych (Volkshochschulen) są płatne, ale często są tańsze w porównaniu z innymi instytucjami oferującymi naukę języka. Krajowy Związek Centrów Kształcenia Dorosłych (Landesverband der Volkshochschulen) oferuje **przegląd centrów kształcenia dorosłych w Saksonii-Anhalt** wraz z interaktywną mapą poszczególnych placówek.

5. TANDEMY JĘZYKOWE

Tandemy językowe to bezpłatna opcja nauki języków obcych. Takie partnerstwa językowe funkcjonują w różnych miastach i miejscowościach. W tandemie językowym osoby uczące się różnych języków ojczystych wspierają się wzajemnie poprzez osobiste spotkania lub inne formy wymiany. Może to być kwestia odświeżenia znajomości języka, poszerzenia słownictwa lub rozmowy międzykulturowej.

Aby znaleźć tandem językowy w Saksonii-Anhalt, można skorzystać z funkcji wyszukiwania na **portalu tandemów językowych tandem.net** (2) lub na **portalu partnerów językowych erstenachilfe.de** (2).

Dla studentów z Saksonii-Anhalt uniwersytety oferują tandemy językowe, np. **Uniwersytet Marcina Lutra w Halle-Wittenberdze** (3) i **Uniwersytet Otto von Guericke w Magdeburgu** (4).

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

Agentur für Arbeit i Jobcenter

Volkshochschulen Sachsen-Anhalt

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Willkommen in Deutschland

Kursy integracyjne w Twojej okolicy:
Suchformular der Bundesagentur für Arbeit;
Auskunftssystem des BAMF

Deutsche Welle: <https://www.dw.com/de/deutsch-lernen/s-2055>

AEM-ANHALTISCHE ELEKTROMOTORENWERK DESSAU GMBH, SAKSONIA-ANHALT

4.

PRACA W NIEMCZECH I SAKSONIA-ANHALT

CZĘŚĆ 1: POSZUKIWANIE PRACY

1. POSZUKIWANIE PRACY PRZY WSPARCIU AGENCJI ZATRUDNIENIA
2. WYKORZYSTANIE BUDŻETU NA POŚREDNICTWO PRACY W CELU ZNALEZIENIA ZATRUDNIENIA
3. WSPARCIE POPRZECZ DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI ZAWODOWEJ
4. DAJSZE KSZTAŁCENIE Z WYKORZYSTANIEM BONU EDUKACYJNEGO

CZĘŚĆ 2: PRZEPISY I REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE STOSUNKU PRACY

1. UMOWA O PRACĘ
2. WYPŁATA MINIMALNEGO WYNAGRODZENIA ZA PRACĘ
3. GODZINY PRACY I USTALENIA DOTYCZĄCE URLOPÓW
4. WYNAGRODZENIE BEZ PRACY
5. PRZEPISY DOTYCZĄCE SZCZEGÓLNYCH FORM PRACY
6. WYPowiedzenie i ochrona przed zwolnieniem

CZĘŚĆ 3: PRAWA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW W PRZYPADKU UTRATY PRACY

1. JEŚLI NIE OTRZYMujesz WYNAGRODZENIA
2. W PRZYPADKU ODDALENIA
3. ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH I PODSTAWOWE ZABEZPIECZENIE

CZĘŚĆ 1: POSZUKIWANIE PRACY

1. POSZUKIWANIE PRACY PRZY WSPARCIU AGENCJI ZATRUDNIENIA

Ważnym pierwszym krokiem w poszukiwaniu pracy w Niemczech jest zarejestrowanie się w **Federalnej Agencji Pracy (1)** jako "osoba poszukująca pracy". Warunkiem koniecznym jest posiadanie ważnego adresu rejestracyjnego. Należy być dostępnym drogą pocztową pod zarejestrowanym adresem. Jest to Twój adres kontaktowy z Federalną Agencją Zatrudnienia.

Aby zarejestrować się jako osoba poszukująca pracy, należy skorzystać z portalu internetowego **"JOBBÖRSE" (2)** lub skontaktować się telefonicznie z odpowiednią **agencją pracy (3)**.

Po zarejestrowaniu się jako "osoba poszukująca pracy", jako obywatel UE masz prawo do pomocy w poszukiwaniu pracy ze strony Agencji Zatrudnienia, tak samo jak obywatele Niemiec.

Agencja Zatrudnienia następujących sprawach:

- Poszukiwanie pracy, w tym składanie podań i rozmowa kwalifikacyjna,
- wybór zawodu,
- rozwój zawodowy i przekwalifikowanie,
- zmiana zawodu i miejsca pracy,
- dalsze kształcenie zawodowe itp.

W tym rozdziale dowiesz się,

jakie instrumenty są stosowane w celu wspierania poszukiwania pracy, jakie są możliwości integracji zawodowej, na co należy zwrócić uwagę w umowie o pracę oraz co zrobić w przypadku zwolnienia i bezrobocia, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności, formy pracy.

Na końcu rozdziału znajdziesz również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

1

2

3

Jeśli nie znasz jeszcze dobrze języka niemieckiego, powinieneś mieć kogoś do towarzysstwa, kto będzie Ci tłumaczył podczas spotkania w biurze pośrednictwa pracy. Wcześniej daj agencji zatrudnienia wskazówkę na temat swojej znajomości języka niemieckiego. W takim przypadku Agencja Zatrudnienia może udostępnić Ci infolinię dla tłumaczy.

Usługi świadczone przez Agencję Zatrudnienia są bezpłatne. Po zarejestrowaniu się jako osoba poszukująca pracy należy skorzystać z usług oferowanych przez odpowiednią agencję zatrudnienia w celu znalezienia pracy. Umów się na spotkanie z doradcą, aby omówić swoją indywidualną sytuację.

Celem usługi pośrednictwa pracy świadczonej przez Agencję Zatrudnienia jest indywidualna analiza Twojej sytuacji. Na podstawie Twoich zawodowych i osobistych umiejętności oraz kwalifikacji zostanie utworzony indywidualny profil kandydata, który zostanie anonimowo opublikowany na giełdzie pracy. Jeśli dana osoba znajdzie odpowiednią dla siebie ofertę pracy, zostanie jej przedstawiona odpowiednia propozycja zatrudnienia podczas osobistej rozmowy, w formie pisemnej lub telefonicznej. Ponadto w tzw. **umowie integracyjnej** określa się na piśmie konkretne działania, które zarówno Ty, jak i agencja pracy, musicie podjąć, aby jak najszybciej znaleźć odpowiednią pracę.

Jeśli nawet z pomocą agencji zatrudnienia nie można znaleźć dla Ciebie pracy, możesz kwalifikować się do **aktywnych działań na rzecz promocji** zatrudnienia. Dotyczy to również osób, które nie mają prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Więcej informacji na temat świadczeń związanych z awansem zawodowym na podstawie **Kodeksu Socjalnego** można znaleźć tutaj.

2. PODEJMOWANIE PRACY WYKORZYSTANIE BUDŻETU NA STAŻE

Jako pracownik z UE możesz ubiegać się o wsparcie finansowe z tzw. **budżetu stażowego**, jeśli chcesz podjąć pracę, która podlega składkom na ubezpieczenie społeczne. Daje to możliwość uzyskania indywidualnego wsparcia i zwrotu różnych kosztów.

Pod pewnymi warunkami budżet przeznaczony na staże może pokrywać następujące koszty:

- Koszty związane z uznawaniem zagranicznych świadectw edukacyjnych lub zawodowych,
- Koszty przygotowania i wysłania dokumentów aplikacyjnych,
- Koszty podróży na rozmowy kwalifikacyjne,
- koszty podróży do pracy zewnętrznej,
- Koszty dojazdów w przypadku rozpoczęcia pracy poza miejscem zamieszkania,

- Koszty wyposażenia roboczego, takiego jak odzież robocza i narzędzia,
- Inne koszty, np. tłumaczenia, instrukcje/zaświadczenia od Biuro ds. Zdrowia

PRACE LABORATORYJNE W HEPPE MEDICAL CHITOSAN GMBH, HALLE

3. WSPARCIE W POSTACI SZKOLEŃ ZAWODOWYCH DZIAŁANIA INTEGRACYJNE

Osoby bezrobotne lub zagrożone utratą pracy mogą otrzymać wsparcie w postaci "działań na rzecz aktywizacji i integracji zawodowej". Za pomocą bonu aktywizacyjno-zatrudnieniowego (**Aktivierungs- und Vermittlungsgutschein - AVGS**) agencja pracy poświadczają, że spełniasz wymogi kwalifikowalności i wspólnie z Tobą określa konkretny cel i treść działania. System AVGS uprawnia do wyboru **usługodawcy, agencji pracy tymczasowej** lub miejsca pracy, które lub **pracodawcę**, który odpowiada Twoim celom zawodowym.

Działania integracyjne to na przykład

- Szkolenie w zakresie ubiegania się o pracę,
- ocena umiejętności,
- coaching,
- transfer wiedzy zawodowej, w tym wsparcie językowe związane z pracą
- praca próbna
- Voucher na prywatne pośrednictwo pracy.

W porozumieniu z agencją pracy zdecyduj o swoich dalszych krokach, biorąc pod uwagę dostępne środki lokalne.

Wsparcie z budżetu na staże wymaga, abyś był zagrożony bezrobociem. Wsparcie nie zostanie przyznane w przypadku stałego lub ciągłego zatrudnienia lub poszukiwania nowej pracy z powodów osobistych (np. wyższe zarobki/zmiana miejsca zamieszkania).

Osoby uprawnione do zasiłku dla bezrobotnych, które pozostały bez pracy przez co najmniej 6 tygodni i nie zostały jeszcze zatrudnione, mają prawo do otrzymania bonu stażowego na bezpłatne korzystanie z usług prywatnego pośrednika pracy. Skorzystanie z usług takiego pośrednika może zdecydowanie zwiększyć Twoje szanse na znalezienie nowego zatrudnienia.

Bon edukacyjny jest świad-
czeniem uznaniowym. Nie
masz do tego prawa. Voucher
edukacyjny można otrzymać
wyłącznie po osobistej kon-
sultacji. Umów się na spotka-
nie z agencją pracy lub biu-
rem pośrednictwa pracy.

4. DALSZE KSZTAŁCENIE Z POMOCĄ BONU EDUKACYJNEGO

Dzięki bonowi edukacyjnemu Agencja Zatrudnienia wspiera Twoje kwalifikacje zawodowe, zwiększając Twoje szanse na znalezienie stałej pracy. Ta opcja jest dostępna dla osób już bezrobotnych lub zatrudnionych, które muszą dostosować swoją wiedzę i umiejętności zawo-
dowe do zmienionych wymagań w swojej dziedzinie zawodowej, np. w celu uniknięcia groźby zwolnienia lub uzupełnienia brakujących kwa-
lifikacji zawodowych.

Jeżeli spełniasz warunki uprawniające do otrzymania **bonu edukacyj-
nego**, otrzymasz go od swojego urzędu pracy. Zaświadcza on, że koszty
dalszego szkolenia (koszty kursu, koszty podróży, koszty zakwaterowa-
nia i wyżywienia poza domem oraz koszty opieki nad dziećmi) zostaną
pokryte oraz, w stosownych przypadkach, że zasiłek dla bezrobotnych
będzie nadal wypłacany podczas uczestnictwa w działaniu dotyczą-
cym dalszego szkolenia.

Działania w zakresie ustawicznego szkolenia zawodowego obejmują:

- Kwalifikacje adaptacyjne
- Przygotowanie do egzaminu zewnętrznego
- Kwalifikacje częściowe
- Przekwalifikowanie się u organizatora szkoleń
- Indywidualne przekwalifikowanie w zakładzie pracy lub
- Szkolenie zawodowe w niepełnym wymiarze godzin (w połączeniu
ze wsparciem językowym związanym z pracą).

ALTMÄRKER FLEISCH UND WURSTWAREN GMBH, POWIAT STENDAL

CZĘŚĆ 2: ROZPORZĄDZENIA I PRZEPISY PRAWNE W RAMACH STOSUNKU PRACY

1. UMOWA O PRACĘ

**Pracodawca ma obowiązek wręczyć Ci pisemną umowę o pracę nie
później niż 1 miesiąc po nawiązaniu stosunku pracy. Umowa o pracę
jest podpisywana przez pracodawcę i pracownika.**

Umowa o pracę lub dokument zawierający warunki umowy musi za-
wierać następujące informacje:

- Nazwa i adres pracodawcy i pracownika.
- Początek i czas trwania zatrudnienia
- Rodzaj pracy i opis obowiązków
- Miejsce pracy
- Kwota płacności (zazwyczaj wynagrodzenie brutto)
- Skład wynagrodzenia (wynagrodzenie zasadnicze, dodatki, jeśli
dotyczy, premie)
- Godziny pracy
- Wakacje
- Terminy rozwiązania umowy o pracę
- Odniesienie do obowiązujących układów zbiorowych lub
porozumień zakładowych i służbowych.

Informacje o wynagrodzeniu, czasie pracy, urlopach i okresach wypo-
wiedzenia można zastąpić odniesieniem do obowiązującego układu
zbiorowego pracy, porozumienia zakładowego lub służbowego.

Niektórzy pracodawcy z Nie-
miec rekrutują wykwalifiko-
wanych pracowników w in-
nych krajach UE, oferując im
mieszkanie lub bezpłatny
kurs języka niemieckiego.
Umowy o pracę lub umowy
o dalsze kształcenie często
zawierają klauzulę o spłacie.
Klauzula spłaty zobowiązuje
Cię do przepracowania
u pracodawcy określonego
okresu czasu. Jeśli następnie
chcesz zrezygnować z pracy
lub zmienić pracodawcę, mu-
sisz zwrócić dodatkowe
świadczenia oferowane przez
pracodawcę, np. koszty kur-
sów językowych lub wynajmu
mieszkania. Jeśli w umowie
o pracę masz zapisaną kla-
uzulę o spłacie, skorzystaj z in-
dywidualnej porady w po-
radni. W wielu przypadkach
takie umowy nie są sku-
teczne. Umowy o pracę
z klauzulą spłaty zadłużenia
to często miejsca pracy,
w których panują złe i nie-
sprawiedliwe warunki pracy.

2. PŁATNOŚĆ ZGODNIE Z MINIMALNYM WYNAGRODZENIEM ZA PRACĘ

W Niemczech ogólna ustawowa **płaca minimalna** stanowi dolną granicę wynagrodzenia, poniżej której nie może ono spaść. W Niemczech każdy pracodawca jest zobowiązany do wypłacania ustawowej płacy minimalnej. Ma to zastosowanie niezależnie od tego, czy wynagrodzenie otrzymuje pracownik niemiecki czy zagraniczny. Dotyczy to również sytuacji, gdy pracodawca nie jest zadowolony z wyników pracy pracownika.

Płaca minimalna w Saksonii-Anhalt jest taka sama jak w innych krajach związkowych. Nie ma zatem różnic między poszczególnymi krajami ani między Wschodem a Zachodem w poziomie ustawowej płacy minimalnej. Istnieją jednak branżowe płace minimalne w poszczególnych stanach, które są negocjowane w ramach układu zbiorowego. Dlatego ustawowa płaca minimalna może być niemoralna, jeśli w danej branży powszechne są wyższe płace. Nawet jeśli otrzymujesz płacę minimalną, upewnij się, że jej wysokość nie narusza **zakazu niemoralnego wynagradzania**.

Ustawowa płaca minimalna w Niemczech jest regularnie ustalana i korygowana przez Komisję ds. płacy minimalna w wysokości 9,82 euro obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. Umowa koalicyjna rządu federalnego przewiduje podniesienie płacy minimalnej do 12 euro. Ten jednorazowy krok ma nastąpić 1 października 2022 r.

W Niemczech państwowa administracja celna sprawdza, czy pracodawca przestrzega określonej przepisami płacy minimalnej. Jeśli tak się nie stanie, pracodawca musi wypłacić minimalne wynagrodzenie za pracę z dołu. Ponadto może on zostać ukarany grzywną.

Jeśli nie otrzymujesz minimalnej płacy, możesz zadzwonić na **infolinię ds. płacy minimalnej** (Bürgertelefon des BMAS pod numerem 030 60 28 00 28). Na tej linii przyjmowane są skargi i zgłoszenia dotyczące naruszeń ustawy o płacy minimalnej.

Więcej informacji na temat płacy minimalnej w Niemczech można znaleźć na **stronie strona tematyczna DGB**.

3. PRZEPISY DOTYCZĄCE CZASU PRACY I URLOPÓW

W Niemczech czas pracy jest regulowany ustawowo. Czas pracy to okres, w którym pracownicy lub stażyści muszą udostępnić swoją pracę pracodawcy. Czas, w którym dana osoba jest gotowa do podjęcia pracy, nazywa się **"Arbeitsbereitschaft" (gotowość do pracy)**. Ten "czas oczekiwania" liczy się również jako czas pracy. Wyjątek: W przypadku kierowców ciężarówek gotowość do pracy nie jest liczona jako czas pracy.

Ich czas pracy nie **może przekraczać 8 godzin dziennie**. Z kilkoma wyjątkami, przerwy na odpoczynek oraz podróże do i z pracy nie są liczone jako czas pracy. Czas pracy może zostać przedłużony **do maksymalnie dziesięciu godzin**, jeśli w okresie sześciu miesięcy nie przekroczy się średniego dziennego czasu pracy wynoszącego osiem godzin. Praca w niedziele i święta jest zabroniona. Tylko w przypadku niektórych sektorów i rodzajów działalności istnieją prawne lub uzgodnione zbiorowo wyjątki od tej regulacji czasu pracy. Wyjątki prawne są uregulowane w ustawie o czasie pracy.

ŚWIĘTA

Pracownikom w Niemczech przysługuje prawo do płatnego urlopu w wymiarze co najmniej 24 dni roboczych w roku kalendarzowym. Jest to cztery tygodnie urlopu rocznie, ponieważ soboty również liczą się jako dni robocze. Uprawnienie to powstaje dopiero po upływie sześciu miesięcy od rozpoczęcia stosunku pracy. Jeśli stosunek pracy trwa krócej niż sześć miesięcy, masz prawo do urlopu w wymiarze proporcjonalnym (dwa dni robocze w miesiącu).

Urlop jest regulowany w umowie o pracę. W przypadku stosunku pracy na podstawie układu zbiorowego czas trwania urlopu jest zazwyczaj dłuższy. W przypadku młodzieży obowiązują przepisy urlopowe Ustawy o ochronie zatrudnienia młodzieży. W zależności od wieku, ustawa o ochronie zatrudnienia młodzieży przewiduje urlop w wymiarze do 30 dni roboczych.

Wniosek o urlop należy zawsze składać na piśmie u pracodawcy. Zasadniczo pracownik ma swobodę wyboru okresu urlopu. Istnieją jednak przypadki, w których pracodawca może ograniczyć lub odrzucić życzenia świąteczne ze względów operacyjnych.

Jeśli mieszkasz w gospodarstwie domowym z osobami, za których wychowanie, opiekę lub pielęgnację jesteś odpowiedzialny, przepisy prawne dotyczące godzin pracy nie mają zastosowania. Nie oznacza to jednak, że pracownik musi być dostępny dla pracodawcy 24 godziny na dobę. Jeśli masz poczucie, że pracodawca wykorzystuje Cię i źle traktuje, udaj się do najbliższej poradni.

Dokumentuj swój dzienny czas pracy: Codziennie zapisuj godziny pracy i przerwy. Poproś szefa lub przełożonego o podpisanie notatek. Jeśli nie jest to możliwe, poproś na przykład kolegę z pracy o podpisanie dokumentu. W przypadku sporów będzie to stanowić ważną podstawę do udowodnienia faktycznego czasu pracy.

Jeśli jesteś chory, musisz jak najszybciej zgłosić to pracodawcy. Zaświadczenie lekarskie jest potrzebne najpóźniej od 4. dnia kalendarzowego choroby.

Przykład: Jeśli zachorowałeś w piątek, musisz przedstawić pracodawcy zaświadczenie lekarskie w poniedziałek. Pracodawca może jednak wymagać, abys przedłożył zwolnienie lekarskie już w pierwszym dniu choroby. Należy bezwzględnie przestrzegać tych wymogów czasowych, ponieważ ich naruszenie może prowadzić do zwolnienia z pracy.

4. WYNAGRODZENIE BEZ PRACY

Jeśli pracujesz w firmie dłużej niż cztery tygodnie i zachorujesz, masz prawo do wypłaty regularnego wynagrodzenia przez pracodawcę przez okres do 6 tygodni.

Dotyczy to również niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem sportowym. Z drugiej strony, jeśli pracownik celowo naraża swoje zdrowie, np. prowadząc samochód pod wpływem alkoholu lub paląc papierosy po zawale serca, pracodawca może odmówić dalszego wypłacania wynagrodzenia.

5. ZASADY DOTYCZĄCE SZCZEGÓLNYCH FORM PRACY

W Niemczech istnieje szereg specjalnych form pracy dla pracowników z UE. Te specjalne formy są częściowo uwarunkowane stopniem mobilności zatrudnienia i odpowiadającym mu czasem trwania stosunku pracy, dziedziną działalności, siedzibą pracodawcy itp.

Do tych specjalnych form zatrudnienia należą

- Pracownicy delegowani
- Osoby dojeżdżające do pracy za granicą
- Pracownicy sezonowi
- Au pair
- Samozatrudnienie
- Zatrudnienie marginalne ("mini-zatrudnienie")

Dla tych szczególnych form pracy istnieją odrębne przepisy, prawa i obowiązki w zakresie prawa pracy, ubezpieczeń społecznych, świadczeń rodzinnych i emerytalnych.

Szczegółowe informacje na temat tych specjalnych form pracy można znaleźć na odpowiedniej stronie [tematycznej "Specjalne formy pracy"](#) w witrynie informacyjnej Equal Treatment Body EU Workers Infothek.

6. ZWOLNIENIE I OCHRONA PRZED ZWOLNIENIEM

W Niemczech istnieją dwa rodzaje zwolnień z pracy. Zwykłe i "nadzwyczajne" zwolnienie z pracy.

Nadzwyczajne zwolnienie z pracy następuje bez wypowiedzenia. Oznacza to, że stosunek pracy ulega rozwiązaniu z chwilą złożenia wypowiedzenia. Jest to raczej rzadki przypadek, ponieważ aby wypowiedzenie było skuteczne, muszą być spełnione specjalne warunki.

W przypadku **zwykłego wypowiedzenia** umowy o pracę, pracodawca musi złożyć wypowiedzenie z czterotygodniowym wyprzedzeniem do 15. dnia lub do końca miesiąca. Im dłuższy jest stosunek pracy, tym dłuższy jest okres wypowiedzenia. Na przykład, jeśli pracownik jest zatrudniony w firmie od 15 lat, okres wypowiedzenia wynosi sześć miesięcy do końca miesiąca kalendarzowego.

Szczególna ochrona przed zwolnieniem na mocy ustawy o ochronie przed wypowiedzeniem (KSchG) przysługuje pracownikom, którzy

- W momencie rozwiązania umowy o pracę Twój stosunek pracy trwa dłużej niż sześć miesięcy oraz
- jesteś zatrudniony w firmie zatrudniającej więcej niż 10 pracowników.

Ustawa o ochronie przed wypowiedzeniami stanowi, że zwolnienie przez pracodawcę musi być uzasadnione społecznie. Pracodawca musi podać konkretne powody, dla których pracownik nie może kontynuować pracy w jego firmie. Przyczyny te mogą leżeć w osobie lub zachowaniu pracownika, ale mogą też wynikać z pilnych wymogów operacyjnych.

Jeśli Ustawa o ochronie przed wypowiedzeniem nie ma zastosowania, ponieważ stosunek pracy jest zbyt krótki lub firma jest zbyt mała, pracodawca może zwolnić pracownika bez podania przyczyn.

Nie dotyczy to jednak osób, które należą do grupy osób szczególnie potrzebujących ochrony.

Jeśli w Twoim przedsiębiorstwie działa rada zakładowa, pracodawca ma obowiązek skonsultować się z nią w sprawie Twojego zwolnienia. Zwolnienie z pracy bez konsultacji z radą zakładową jest nieważne.

Wypowiedzenie jest ważne tylko wtedy, gdy zostało złożone w formie pisemnej. Wypowiedzenie ustne, wypowiedzenie przez e-mail, faks lub SMS jest nieważne. Wypowiedzenie umowy o pracę jest możliwe również w czasie zwolnienia lekarskiego.

W przypadku zwolnienia z pracy należy niezwłocznie poinformować o tym radę zakładową. Rada zakładowa może w ciągu jednego tygodnia zgłosić sprzeciw wobec zwolnienia z określonych przyczyn.

Jeśli chcesz podjąć działania przeciwko zwolnieniu, musisz złożyć w sądzie pracy "powsództwo o ochronę przed zwolnieniem" w ciągu **3 tygodni od otrzymania** pisemnego zwolnienia.

Jeśli skarga nie zostanie wniesiona w terminie, oddalenie jest skuteczne. Termin ten musi być zachowany również w przypadku, gdy stosunek pracy nie podlega Ustawie o ochronie przed wypowiedzeniem.

Więcej informacji na temat ochrony przed **zwolnieniem można znaleźć w broszurze BMAS**. Osoby, które ucierpiały w wyniku zwolnienia, powinny jak najszybciej zasięgnąć porady prawnika lub poradni.

IPT - PERGANDE, SOCIETY FOR INNOVATIVE PARTICLE TECHNOLOGY MBH, ANHALT-BITTERFELD

CZĘŚĆ 3: PRAWA I OBOWIĄZKI DLA PRACOWNIKÓW W PRZYPADKU UTRATY PRACY

W przypadku zwolnienia lub utraty pracy można skorzystać z różnych możliwości uzyskania pomocy prawnej. W Twoim własnym interesie leży dopilnowanie, abyś wywiązał się z obowiązku terminowego zgłoszenia i udokumentowania utraty zatrudnienia.

1. JEŚLI NIE OTRZYMUJESZ WYNAGRODZENIA NIE ODEBRANO

Jeśli pracodawca nie wypłaca uzgodnionego wynagrodzenia, poproś go na piśmie o wypłatę niewypłaconego wynagrodzenia. Pamiętaj, aby ustalić **termin płatności na 2 tygodnie**. W piśmie tym należy podać czas pracy, za który żąda się wynagrodzenia, kwotę wynagrodzenia oraz dane konta bankowego.

Jeśli w Twoim przedsiębiorstwie działa rada zakładowa, powinieneś złożyć skargę na zaległe wypłaty wynagrodzeń do rady zakładowej lub do innego urzędu odpowiedzialnego za te kwestie w przedsiębiorstwie (np. męża zaufania). Mogą oni również pomóc w dochodzeniu roszczeń z tytułu wynagrodzenia.

Jeśli mimo to pracodawca nie odpowie na Twoje wezwanie do zapłaty w wyznaczonym terminie, możesz dochodzić swoich roszczeń w sądzie, składając skargę w sądzie pracy. Jeśli nie znasz języka niemieckiego w stopniu wystarczającym do prowadzenia sprawy, sąd automatycznie wezwie tłumacza.

UWAGA: Roszczenia dotyczące wynagrodzenia należy udowodnić w sądzie. Dlatego codziennie zapisuj swoje godziny pracy. Poproś szefa lub przełożonego o podpisanie notatek. Jeśli nie jest to możliwe, poproś kolegę o podpisanie dokumentu. Można skorzystać z kalendarza czasu pracy, który można pobrać i wydrukować. Rób też zdjęcia telefonem komórkowym. Im więcej dowodów, tym większe szanse na odzyskanie pieniędzy. Pamiętaj o zachowaniu pisemnych umów o pracę lub innych dokumentów określających wysokość wynagrodzenia, a także pasków wypłat, które otrzymałeś.

Zwróć uwagę na "**okres prekluzyjny**" zapisany w umowie o pracę. Roszczeń płacowych wobec pracodawcy można dochodzić tylko w okresie prekluzyjnym. Po upływie tego okresu roszczenia płacowe wygasają. Okres prekluzyjny może być również regulowany przez **układ zbiorowy pracy**. Należy również sprawdzić przepisy układu zbiorowego pracy w tym zakresie.

Jeśli nie dotrzymasz tego terminu, konsekwencje są poważne: wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie okresu wypowiedzenia i nie można już podjąć żadnych działań przeciwko niemu.

Jak najszybciej skorzystaj ze wsparcia związków zawodowych lub innych ośrodków doradczych albo skonsultuj się z prawnikiem specjalizującym się w prawie pracy.

2. CZY ZOSTAŁEM ZWOLNIONY Z PRACY

Jeśli zostałeś zwolniony z pracy, musisz złożyć skargę do sądu w ciągu **3 tygodni** od otrzymania zwolnienia (powództwo o ochronę przed zwolnieniem z pracy). Termin ten dotyczy wszystkich zwolnień, niezależnie od tego, czy pracownik jest objęty ustawą o ochronie przed zwolnieniem.

Powództwo o ochronę przed zwolnieniem z pracy można złożyć samodzielnie w **sądzie pracy**, tzn. nie trzeba być reprezentowanym przez prawnika. Reprezentacja przez prawnika jest konieczna tylko w drugiej instancji. Celem wniesienia powództwa o ochronę przed zwolnieniem jest uzyskanie orzeczenia sądu pracy, że zwolnienie jest nieważne. Jeśli powództwo zostanie uwzględnione, odwołanie jest nieważne. Oznacza to, że stosunek pracy będzie kontynuowany. Następnie należy udać się do pracy, a pracodawca musi wypłacić wynagrodzenie. Powództwo o ochronę przed zwolnieniem można wnieść także wtedy, gdy nie chce się kontynuować stosunku pracy, ale chce się otrzymać odprawę.

Pozew można złożyć w sądzie pracy, w którego okręgu **pracodawca** ma miejsce zamieszkania lub siedzibę, lub w którym praca jest zazwyczaj wykonywana lub była wykonywana po raz ostatni. Pamiętaj, by dołączyć pisemne umowy o pracę, timesheety lub inne dokumenty pokazujące wysokość wynagrodzenia oraz kopie wszystkich odcinków wypłaty, które otrzymałeś.

UWAGA: Koszty sądowe są ponoszone w postępowaniu sądowym. Z reguły musi je ponieść strona, która przegrała sprawę. Jeśli sprawa jest częściowo wygrana, koszty są dzielone proporcjonalnie. W pierwszej kolejności każda ze stron musi sama pokryć **koszty adwokata**. W związku z tym, nawet jeśli wygrasz sprawę, musisz zapłacić honorarium adwokata.

Jeśli nie stać Cię na pokrycie kosztów postępowania sądowego, możesz ubiegać się o pomoc prawną. Pomoc prawna jest przyznawana w przypadku wszystkich postępowań sądowych lub porad prawnych, nie ogranicza się do postępowań z zakresu prawa pracy. Więcej informacji można znaleźć w dziale FAQ.

Pracownicy, którzy są członkami związku zawodowego od co najmniej 3 miesięcy, mają zapewnioną bezpłatną poradę i reprezentację w sądzie przez związek zawodowy.

Jeśli masz trudności z dochodzeniem swoich praw jako obywatel UE **przed władzami niemieckimi**, z pomocą może przyjść bezpłatny serwis organów krajowych **SOLVIT**, który jest reprezentowany we wszystkich krajach UE oraz w Islandii, Liechtensteinie i Norwegii. Warunkiem jest to, że sprawa nie została jeszcze skierowana do sądu i że istnieje związek z prawem UE. Z firmą SOLVIT można się skontaktować online za pośrednictwem formularza kontaktowego na **stronie głównej SOLVIT**.

3. ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH I PODSTAWOWE ZABEZPIECZENIE

Jeśli zostaniesz bezrobotnym, masz prawo do świadczeń dla bezrobotnych, takich jak **zasiłek dla bezrobotnych i podstawowe wsparcie dochodu**. W tym celu należy skontaktować się z urzędem pracy w kraju, w którym ostatnio pracowałeś.

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych podlega tym samym warunkom, co obywatele kraju, w którym ostatnio pracowałeś. Okresy zatrudnienia i ubezpieczenia ukończone w innych krajach będą brane pod uwagę przy rozpatrywaniu roszczeń. Jeśli pracujesz w kraju innym niż kraj zamieszkania (np. pracownicy przygraniczni), obowiązują specjalne zasady.

ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH

Jeśli **ostatnio pracowałeś w Niemczech**, masz prawo do zasiłku dla bezrobotnych pod pewnymi warunkami. Jednym z warunków jest uprzednie przepracowanie określonego okresu czasu. Zasadniczo należy mieć przepracowane **co najmniej 12 miesięcy** w ciągu ostatnich 30 miesięcy w ramach obowiązkowego ubezpieczenia społecznego. Jeśli pracownik pozostawał w krótkotrwałym stosunku pracy, który od początku był ograniczony do maksymalnie 14 tygodni, wystarczający może być również 6-miesięczny okres zatrudnienia.

Należy osobiście zarejestrować się jako osoba poszukująca pracy we właściwej agencji zatrudnienia co najmniej **3 miesiące** przed zakończeniem zatrudnienia. Jeśli dowiesz się o zakończeniu zatrudnienia z wyprzedzeniem krótszym niż 3 miesiące, musisz w ciągu **3 dni** zgłosić się osobiście do właściwego urzędu pracy. Aby dotrzymać tego terminu, można również zarejestrować się jako osoba poszukująca pracy telefonicznie (numer bezpłatnej usługi: 0800 4 5555 000) lub przez Internet. Osobiste spotkanie może odbyć się w późniejszym terminie. Jeśli nie dotrzymasz tego terminu, czeka Cię okres blokady, w którym nie otrzymasz żadnych świadczeń z tytułu SGB III (zasiłek dla bezrobotnych I).

Jeśli chcesz przenieść zasiłek dla bezrobotnych do innego kraju, musisz najpierw skontaktować się ze swoim urzędem pracy i spełnić określone warunki. W przeciwnym razie może dojść do utraty prawa do świadczeń.

Więcej informacji na temat zasiłku dla bezrobotnych można znaleźć w **ulotce** dla bezrobotnych Federalnej Agencji Pracy.

Uprawnienie do zasiłku dla bezrobotnych można zabrać ze sobą **do innego kraju UE** na okres od 3 do 6 miesięcy, aby w tym czasie szukać tam pracy. Oznacza to, że można zabrać ze sobą do Niemiec zasiłek dla bezrobotnych z innego kraju UE w celu poszukiwania pracy. I odwrotnie - niemiecki zasiłek dla bezrobotnych można zabrać ze sobą do innego kraju UE. Więcej informacji na **ten temat znajdziesz** w informatorach Federalnej Agencji Pracy na temat zasiłku dla bezrobotnych i zatrudnienia za granicą.

WSPARCIE DOCHODU PODSTAWOWEGO

Wsparcie dochodu podstawowego daje minimalne środki finansowe potrzebne do życia.

Osoby zdolne do pracy, które poszukują zatrudnienia i nie mają prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub mają zbyt niskie dochody, otrzymują zasiłek dla bezrobotnych II na podstawie Drugiej Księgi Kodeksu Socjalnego (SGB II), zwany "Hartz IV".

Osoby, które nie są zdolne do pracy, np. z powodu choroby lub wieku emerytalnego, i w związku z tym nie **mogą pracować**, otrzymują wsparcie na podstawie XII Kodeksu Socjalnego (SGB XII).

UWAGA: W przypadku korzystania z tych świadczeń społecznych obywateli UE obowiązują specjalne przepisy:

Możesz otrzymać świadczenia na podstawie Drugiej Księgi Kodeksu Socjalnego (SGB II), jeśli

- pracowałeś w Niemczech, ale nie zarabiasz wystarczająco dużo, aby pokryć koszty utrzymania, lub
- pracowałeś w Niemczech przez ponad rok i stałeś się przymusowo bezrobotny. W przypadku osób, które przepracowały mniej niż rok, świadczenia są ograniczone do 6 miesięcy.

Beneficjenci samotnie wychowujący dzieci otrzymują obecnie 432 euro miesięcznie. Pokrywane są również uzasadnione koszty zakwaterowania i ogrzewania. Pod uwagę brane są dochody.

Osoby, które przebywają w Niemczech **wyłącznie w celu poszukiwania pracy** i nie pracowały tu wcześniej wystarczająco długo, otrzymają świadczenia zgodnie z SGB II (zabezpieczenie podstawowe) i SGB XII (pomoc społeczna) dopiero po 5 latach legalnego pobytu w Niemczech.

Jeśli nie jesteś uprawniony do pomocy społecznej, ale potrzebujesz pomocy, możesz otrzymać świadczenia zgodnie z SGB XII na wyżywienie, higienę osobistą i zdrowie, a także na zakwaterowanie i posiłki do czasu opuszczenia kraju lub maksymalnie przez jeden miesiąc w ciągu dwóch lat (**świadczenia pomostowe**). Świadczenia te mogą być przyznawane na okres dłuższy niż jeden miesiąc w indywidualnych przypadkach szczególnych trudności (np. niezdolność do podróżowania).

Szczegółowe informacje można znaleźć w **ulotce Arbeitslosengeld II/Sozialgeld - Grundsicherung für Arbeitsuchende SGB II** Federalnej Agencji Pracy. Można również skorzystać z **katalogu pytań i odpowiedzi** Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych.

Nie musisz być gotowy do opuszczenia kraju, aby otrzymać świadczenia pomostowe! W związku z tym taka wola odejścia nie musi być udokumentowana.

Jeśli jesteś uprawniony do świadczeń socjalnych w Niemczech, dotyczy to również członków Twojej rodziny mieszkających w Niemczech.

FAM MAGDEBURGER FÖRDERANLAGEN UND BAUMASCHINEN GMBH

TOTAL RAFFINERIE, SAALEKREIS

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

BemA – Beratung migrantischer Arbeitskräfte

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

Agentur für Arbeit , Jobcenter

MATERIAŁ INFORMACYJNY

Wissen ist Schutz!
Was Sie wissen sollten, um in Deutschland erfolgreich zu arbeiten.

Praxisleitfaden für EU-Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmer in Deutschland

Alles was Sie wissen sollten zu Arbeit, Ausbildung und Studium

Willkommen in Deutschland

TRIMET ALUMINIUM AG, POWIAT HARZ

5. UZNANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

1. UZNANIE DYPLOMÓW I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH
2. UZNANIE W ZAWODACH REGULOWANYCH
3. UZNANIE ZAWODOWE BEZ UZNANYCH KWALIFIKACJI
4. UZNANIE KWALIFIKACJI SZKOLNYCH I UNIWERSYTECKICH
5. WSPARCIE W ZAKRESIE UZNAWANIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

1. UZNANIE KWALIFIKACJI I KWALIFIKACJE ZAWODOWE

Osoby posiadające kwalifikacje zawodowe lub akademickie mają prawo do porównania i oceny swoich kwalifikacji z kwalifikacjami niemieckimi. Ponieważ na niemieckim rynku pracy stopnie naukowe i kwalifikacje mają decydujące znaczenie dla szans na zatrudnienie i odpowiednie wynagrodzenie, uznawanie stopni naukowych i kwalifikacji powinno być głównym elementem starań o znalezienie dobrze płatnej pracy.

2. UZNANIE W ZAWODY REGULOWANE

W przypadku zawodów regulowanych uznanie kwalifikacji jest obowiązkowe (niezależnie od kraju kształcenia). Przykładami zawodów regulowanych są: Zawody medyczne (z wyjątkiem zawodów pomocniczych), prawnik, nauczyciel, wychowawca lub inżynier. Listę wszystkich zawodów regulowanych w Niemczech można znaleźć **tutaj**.

W ramach procedury uznawania kwalifikacji sprawdza się, czy kwalifikacje zawodowe są porównywalne z niemieckim zawodem referencyjnym. Oznacza to, że sprawdzana jest równoważność. W tym celu właściwy urząd zapozna się z dokumentami (np. dotyczącymi stopni naukowych, egzaminów, treści szkoleń itp.) Istotną rolę odgrywa tu także Twoje doświadczenie zawodowe.

Procedury uznawania kwalifikacji przeprowadzane są przez różne urzędy w Niemczech, które są odpowiedzialne za uznawanie kwalifikacji zawodowych. Czynnikiem decydującym jest to, o jaki zawód chodzi. W **wyszukiwarce rozpoznaj**, dostępnej w kilku językach, możesz dowiedzieć się, który urząd jest dla Ciebie właściwy.

PRZYKŁAD: Jeśli chcesz dowiedzieć się, czy i gdzie możesz uzyskać uznanie swojego wykształcenia jako nauczyciel, wpisz swój zawód w wyszukiwarce Uznawanie kwalifikacji. Tutaj znajdziesz najważniejsze informacje o tym, czy Twój zawód jest regulowany czy nie, jakie wymagania są stawiane zawodowi w Niemczech i jakie szkolenia musisz ukończyć. Wyszukiwarka uznawalności prowadzi również do biura, w którym można złożyć wniosek o określenie równoważności dla danego zawodu.

W tym rozdziale dowiesz się,

jakie zawody wymagają uznania, o czym musisz pamiętać w procedurze uznawania kwalifikacji oraz jakie urzędy będą Cię wspierać w procesie uznawania kwalifikacji zawodowych.

Na końcu rozdziału znajdują się także informacje o poradniach i kontaktach, do których można się zwrócić w następujących sprawach w Saksonii-Anhalt.

3. UZNANIE ZAWODOWE BEZ UZNANYCH KWALIFIKACJI

Wiele zawodów w Niemczech może być wykonywanych bez uznanych kwalifikacji, są to tzw. zawody nieregulowane. W Niemczech do zawodów nieregulowanych zalicza się wszystkie zawody, które są kształcone w systemie dualnym (szkoła zawodowa i szkolenie w przedsiębiorstwie). Obecnie istnieje około 330 zawodów. W przypadku zawodów nieregulowanych formalne uznanie nie jest obowiązkowym warunkiem przyjęcia do pracy. Możesz zgłosić się bezpośrednio do pracodawcy jako hydraulik, mechanik samochodowy, a nawet pracownik biurowy.

4. UZNANIE DLA SZKOŁY I DYPLOMY UNIWERSYTECKIE

O tym, czy niemieckie świadectwo ukończenia szkoły jest równoważne niemieckiemu świadectwu ukończenia szkoły wyższej do celów zawodowych, decydują urzędy ds. uznawania świadectw w krajach związkowych (Landach). Dostęp do tych urzędów można uzyskać za pośrednictwem **bazy danych anabin (1)**. Z reguły to uniwersytety są odpowiedzialne za uznawanie kwalifikacji uzyskanych po ukończeniu szkoły w celu przyjęcia na studia.

Osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów wyższych za granicą, mogą zlecić **Centralnemu Biuru ds. Kształcenia Zagranicznego (Zentralstelle für ausländisches Bildungswesen, ZAB) (2)** ocenę swojego świadectwa ukończenia studiów i otrzymają informację, z jakim niemieckim świadectwem ukończenia studiów wyższych jest ono porównywalne. Umożliwi to nie tylko szybsze znalezienie pracy, ale także zgodnej z kwalifikacjami. Z reguły instytucja szkolnictwa wyższego, do której kandydat chce się zgłosić, odpowiada za uznawanie wyników studiów i egzaminów. Wyjątkiem są studia zakończone egzaminem państwowym i uznawane przez odpowiednie komisje egzaminacyjne w krajach związkowych. Oceniają one dla Ciebie, na jakim poziomie możesz kontynuować naukę w Niemczech.

Pierwszym punktem kontaktowym są sekretariaty **studenckie uczelni (3)** oraz **Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej (DAAD) (4)**, która udziela również porad dotyczących studiów magisterskich i doktoranckich. Szczegółowe informacje na temat odpowiednich procedur uznawania kwalifikacji w sektorze akademickim i szkolnym można znaleźć **tutaj (5)**.

5. WSPARCIE PRZY UZNANIE ZAWODOWE

Portal "**Uznawanie kwalifikacji w Niemczech**" dostarcza wyczerpujących informacji na temat różnych przepisów i procedur dotyczących uznawania kwalifikacji zawodowych w Niemczech. Wyszukiwarka rozpoznawania na tym portalu prowadzi krok po kroku przez procedurę rozpoznawania. Ponadto znajdziesz tu wyczerpujące informacje na najważniejsze pytania, takie jak:

- Jak mogę dowiedzieć się, jaki jest mój zawód referencyjny?
- Gdzie mogę dowiedzieć się, czy mój zawód jest regulowany, czy nie regulowany?
- Gdzie można znaleźć poradnie?
- Jak działa procedura uznawania kwalifikacji?
- Co mam zrobić, jeśli nie otrzymam uznania?

Obywatele UE mają możliwość korzystania z usług niemieckiej poradni zgodnie z art. 57b dyrektywy UE o uznawaniu kwalifikacji zawodowych w celu uznania ich kwalifikacji zawodowych. W tym celu należy skontaktować się z Niemieckim Centrum Doradztwa.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I DORADZTWO

Poradnictwo na miejscu:

IQ Network Saxony-Anhalt udziela porad dotyczących procedury uznawania kwalifikacji zawodowych lub akademickich. Możliwe jest również częściowe uznanie zawodu w Niemczech, na przykład poprzez doradztwo w zakresie kwalifikacji.

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Praxisleitfaden für EU-Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmer in Deutschland

Anerkennung Ihres Berufsabschlusses – Verfahren aus dem Ausland

Anerkennung ausländischer Berufsabschlüsse

Checkliste IQ Netzwerk Sachsen-Anhalt

Alles was Sie wissen sollten zu Arbeit, Ausbildung und Studium

Willkommen in Deutschland

DOSSIER: OBYWATELSTWO UNII

TWÓJ STATUS, PRAWA I OBOWIĄZKI JAKO OBYWATELA UNII

I. OBYWATELSTWO UNII

Zgodnie z art. 9 **TUE (2)** i art. 20 **TFUE (3)**, **obywatelem Unii (1)** jest każda osoba mająca obywatelstwo państwa członkowskiego Unii. Obywatelstwo Unii uzupełnia obywatelstwo krajowe, ale go nie zastępuje. Obejmuje ono zestaw praw i obowiązków dodatkowych w stosunku do tych, które wynikają z obywatelstwa państwa członkowskiego.

II. ORGANIZACJA OBYWATELSTWO UNII (ARTYKUŁ 20 AEUV)

Status obywateli Unii obejmuje w odniesieniu do każdego obywatela Unii

- prawo do **swobodnego przemieszczania się i przebywania** na terytorium państw członkowskich (art. 21 TFUE),
- **prawo do głosowania i kandydowania w wyborach** do Parlamentu Europejskiego oraz w **wyborach lokalnych** w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania (art. 22 ust. 1 TFUE), podlegają tym samym warunkom, co obywatele tego państwa,
- prawo **do ochrony dyplomatycznej** przez władze dyplomatyczne lub konsularne dowolnego państwa członkowskiego w państwie trzecim (nienależącym do UE);
- prawo do składania **petycji** do Parlamentu Europejskiego oraz prawo do zwracania się do Rzecznika Praw Obywatelskich, mianowanego przez Parlament Europejski, o wskazanie przypadków niewłaściwego administrowania przez instytucje i organy Unii (oba na mocy art. 24 TFUE),
- prawo do zwracania się **pisemnie** do każdej instytucji lub organu Unii **w jednym z języków państw członkowskich** i otrzymywania odpowiedzi w tym samym języku (art. 24 ust. 4 TFUE),
- prawo **dostępu do dokumentów** Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, z zastrzeżeniem pewnych warunków (art. 15 ust. 3 TFUE).

1

2

3

III. SWOBODNY PRZEPLYW PRACOWNIKÓW W RAMACH UNII EUROPEJSKIEJ

Najważniejszym prawem związanym z obywatelstwem europejskim jest **swobodny przepływ pracowników**. Jest to jedna z czterech **podstawowych wolności** UE, a jej **zasada** została zapisana w art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Swobodny przepływ umożliwia obywatelom 27 krajów UE oraz Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii **podjęcie pracy** w jednym z tych krajów bez konieczności uzyskania **pozwolenia na pracę**.

Swobodny przepływ pracowników dotyczy także członków rodzin obywateli wymienionych krajów, nawet jeśli pochodzą oni z krajów trzecich.

W ramach swobodnego przepływu pracowników, masz prawo

- szukać pracy w innym kraju
- do pracy w tym kraju bez konieczności uzyskania pozwolenia na pracę,
- zamieszkać tam w tym celu
- pozostać tam nawet po ustaniu stosunku pracy,
- być traktowany tak samo jak obywatele państwa przyjmującego pod względem dostępu do zatrudnienia, edukacji i szkoleń, związków zawodowych, mieszkań oraz wszelkich innych świadczeń socjalnych i podatkowych, a także warunków pracy.

Ze swobodnego przepływu pracowników mogą korzystać następujące osoby lub grupy osób:

- Osoby poszukujące pracy, tj. obywatele UE, którzy przenoszą się do innego kraju UE w celu poszukiwania pracy, jeśli spełnione są określone warunki,
- Obywatele UE pracujący w innym kraju UE,
- Obywatele UE powracający do kraju pochodzenia po pracy za granicą,

Nieco inne zasady mogą dotyczyć osób chcących rozpocząć działalność na własny rachunek, studentów, emerytów i rencistów oraz innych osób nieaktywnych zawodowo.

IV. RÓWNE TRAKTOWANIE PRACOWNIKÓW UE

Jako obywatel UE masz z zasady prawo do równego traktowania w odniesieniu do następujących kwestii:

- rekrutacja,
- warunki pracy,
- promocja,
- wynagrodzenie,
- dostęp do szkoleń zawodowych,
- emerytury pracownicze i
- zwolnienie.

Zasada równego traktowania obejmuje kilka obszarów określonych w **dyrektywie UE w sprawie swobodnego przepływu pracowników**:

- dostęp do edukacji, szkół zawodowych i dalszych szkoleń,
- dostęp do mieszkań, w tym mieszkań socjalnych, lub ułatwienia w nabywaniu mieszkań,
- świadczenia socjalne i podatkowe, w tym dodatkowe świadczenia na życie, jeśli dochody są zbyt niskie.

Prawo do równego traktowania oznacza dla osób poszukujących pracy:

Obywatele mają prawo do takiego samego wsparcia ze strony publicznych służb zatrudnienia, jak obywatele kraju przyjmującego. Ograniczenia dotyczą jednak świadczeń na utrzymanie.

Jako **pracownik** masz prawo do takich samych świadczeń jak obywatele Niemiec od pierwszego dnia pracy:

- dostęp do edukacji, szkół zawodowych i dalszych szkoleń,
- dostęp do mieszkań, w tym mieszkań socjalnych, lub ułatwienia w nabywaniu mieszkań,
- świadczenia socjalne i podatkowe, w tym dodatkowe świadczenia na życie, jeśli dochody są zbyt niskie.

W miejscu pracy musisz być traktowany tak samo jak Twoi koledzy z Niemiec.

Dotyczy to w szczególności:

- Wynagrodzenie, zwolnienie oraz inne warunki zatrudnienia i pracy, oraz warunki pracy,
- zdrowie i bezpieczeństwo w pracy,

DOBRE WIEDZIEĆ:

Kiedy starasz się o pracę, pracodawca nie może stawiać Cię w niekorzystnej sytuacji w porównaniu z innymi kandydatami, ponieważ masz miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim.

- prawo do bycia członkiem związku zawodowego, wybierania jego zarządu lub bycia wybranym na stanowisko administracyjne w związku zawodowym.

Zasadniczo pracodawcy mogą wymagać znajomości języka niemieckiego od kandydatów z innych krajów członkowskich. Wymagania językowe muszą być jednak odpowiednie i niezbędne dla danego stanowiska. W szczególności znajomość języka niemieckiego nie może być wykorzystywana jako pretekst do dyskryminowania obywateli UE w procesie ubiegania się o pracę lub do wykluczania ich z tego procesu. W niektórych przypadkach i w przypadku niektórych stanowisk pracy uzasadnione może być wymaganie bardzo dobrej znajomości języka. Niedopuszczalne jest jednak wymaganie od kandydatów, aby byli "rodzimi użytkownikami języka".

Osoby wyjeżdżające do innego kraju UE, aby tam mieszkać lub pracować, nie powinny odczuwać z tego powodu żadnych niedogodności. Dotyczy to także Twojego ubezpieczenia społecznego.

Dlatego też istnieją przepisy europejskie, które chronią Twoje prawa do **zabezpieczenia społecznego**. Przepisy te obowiązują w 27 krajach UE, a także w Islandii, Liechtensteinie, Norwegii i Szwajcarii.

Szczegółowe przepisy prawne opierają się na czterech zasadach:

- Zawsze podlegasz systemowi zabezpieczenia społecznego jednego kraju. Oznacza to, że składki na ubezpieczenie społeczne płaci się tylko w tym kraju.
 - Masz takie same prawa i obowiązki jak obywatele tego kraju.
 - Okresy ubezpieczenia, zatrudnienia i zamieszkania przebyte w innych krajach w innych krajach są brane pod uwagę przy ustalaniu uprawnień do zabezpieczenia społecznego.
 - Jeśli jesteś uprawniony do świadczeń pieniężnych w jednym kraju, otrzymasz je nawet, jeśli nie mieszkasz w tym kraju.
- Pracownik ma prawo do przestrzegania tych zasad w ramach stosunku pracy. Można zatem dochodzić tych **praw w sądzie**.

V. OCHRONA PRZED DYSKRYMINACJĄ

Praktyka pokazuje, że obywatele UE są często narażeni na dyskryminację, niezależnie od tego, jak długo mieszkają w Niemczech. Na przykład przy zatrudnianiu, szukaniu mieszkania lub ubieganiu się o zasiłki i możliwości kształcenia. **Dyskryminacja** występuje pomimo obowiązujących przepisów dotyczących równego traktowania prawnego obywateli UE. Dlatego tym ważniejsza jest znajomość podstaw prawnych, które pozwalają bronić się przed dyskryminacją.

Zgodnie z definicją naukową, dyskryminacja to każda forma niekorzystnej sytuacji lub degradacji, zarówno jednostki, jak i grupy. W prawie Wspólnoty Europejskiej dyskryminacja jest przeciwieństwem równego traktowania.

Artykuł 14 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka zawiera zakaz dyskryminacji.

Dyskryminacja może występować w wielu formach:

- **Dyskryminacja bezpośrednia** ma miejsce, gdy jedna osoba jest traktowana mniej korzystnie niż inna w porównywalnej sytuacji z określonego powodu. traktowane mniej korzystnie niż inne osoby w porównywalnej sytuacji. Przykład: Jeśli dana osoba nie zostanie zatrudniona lub awansować z powodu przynależności do mniejszości etnicznej. mniejszość.
- **Dyskryminacja pośrednia** ma miejsce wtedy, gdy praktyka, polityka lub przepis, które dotyczą wszystkich, mają negatywny wpływ na konkretną grupę. Przykład: Wprowadzanie przepisów niekorzystnych dla pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin może pośrednio dyskryminować kobiety, ponieważ większość pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin to kobiety.
- **Molestowanie** to niepożądane zachowanie, molestowanie lub inne działania, które prowadzą do wrogiego środowiska pracy. Przykład: Kiedy przeżośeni lub koledzy żartują z kolegi geja na temat jego orientacji seksualnej.
- **Polecenie dyskryminacji** to sytuacja, w której ktoś nakazuje innym dyskryminować inną osobę. Na przykład, gdy pracodawca zleca agencji pracy tymczasowej poszukiwanie wyłącznie pracowników w wieku poniżej 40 lat.
- **Wiktyimizacja** ma miejsce, gdy przeżośeni lub współpracownicy reagują odwetem na skargę dotyczącą dyskryminacji. Na przykład, gdy ktoś został zwolniony z pracy lub odmówiono mu awansu, ponieważ złożył skargę na swoich przełożonych w związku z dyskryminacją.

1

2

3

Prawnie zapisany zakaz dyskryminacji w odniesieniu do obywateli Unii zawiera normy prawne, takie jak **zasada równego traktowania**, i zasadniczo stanowi co następuje:

- Dyskryminacja ze względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania czy orientację seksualną jest zabroniona w całej UE, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym.
- W związku z tym, jako obywatel UE, musisz być traktowany w taki sam sposób jak Twoi koledzy, którzy są obywatelami danego kraju, jeśli chodzi o prawa pracownicze, świadczenia socjalne i dostęp do publicznych służb zatrudnienia.

Jeśli jesteś ofiarą dyskryminacji, możesz zwrócić się do kilku instytucji krajowych. Należy do nich **krajowy federalny organ ds. równości (1)**. Można również skontaktować się z oorganizacjami, takimi jak związki zawodowe, organizacje pozarządowe i prawnicy, w celu uzyskania pomocy i porady.

Masz również prawo do złożenia skargi za pośrednictwem **strony internetowej Komisji Europejskiej (2)**, jeśli chcesz rozwiązać problemy z organem publicznym dotyczące Twoich praw w UE.

Można to zrobić, korzystając z **formularza skargi (3)**, aby zgłosić naruszenie prawa UE.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

W przypadku dyskryminacji można skorzystać z pomocy **Agencji Antydyskryminacyjnej Saksonii-Anhalt**. Jest to centralny i niezależny punkt kontaktowy i doradczy dla osób, które doświadczyły niekorzystnej sytuacji w różnych dziedzinach życia. Agencja Antydyskryminacyjna oferuje wykwalifikowane poradnictwo i wsparcie dla osób, które były dyskryminowane z następujących powodów:

- pochodzenie etniczne
- płeć
- religia lub światopogląd
- niepełnosprawność
- wiek
- tożsamość seksualna

Biuro Antydyskryminacyjne słucha i szuka możliwych rozwiązań wspólnie z osobą szukającą porady oraz towarzyszy jej w dalszych działaniach. Poradnictwo jest bezpłatne i poufne.

Kontakt: <https://demokratie.sachsen-anhalt.de/zusammenhalt-durch-teilhabe/antidiskriminierungsstelle/>

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

INFORMATIONSMATERIALIEN

Ausgeschlossen oder privilegiert?
Zur aufenthalts- und sozialrechtlichen Situation von
Unionsbürger*innen und ihren Familienangehörigen

RICHTLINIE 2014/54/EU DES EUROPÄISCHEN PARLAMENTS UND
DES RATES vom 16. April 2014 über Maßnahmen zur Erleichterung der
Ausübung der Rechte, die Arbeitnehmern im Rahmen der Freizügig-
keit zustehen

K+S AG, ZIELITZ

6.

SZKOLENIE ZAWODOWE – SZKOŁA – STUDIUM

1. FORMY SZKOLENIA
2. DUALNE KSZTAŁCENIE ZAWODOWE
3. SZKOLNE KSZTAŁCENIE ZAWODOWE
4. KSZTAŁCENIE NA POZIOMIE MATURALNYM
5. DAJSZE KSZTAŁCENIE ZAWODOWE
6. EDUKACJA SZKOLNA W NIEMIECKIM SYSTEMIE SZKOLNICTWA
7. NAUKA W SZKOŁACH WYŻSZYCH I NA UNIWERSYTETACH

1. FORMY SZKOLENIA

W Saksonii-Anhalt, podobnie jak w całych Niemczech, rozróżnia się

- **kształcenie zawodowe w systemie dualnym** (w zakładach pracy i w szkole zawodowej)
- **szkolne kształcenie zawodowe** (w technikach, szkołach zawodowych lub kolegiach zawodowych),
- **szkolne szkolenie zawodowe lub specjalne szkolenie organizowane przez przemysł,**
- **studia uniwersyteckie i studia dualne,**
- **ustawiczne kształcenie i szkolenie zawodowe.**

Kształcenia i szkolenia zawodowego nie należy mylić z **ustawicznym kształceniem i szkoleniem zawodowym**, które jest oferowane równolegle do pracy w akademiach (zawodowych). Celem jest dostosowanie wiedzy i umiejętności do zmieniających się wymagań w danej dziedzinie zawodowej.

2. DUALNE KSZTAŁCENIE ZAWODOWE

Około 70% wszystkich szkoleń zawodowych w Niemczech odbywa się w formie **dualnego szkolenia zawodowego** (szkolenie w przedsiębiorstwie). Termin "podwójne" oznacza dwuczęściową formę szkolenia w dwóch różnych miejscach szkolenia: W szkole zawodowej stażysta (praktykant) zdobywa teoretyczną wiedzę specjalistyczną, a w zakładzie pracy wiedzę praktyczną i umiejętności. **Połączenie szkolenia w zakładzie pracy z kształceniem w szkole** zawodowej gwarantuje powiązanie teorii z praktyką. Właśnie ze względu na połączenie teorii i praktyki ta forma kształcenia jest uważana za szczególną cechę niemieckiego systemu edukacji i cieszy się uznaniem na arenie międzynarodowej.

Większość **zawodów szkoleniowych uznawanych** przez państwo - obecnie około 350 - jest zorganizowana zgodnie z systemem dualnym. W systemie dualnym kształci się przede wszystkim w zawodach związanych z rzemiosłem, handlem, przemysłem, sektorem usług lub rolnictwem. Nauka w szkole zawodowej odbywa się zwykle przez 1-2 dni w tygodniu, równolegle z pracą w zakładzie. W niektórych programach szkoleniowych zajęcia szkolne odbywają się w formie blokowej: W tym przypadku stażysta przebywa w szkole przez kilka tygodni, a następnie wraca do firmy szkoleniowej. Podczas szkolenia w zakładzie pracy otrzymują wynagrodzenie od firmy szkoleniowej.

W tym rozdziale dowiesz się,

z jakich form kształcenia możesz skorzystać, aby kontynuować naukę zawodu i rozpocząć karierę zawodową, jaka jest struktura niemieckiego systemu edukacji, na co musisz zwrócić uwagę jako uczeń pierwszego roku oraz kto będzie wspierał Cię w zdobywaniu kwalifikacji zawodowych.

Na końcu rozdziału znajdziesz również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

Krótkie filmy wideo Federalnego Instytutu Kształcenia i Szkolenia Zawodowego (BiBB) w języku niemieckim i angielskim pozwalają zapoznać się z kształceniem i szkoleniem zawodowym.

Znajomość języków obcych jest wymagana w wielu zawodach. Sprawdź, w jakich dziedzinach zawodowych Twój język ojczysty już teraz daje Ci szczególne predyspozycje zawodowe na rynku pracy.

3. SZKOLNE KSZTAŁCENIE ZAWODOWE

Oprócz dualnego kształcenia zawodowego w Niemczech istnieje także szkolne kształcenie zawodowe. W Niemczech można wybrać około 400 zawodów związanych z kształceniem zawodowym.), w dziedzinie języków obcych, a także w dziedzinie technologii i informatyki (asystent ds. technologii informacyjnej) lub projektowania (asystent ds. technologii projektowania). Szkolenie szkolne odbywa się w pełnym wymiarze godzin w państwowych lub prywatnych szkołach zawodowych lub akademiach zawodowych i trwa od 1 do 3 lat. Prywatne szkoły zawodowe mogą pobierać opłaty za naukę.

Z reguły podczas szkolenia w szkole nie otrzymuje się żadnego wynagrodzenia. Uczniowie szkół zawodowych mogą jednak uzyskać prawo do wsparcia finansowego na podstawie Ustawy o federalnej pomocy w kształceniu - znanej lepiej jako **Schüler - BAföG**.

4. KSZTAŁCENIE NA POZIOMIE MATURALNYM

Abitur jest w Niemczech wciąż młodym programem kształcenia. Środowisko biznesowe (zwłaszcza firmy przemysłowe i handlowe, firmy ubezpieczeniowe) oferuje programy szkoleniowe, które są specjalnie dostosowane do potrzeb abiturientów i są określane jako "specjalne programy szkoleniowe oferowane przez środowisko biznesowe" lub "szkolenia abiturientów".

Programy szkoleniowe charakteryzują się praktyczną przydatnością, ścisłym odniesieniem do potrzeb gospodarki i wysokimi standardami teoretycznymi. W szkole zawodowej na specjalnych zajęciach przekazywana jest wiedza z zakresu księgowości, rachunkowości, marketingu, informatyki lub języków obcych.

Specjalne szkolenie jest przeznaczone w szczególności dla następujących grup zawodowych:

- Technolog przemysłowy - specjalizujący się w technologii danych
- Asystent ds. informatyki
- Informatyk
- Specjalista ds. przetwarzania danych biznesowych
- Kontroler ruchu lotniczego

UNIwersytet MARTINA LUTRA W HALLE-WITTENBERDZE

W czasie trwania szkolenia otrzymuje się wynagrodzenie od firmy szkoleniowej.

W Saksonii-Anhalt absolwenci szkół średnich, którzy chcą odbyć praktykę zawodową, mogą za pośrednictwem **portalu szkoleniowego Saksonii-Anhalt** znaleźć wybraną przez siebie ofertę pracy zgodną z ich kwalifikacjami i zainteresowaniami.

5. DALSZE KSZTAŁCENIE ZAWODOWE

Rozróżnia się ustawiczne kształcenie zawodowe:

- **doskonalenie zawodowe** (adaptacja wiedzy w wyuczonym zawodzie),
 - **przekwalifikowanie** (reorientacja zawodowa),
 - **doskonalenie zawodowe** lub dodatkowe kwalifikacje,
- Zasadniczo CVET można realizować także w czasie pracy, tzn. **równolegle z pracą zawodową**.

Dalsze kształcenie ma na celu podtrzymanie tych kwalifikacji, które zostały już zdobyte w zawodzie objętym kształceniem. Należy je pogłębiać, dostosowywać do postępu technicznego lub rozszerzać w taki sposób, aby umożliwić awans zawodowy. Kwalifikacje zdobyte w trakcie dalszego kształcenia są zazwyczaj weryfikowane na podstawie egzaminów przeprowadzanych przez właściwe organy (**najczęściej są to izby rzemieślnicze** lub **izby przemysłowo-handlowe**).

Na przykład kursy dla robotników wykwalifikowanych prowadzące do egzaminu mistrzowskiego, kursy przygotowujące do egzaminów na uprawnienia Fachwirt lub kursy przygotowujące do egzaminu na uprawnienia trenera zgodnie z Rozporządzeniem o predyspozycjach trenerów (AEVO) są określane jako doskonalenie zawodowe.

Przez **przekwalifikowanie** rozumie się wstępne lub ustawiczne szkolenie w zakresie czynności innej niż poprzednio wykonywana lub wyuczona. Wiedza i doświadczenie zdobyte w poprzednim zawodzie często pozwalają skrócić szkolenie w nowym profilu zawodowym w porównaniu z osobami początkującymi. Wprawdzie w specjalnych warunkach osoba bez wcześniejszego szkolenia zawodowego może również wziąć udział w działaniu przekwalifikującym, ale jest to wówczas szkolenie.

Przekwalifikowanie to sposób na zdobycie kwalifikacji do nowego zawodu, jeśli stary zawód nie może być dłużej wykonywany, np. ze względów zdrowotnych. Albo, ze względu na ciągłe zmiany strukturalne na rynku pracy, zmienia się zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników, a co za tym idzie - różne wymagania dotyczące szkoleń dla pracowników (np. w związku z digitalizacją).

Dzięki środkom przekwalifikowania zawodowego można dokonać reorientacji zawodowej i nauczyć się nowego zawodu. Przekwalifikowanie kończy się egzaminem przed właściwą izbą (izbą przemysłowo-handlową, izbą rzemieślniczą itp.). Prowadzi ona na przykład do uzyskania uznawanych kwalifikacji zawodowych IHK lub świadectwa czeladniczego. Czas trwania przekwalifikowania zależy od rzeczywistego czasu trwania szkolenia w danym zawodzie. W większości przypadków staże w handlu trwają 3 lata (od 21 miesięcy okresu ponownego szkolenia), a w zawodach technicznych - 3,5 roku (do 28 miesięcy okresu ponownego szkolenia).

W Niemczech przekwalifikowanie jest często finansowane przez sektor publiczny, głównie przez regionalne urzędy pracy i Federalną Agencję Pracy, czasem także przez niemieckie siły zbrojne, lub jako świadczenie rehabilitacyjne (ustawowe ubezpieczenie wypadkowe, niemieckie ubezpieczenie emerytalne, firmy ubezpieczeniowe itp.).

6. EDUKACJA SZKOLNA W NIEMCZACH SYSTEM SZKOLNY

STRUKTURA NIEMIECKIEGO SYSTEMU SZKOLNICTWA

Niemiecki system szkolnictwa ma podobną strukturę we wszystkich krajach związkowych.

GRUNDSCHULE (SZKOŁA PODSTAWOWA)

Z reguły uczęszczanie do szkoły jest obowiązkowe od 6. roku życia, a dzieci rozpoczynają naukę w szkole podstawowej. Szkoła podstawowa obejmuje klasy od 1 do 4 (w Berlinie i Brandenburgii od 1 do 6) i jest jedyną placówką oświatową, do której uczęszczają prawie wszyscy uczniowie razem. Obowiązuje tu zasada miejsca zamieszkania: oznacza to, że dzieci zwykle uczęszczają do szkoły podstawowej w pobliżu miejsca zamieszkania. W niektórych krajach związkowych rodzice mogą również sami wybrać szkołę podstawową dla swoich dzieci.

PRZEJŚCIE ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ (GRUNDSCHULE) DO SZKOŁY ŚREDNIEJ (SEKUNDARSTUFE I)

W ostatniej klasie szkoły podstawowej podejmuje się decyzję, do której szkoły średniej (Sekundarstufe I) dzieci będą uczęszczać po ukończeniu szkoły podstawowej. Na podstawie ocen szkolnych (i ewentualnie innych kryteriów, np. zachowania podczas nauki i pracy) nauczyciel wydaje zalecenie dotyczące kariery szkolnej na poziomie szkoły średniej. Zalecenia dotyczące kariery szkolnej są omawiane z rodzicami podczas wspólnej rozmowy doradczej. Na podstawie tych zaleceń podejmowana jest decyzja o dalszej ścieżce edukacyjnej dziecka. W większości krajów związkowych zalecenie nie jest wiążące, tzn. rodzice mogą zdecydować, do jakiej szkoły średniej będzie uczęszczać ich dziecko po ukończeniu szkoły podstawowej. Jeśli jednak wybiorą szkołę innego typu niż zalecany, zazwyczaj muszą przystąpić do egzaminu wstępnego i/lub przejść okres próbny w wybranej szkole, w zależności od kraju związkowego.

SZKOŁY ŚREDNIE (POZIOM ŚREDNI I I POZIOM ŚREDNI II)

Po ukończeniu szkoły podstawowej system szkolnictwa jest podzielony na różne typy szkół o odmiennych programach nauczania i kwalifikacjach.

Oferty poszczególnych szkół na poziomie I i II gimnazjum znacznie się od siebie różnią.

Na poziomie średnim istnieją następujące typy **szkół I**:

- **Hauptschulen** (do 9 lub 10 klasy)
- **Realschulen** (do 10 klasy)
- **Szkoły o kilku kierunkach kształcenia** (tutaj: gimnazjum lub Kwalifikacje Realschule można uzyskać tutaj)
- **Sale gimnastyczne** (do 9 klasy)
- **Szkoły ogólnokształcące** (wszystkie kwalifikacje można uzyskać tutaj)

Poziom II obejmuje następujące szkoły:

- gimnasiale Oberstufe (gimnazjum lub szkoła powszechna od 10 klasy do 12 lub 13 klasy)
- szkoły zawodowe
- szkoły dokształcające dla dorosłych (szkoły wieczorowe i kolegia)

Ogólne świadectwo **ukończenia szkoły** można uzyskać we wszystkich typach szkół. W zależności od świadectwa ukończenia szkoły, uprawnia ono do uczęszczania do różnych instytucji dalszego kształcenia (np. uniwersytet, uniwersytet nauk stosowanych, szkolenie zawodowe).

W szkołach, których celem jest zapewnienie określonej kwalifikacji **ukończenia szkoły**, całe nauczanie jest związane z tą jedną konkretną kwalifikacją.

Są to na przykład:

- Hauptschule (szkoła średnia I stopnia) (kwalifikacja: Hauptschulabschluss),
- Realschule (świadectwo ukończenia szkoły: Realschulabschluss / Mittlere Reife / Mittlere Schulabschluss)
- gimnazjum (świadectwo ukończenia szkoły: Abitur).

Istnieją jednak także szkoły, w których można uzyskać różne kwalifikacje (Szkoły kompleksowe). O tym, jakie świadectwo **ukończenia szkoły** otrzyma dziecko, decyduje się dopiero w trakcie jego kariery szkolnej.

Z drugiej strony, w **zintegrowanych szkołach ogólnokształcących** uczniowie nie uczestniczą w określonym programie nauczania. Zamiast tego mogą wybrać kursy o różnym stopniu trudności z poszczególnych przedmiotów - tzw. kursy wyrównawcze, podstawowe i rozszerzone.

W trakcie nauki szkolnej można w zasadzie **zmienić** typ szkoły na inny, jeśli osiągnie się wymagane wyniki.

W Niemczech świadectwo ukończenia szkoły nie jest warunkiem koniecznym do podjęcia kształcenia zawodowego, ale mało która firma szkoleniowa przyjmie na kształcenie zawodowe młodą osobę bez świadectwa ukończenia szkoły. Istnieją również możliwości nadrobienia zaległości w zakresie kwalifikacji nabytych po ukończeniu szkoły w dorosłym życiu.

SZKOŁY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W SAKSONII-ANHALT

W kraju związkowym Saksonia-Anhalt istnieje szeroka oferta szkół ogólnokształcących w zakresie edukacji szkolnej. Obowiązują tu szczególne przepisy dotyczące wymagań wstępnych i kwalifikacji absolwentów szkół.

- **Szkoła podstawowa (1)**
- **Szkoła średnia (2)**
- **Szkoła ogólnokształcąca (3)**
- **Szkoła społeczna (4)**
- **Gimnazjum (5)**
- **Szkoły specjalne (6)**
- **Szkoły średnie (7)**

1

2

3

4

5

6

7

To, kiedy dziecko może lub musi najwcześniej uczęszczać do szkoły, różni się w zależności od kraju związkowego. Informacje o przepisach obowiązujących w danym kraju związkowym można uzyskać w urzędzie ds. szkolnictwa w gminie lub mieście oraz w urzędzie ds. doradztwa migracyjnego.

OBOWIĄZEK SZKOLNY

Wszystkie dzieci mieszkające w Niemczech muszą chodzić do szkoły, co oznacza, że uczęszczanie do szkoły jest obowiązkowe. Z reguły obowiązek szkolny rozpoczyna się po ukończeniu przez dziecko 6. roku życia. Jeśli dziecko kończy 6 lat dopiero po rozpoczęciu nowego roku szkolnego (np. w październiku), zazwyczaj jest zapisywane do szkoły w następnym roku. Zależy to od tego, kiedy dany kraj związkowy, w którym dziecko będzie uczęszczało do szkoły, wyznaczył "datę graniczną" (może to być okres między 30 czerwca a 30 września). Jeśli dziecko ukończy 6 lat przed datą graniczną, będzie już obowiązkowo uczęszczało do szkoły w tym roku. We wszystkich krajach federalnych nowy rok szkolny rozpoczyna się w sierpniu lub we wrześniu. Obowiązek szkolny dotyczy także dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Szczegółowe przepisy dotyczące obowiązku szkolnego różnią się w poszczególnych krajach związkowych. Dzieci i młodzież muszą uczęszczać do szkoły przez co najmniej 9 lub 10 lat (**szkoła podstawowa i gimnazjum**), w zależności od kraju związkowego. W niektórych krajach związkowych po tym etapie następuje obowiązkowe uczęszczanie do **szkoły ponadgimnazjalnej** (gimnazjum lub szkoły zawodowej).

Uczęszczanie do szkół państwowych jest bezpłatne. Ponadto w Niemczech istnieją szkoły publiczne, za które zazwyczaj trzeba płacić czesne.

W Niemczech za edukację odpowiedzialne są kraje związkowe, dlatego w każdym kraju związkowym występują pewne cechy szczególne, zwłaszcza nazwy typów szkół ponadpodstawowych mogą się różnić.

POMOC W NAUCE SZKOLNEJ I JĘZYKOWEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ZE ŚRODOWISK MIGRACYJNYCH

W związku z rosnącą migracją i umiędzynarodowieniem szkoły muszą sprostać nowym wymaganiom, aby spełnić wymagania wielu dzieci i młodych ludzi ze środowisk migracyjnych i umożliwić im dobre uczenie się.

W Saksonii-Anhalt Krajowe Kuratorium Oświaty (Landesschulamt) organizuje przyjazd i nauczanie tych dzieci i młodzieży na terenie całego kraju związkowego wraz z nauczycielami i szkołami. Procesowi kształcenia dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych towarzyszą działania o charakterze doradczym.

Krajowe Kuratorium Oświaty Saksonii-Anhalt udostępnia rodzicom i rodzinom imigrantów wyczerpujące informacje w postaci szeregu wielojęzycznych dokumentów.

Poniższe **dokumenty** są dostępne w formie przetłumaczonych pism i formularzy w **wielu oficjalnych językach europejskich**, m.in:

- dodatek programowy "Język niemiecki jako język obcy" jako podstawa pracy pedagogicznej w szkołach.
- mediacja językowa/ tłumaczenie ustne jako wsparcie w rozmowach z rodzicami, którzy posługują się językiem niemieckim bardzo słabo lub wcale.
- Wskazówki dotyczące nauczania języka jako ważne wsparcie w ocenie znajomości języka.

Landesschulamt udostępnia również częste i ważne formularze, pisma, ulotki i informacje w formie **listów rodzicielskich w tłumaczeniach**.

WARTO WIEDZIEĆ: Uczniowie ze środowisk imigranckich, którzy są zainteresowani zaangażowaniem społecznym, mogą skorzystać z programu Fundacji Start. Zaangażowani i otwarci młodzi ludzie przez trzy lata korzystają z dofinansowania w ramach programu Start, które towarzyszy im na drodze edukacji i życia.

Więcej informacji na temat finansowania można znaleźć **tutaj**.

7. STUDIA NA UNIWERSYTETACH I UNIWERSYTETY

Saksonia-Anhalt, jako dobrze usytuowany ośrodek naukowy, posiada atrakcyjną lokalizację szkół wyższych. Uniwersytety w stanie obejmują szerokie spektrum różnych typów instytucji szkolnictwa wyższego. Instytucje szkolnictwa wyższego, w tym uniwersytety, są reprezentowane w następujących miejscach:

- **Uniwersytet Marcina Lutra** w Halle-Wittenberdze (1)
- **Uniwersytet Otto von Guericke** w Magdeburgu (2)
- **Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych** w Anhalt (3)
- **Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych** w Merseburgu (4)
- **Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych** w Magdeburgu-Stendal (5)
- **Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych** w Harzu (6)
- **Uniwersytet Artystyczny** Burg Giebichenstein Halle (7)

W zależności od rodzaju instytucji szkolnictwa wyższego, warunkiem wstępnym studiowania na uczelni wyższej jest uzyskanie dyplomu ukończenia studiów wyższych (Hochschulreife lub Fachhochschulreife). Ogólnie rzecz biorąc, jest to kwalifikacja wstępna na studia wyższe - **Abitur** lub Fachhochschulreife. Istnieją jednak również inne ścieżki, które uprawniają studentów do podjęcia studiów.

W przypadku kwalifikacji zagranicznych o spełnieniu warunków do studiowania decydują biura przyjęć uczelni. Uczelnie same decydują, w jakim stopniu osiągnięcia naukowe uzyskane w innym kraju mogą zostać zaliczone na poczet studiów w Niemczech. Można również zgłosić się do centrum obsługi "**uni-assist**" w celu przeprowadzenia międzyuczelnianego egzaminu wstępnego, który jest odpłatny.

STUDIA BEZ MATURY

- Kwalifikacje wstępne do szkół wyższych związane z danym przedmiotem, dotyczą wyłącznie kierunków studiów wymienionych na świadectwie ukończenia szkoły
- Kwalifikacje zawodowe, które uprawniają do podjęcia studiów na uczelni wyższej w Saksonii-Anhalt. Na przykład dyplomy mistrza

rzemieślniczego i dyplomy ukończenia kursów doskonalenia zawodowego.

Rozporządzenie w sprawie kwalifikacji w **szkolnictwie wyższym kraju związkowego Saksonii-Anhalt (HSQ-VO)** (1) w połączeniu z § 27 ustawy o **szkolnictwie wyższym kraju związkowego Saksonii-Anhalt** (2) reguluje dalsze szczegóły dotyczące kwalifikacji w zakresie studiów.

OSOBY ZATRUDNIONE BEZ KWALIFIKACJI WSTĘPNYCH DO SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

W pewnych okolicznościach osoby zatrudnione, które nie posiadają kwalifikacji do podjęcia studiów wyższych, mogą podjąć studia na uczelniach wyższych w Saksonii-Anhalt. W tym przypadku zdolność do nauki musi być udowodniona w tzw. teście oceniającym.

UZDOLNIENIA ARTYSTYCZNE

W przypadku kierunków artystycznych lub twórczych należy przedstawić dowód szczególnych uzdolnień artystycznych. Można to zrobić na przykład poprzez złożenie portfolio rysunków, akwareli, fotografii itp. lub poprzez wykonanie prac testowych lub specjalnych testów umiejętności.

FINANSOWANIE I CZESNE

Istnieją różne sposoby finansowania edukacji lub studiów. Oprócz BAföG dostępne są różne stypendia oraz program pożyczek edukacyjnych rządu federalnego.

Na stronie **internetowej Ministerstwa Nauki Saksonii-Anhalt** można znaleźć informacje o możliwościach finansowania studiów, od Bafög po Deutschlandstipendium.

 Poniższe bazy danych stypendialnych pomogą Ci znaleźć odpowiednie finansowanie studiów:

www.mystipendium.de (1)
www.stipendiumplus.de/startseite.html (2)
www.e-fellows.net/Studium/Stipendien/Stipendien-Datenbank/Stipendium-suchen-finden (3)

Studenci z zagranicy mogą również ubiegać się o "stypendia krajowe". Uczniowie z Unii Europejskiej mogą również złożyć wniosek.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I DORADZTWO

Landesschulamt Sachsen-Anhalt

KAUSA-Landestelle Sachsen-Anhalt "ZuSA" – Standort Magdeburg, ABV

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

IQ Netzwerk Sachsen-Anhalt

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Alles was Sie wissen sollten zu Arbeit, Ausbildung und Studium

Willkommen in Deutschland

Informationsportal des DAAD

7.

ZDROWIE I ZAPOBIEGANIE

1. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE PODCZAS POBYTU CZASOWEGO W NIEMCZACH
2. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE W PRZYPADKU DŁUŻSZEGO POBYTU W NIEMCY
3. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE NA POBYT W NIEMCZACH
4. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE W NIEMCZACH: MEDYCZNE LECZENIE
5. UBEZPIECZENIE OD NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW
6. PEŁNOMOCNIK DS. OPIEKI ZDROWOTNEJ

1. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE DLA POBYT CZASOWY W NIEMCZACH

Jeśli przebywasz w Niemczech tylko czasowo, np. jako turysta, pracownik oddelegowany lub pracownik sezonowy zatrudniony głównie w kraju pochodzenia, nadal jesteś objęty ubezpieczeniem zdrowotnym w kraju pochodzenia. Do leczenia u lekarza lub w szpitalu potrzebna jest Europejska **Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ)** oraz dowód tożsamości (dowód osobisty lub paszport). Karta EKUZ jest wydawana bezpłatnie przez kasę chorych w kraju pochodzenia. Jeśli nie posiadasz EKUZ, np. dlatego, że jej wydanie przed wyjazdem zajęłoby zbyt dużo czasu, lub dlatego, że jesteś już w drodze, możesz również zwrócić się do swojej kasy chorych o wydanie tymczasowego **certyfikatu zastępczego (PEB)** z kasy chorych. Może on również zostać przesłany faksem lub drogą elektroniczną.

Z EKUZ lub PEB można korzystać w celu uzyskania pomocy medycznej w Niemczech, jeżeli jest ona konieczna w trakcie pobytu, tzn. nie może czekać do powrotu do kraju pochodzenia. Obejmuje to świadczenia rzeczowe związane z chorobami przewlekłymi lub istniejącymi wcześniej, a także ciążą i porodem. Świadczenia rzeczowe obejmują leczenie medyczne, leczenie szpitalne i dostarczanie leków. Zasada świadczeń rzeczowych zapewnia, że pacjent otrzymuje usługi medyczne bez konieczności ponoszenia kosztów. Koszty leczenia są refundowane przez kasę chorych w kraju pochodzenia. Transport powrotny do kraju pochodzenia **nie** jest jednak objęty ubezpieczeniem EHIC/PEB!

**W tym rozdziale
dowiesz się,**

jakie świadczenia z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego przysługują Ci w zależności od Twojego statusu pobytu w Niemczech, jak ubezpieczyć się od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz jak zapewnić sobie i swoim bliskim utrzymanie w razie choroby lub starości.

Na końcu rozdziału znajduje się również instrukcja poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonia-Anhalt z którymi można się skontaktować.

EKUZ/kasa chorych jest honorowana tylko przez lekarzy i szpitale, które należą do ustawowego systemu ubezpieczeń zdrowotnych (np. w przypadku gabinetów lekarskich - przyp. tłum.) Prywatna opieka zdrowotna nie jest objęta ubezpieczeniem. Są to na przykład gabinety lekarskie określane jako "praktyka prywatna".

W przychodni lekarskiej lub szpitalu należy wypełnić formularz Formularz "Deklaracja pacjenta europejskiego ubezpieczenia zdrowotnego". Zostanie on wydany w wybranej przez Ciebie wersji językowej podczas w przychodni lub szpitalu. W formularzu należy również wskazać niemiecką kasę chorych, np. kasę chorych w miejscu pobytu. Niemiecka kasa chorych jest odpowiedzialna za pokrycie kosztów leczenia.

UWAGA: Najważniejsze informacje znajdują się w broszurze "Korzystanie z EKUZ w Niemczech". Oprócz języka niemieckiego jest ona dostępna w pięciu językach.

Więcej informacji na temat dostępu do systemu opieki zdrowotnej dla obywateli UE, EOG i Szwajcarii można znaleźć w **broszurze** o tej samej nazwie.

2. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE NA DŁUGI OKRES POBYT W NIEMCZECH

Jeśli Twój pobyt jest dłuższy niż pobyt krótkoterminowy, powinieneś sprawdzić swoje uprawnienia do świadczeń, wypełniając formularz S1. Formularz ten jest wydawany przez kasę chorych w kraju pochodzenia. Oprócz leczenia niezbędnego z medycznego punktu widzenia możliwe jest wtedy także leczenie planowe i rutynowe badania. Więcej informacji na temat formularza S1 można znaleźć tutaj: Dotyczy to na przykład pracowników delegowanych, osób dojeżdżających do pracy za granicą i członków ich rodzin oraz emerytów i rencistów, którzy przebywają w Niemczech przez dłuższy czas.

Osoby przyjeżdżające do Niemiec w celu odbycia konkretnego, tzn. planowanego leczenia, potrzebują zaświadczenia o prawie do leczenia ("Portable Dokument S2") wystawionego przez kasę chorych w kraju pochodzenia.

Lista kontrolna daje przegląd tego, co należy wiedzieć o planowanym leczeniu.

3. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE JEŚLI JESTEŚ REZYDENTEM W NIEMCZECH

Osoby, które przeniosły swoje miejsce zamieszkania, a tym samym miejsce stałego pobytu, do Niemiec, zazwyczaj muszą również wykupić tutaj ubezpieczenie zdrowotne. Dotyczy to również członków rodziny, jeśli mieszkają tutaj. Powszechne ubezpieczenie zdrowotne jest w Niemczech obowiązkowe!

W Niemczech ubezpieczenie zdrowotne jest dostępne w ramach dwóch różnych systemów:

- **ustawowe ubezpieczenie zdrowotne (GKV)** oraz
- **prywatne ubezpieczenie zdrowotne (PKV).**

Jako członek GKV jesteś automatycznie **ubezpieczony w zakresie opieki długoterminowej**. Świadczenia, jakie osoby wymagające opieki otrzymują z ubezpieczenia, zależą od czasu trwania potrzeby opieki, jej zakresu i rodzaju. To nie jest pełne ubezpieczenie. Aby uzyskać pełne pokrycie, należy wykupić dodatkowe ubezpieczenie od opieki długoterminowej. Osoby posiadające prywatne ubezpieczenie zdrowotne muszą przy zawieraniu umowy ubezpieczenia zdrowotnego wykupić również prywatne ubezpieczenie od opieki długoterminowej.

Aktualne zestawienie najtańszych kas chorych w Saksonii-Anhalt można znaleźć **tutaj**.

Jeśli jesteś zatrudniony na **niewielką skalę** (słowo kluczowe "mini-praca"), nie zarabiasz średnio więcej niż 450 euro miesięcznie i nie prowadzisz działalności na własny rachunek w pełnym wymiarze godzin. W takim przypadku nie podlega się obowiązkowemu ubezpieczeniu jako pracownik. Nadal jednak trzeba wykupić ubezpieczenie zdrowotne!

W **przypadku osób poszukujących pracy** zależy to od następujących czynników: dopóki posiadasz swoje centrum życiowe w kraju pochodzenia, tzn. nie przeniosłeś jeszcze miejsca zamieszkania do Niemiec, będziesz nadal objęty ubezpieczeniem zdrowotnym w kraju pochodzenia. Należy wówczas nadal opłacać składki na ubezpieczenie zdrowotne w kraju pochodzenia. Ustalenie zmiany miejsca zamieszkania na Niemcy może być czasem trudne. Decydującymi kryteriami są: czas trwania i ciągłość pobytu w Niemczech, rodzina. Czas rejestracji w urzędzie rejestracyjnym może, ale nie musi być decydujący.

Jeśli otrzymujesz emeryturę z państwa członkowskiego UE - kraju pochodzenia - ale zmieniasz miejsce zamieszkania na Niemcy, nadal będziesz objęty ubezpieczeniem zdrowotnym w kraju pochodzenia!

DOBRE WIEDZIEĆ:

Jako obywatel UE, który jest zatrudniony w Niemczech jako pracownik, powinieneś odpowiednio wcześniej przed rozpoczęciem pracy zadbać o członkostwo w kasie chorych. Skontaktuj się z kasą chorych i zgłoś się do niej. Listę ustawowych kas chorych można znaleźć tutaj.

Osoby przebywające w Niemczech dłużej niż trzy miesiące podlegają w każdym przypadku obowiązkowi zameldowania się w miejscowym urzędzie meldunkowym. Informacje na temat prawa pobytu można znaleźć tutaj.

Osoby, które już wyjechały do Niemiec w poszukiwaniu pracy, muszą wykupić tutaj ubezpieczenie zdrowotne. Istnieje automatyczny **obowiązek ubezpieczenia** ("Obowiązek ubezpieczenia zbiorowego" zgodnie z § 5 ust. 1 nr 13 SGB V)!

Można wykupić ubezpieczenie ustawowe w wybranej kasie chorych. Jeśli w kraju pochodzenia byłeś ubezpieczony prywatnie, musisz również znaleźć prywatne ubezpieczenie zdrowotne w Niemczech.

UWAGA: Osoby, które nie wykonują pracy zarobkowej, mają możliwość zawarcia dobrowolnego ustawowego ubezpieczenia zdrowotnego w Niemczech po wygaśnięciu ubezpieczenia zdrowotnego w kraju pochodzenia (§ 9 SGB V). Ubezpieczenie dobrowolne musi być zgłoszone na piśmie do kasy chorych w ciągu trzech miesięcy. Nie będzie żadnej przerwy w ubezpieczeniu, ponieważ ubezpieczenie zdrowotne w Niemczech nastąpi natychmiast. Załadaj od kasy chorych potwierdzenia otrzymania pisemnego zgłoszenia!

Nawet jeśli prowadzisz własną **działalność gospodarczą** lub prowadziłeś ją wcześniej, musisz posiadać ubezpieczenie zdrowotne w Niemczech. Bez ochrony ubezpieczeniowej nie można się obejść! Z reguły należy się ubezpieczyć w prywatnej kasie chorych. Często różnią się one znacznie pod względem składek i świadczeń. Należy dokładnie się informować i zawsze porównywać kilka ofert. **Poradnie mogą** Ci w tym pomóc.

Osoby **bezrobotne**, które wcześniej pracowały w Niemczech, są automatycznie nadal zobowiązane do ubezpieczenia zdrowotnego. W większości przypadków ubezpieczony będzie nadal ubezpieczony w swojej poprzedniej kasie chorych. Kasa chorych musi jednak zostać poinformowana o Twoim bezrobociu. Składki są opłacane przez agencję pracy (zasitek dla bezrobotnych I) lub urząd pracy (zasitek dla bezrobotnych II/"Hartz IV"). Nawet jeśli otrzymujesz **pomoc socjalną** zgodnie z SGB XII, zazwyczaj pozostajesz ubezpieczony w GKV. Składki na GKV są opłacane przez podmiot świadczący pomoc społeczną (miejski urząd ds. opieki społecznej) zgodnie z § 32 ust. 1 SGB XII. Jeśli w momencie uzyskania statusu osoby potrzebującej ubezpieczony był w prywatnym ubezpieczeniu zdrowotnym, odpowiednie składki ubezpieczeniowe zostaną opłacone przez agencję pomocy społecznej (§ 32 ust. 5 SGB XII).

Jeśli potrzebujesz pomocy, ale nie masz ubezpieczenia, ponieważ np. w Twoim kraju pochodzenia ubezpieczenie zdrowotne już nie istnieje lub nie mogłeś wykupić ubezpieczenia zdrowotnego w Niemczech, w

Więcej informacji na temat dostępu do systemu opieki zdrowotnej dla obywateli UE i członków ich rodzin można znaleźć w broszurze **"Dostęp do systemu opieki zdrowotnej dla obywateli UE, EOG i Szwajcarii"**. Federalnego Stowarzyszenia Dobrowolnych Pracowników Opieki Społecznej oraz Urzędu ds. Równego Traktowania UE.

zależności od Twojej sytuacji masz prawo uzyskać pomoc zgodnie z SGB XII (§ 23 SGB XII). Jeśli nie masz prawa do tych świadczeń ze względu na sytuację związaną z pobytem prawnym, np. jako osoba poszukująca pracy, możliwe są jedynie świadczenia zdrowotne w zakresie leczenia ostrych chorób i dolegliwości bólowych oraz ciąży i porodu przez okres do jednego miesiąca w ciągu dwóch lat; w indywidualnych przypadkach także przez dłuższy okres.

Jeśli masz trudności z przystąpieniem do systemu ubezpieczeń zdrowotnych, skontaktuj się z poradnią. **Za wszelką cenę unikaj nieubezpieczenia!** W każdym przypadku doprowadzi to do problemów.

UWAGA: Wśród poradni znajdują się tzw. centra rozliczeniowe, które mogą sprawdzić, czy i w jakim zakresie przysługuje Ci prawo do świadczeń w niemieckim systemie opieki zdrowotnej. Centra rozliczeniowe mogą również pomóc w uzyskaniu ubezpieczenia zdrowotnego.

4. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE W NIEMCZECH: OPIEKA MEDYCZNA

Jako uczestnik systemu SHI w Niemczech otrzymasz **kartę ubezpieczenia zdrowotnego**. Przy każdej wizycie u lekarza należy okazać kartę ubezpieczenia zdrowotnego. Koszty leczenia są rozliczane bezpośrednio z kasą chorych. Nie musisz nic płacić.

Jeśli pracujesz w Niemczech, ale mieszkasz w innym kraju (przebywasz poza krajem ubezpieczenia), możesz również korzystać z opieki medycznej w kraju zamieszkania. Należy jednak zarejestrować się w kasie chorych w kraju zamieszkania. Aby zarejestrować się w kraju zamieszkania, należy wypełnić formularz S1. Formularz ten można otrzymać w kasie chorych w Niemczech.

Czasami lekarz zaleca zabiegi, które nie są objęte zakresem podstawowego ubezpieczenia zdrowotnego (IGeL - Individual Health Services). Użytkownik może zdecydować, czy chce z nich skorzystać za dodatkową opłatą. Lekarz musi poinformować pacjenta o zaletach i wadach takiego dodatkowego leczenia, a także o jego kosztach.

Ogólne informacje na temat świadczeń z niemieckiego systemu ubezpieczeń społecznych w razie choroby, wypadku przy pracy i choroby zawodowej można znaleźć na stronach internetowych GKV Spitzenverband i Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung.

5. UBEZPIECZENIE OD NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Wszyscy pracownicy w Niemczech są obowiązkowo ubezpieczeni w ramach ustawowego systemu ubezpieczeń wypadkowych. W tym celu nie jest wymagana specjalna rejestracja. Ubezpieczenie jest dla Ciebie bezskładkowe; składki opłaca wyłącznie pracodawca.

Celem ubezpieczenia wypadkowego jest zapobieganie i ochrona przed skutkami **wypadków przy pracy** i chorób zawodowych. Jego zalety to w szczególności:

- leczenie lecznicze i korzyści dla rehabilitacji medycznej,
- świadczenia z tytułu uczestnictwa w życiu zawodowym (rehabilitacja zawodowa),
- korzyści z uczestnictwa w życiu społeczności (rehabilitacja społeczna),
- zastąpienie wynagrodzenia w okresie niezdolności do pracy, oraz
- renty dla osób poszkodowanych i osób pozostających przy życiu na utrzymaniu.

W razie wypadku przy pracy pracodawca zgłasza wypadek, a w przypadku podejrzenia choroby zawodowej - lekarz. Ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków będzie wtedy automatycznie sprawdzać roszczenia. Nie musisz ubiegać się o pomoc ani zgłaszać wypadku.

6. PEŁNOMOCNIK DS. OPIEKI ZDROWOTNEJ

W czasach swobodnego przepływu pracowników i rosnącej migracji zarobkowej coraz więcej osób żyje w transnarodowych związkach rodzinnych. Prowadzi to do wielu problemów prawnych. Jednym z przykładów jest tzw. **pełnomocnictwo ds. opieki zdrowotnej**, w którym Osoby starsze udzielają swoim bliskim pełnomocnictwa do dokonywania określonych czynności prawnych.

Mogą jednak pojawić się problemy z transgranicznym uznawaniem tych pełnomocnictw. Krajowe systemy prawne mają bardzo różne wymagania dotyczące formy i treści pełnomocnictw do spraw opieki zdrowotnej. Należy zwrócić uwagę na to, jakie wymogi prawne muszą być spełnione, aby pełnomocnictwo do spraw opieki zdrowotnej mogło być stosowane w różnych krajach.

W Niemczech można udzielić innej osobie prawa do działania w swoim imieniu, sporządzając pełnomocnictwo do spraw opieki zdrowotnej. Pełnomocnictwo do spraw opieki zdrowotnej może dotyczyć załatwiania określonych spraw indywidualnych lub wszystkich spraw. Można uzgodnić, że pełnomocnictwo do spraw opieki zdrowotnej może być wykorzystane tylko wtedy, gdy pacjent nie jest już w stanie podejmować decyzji w swoich sprawach.

Więcej informacji na ten temat można znaleźć w broszurze **"Prawo opiekuńcze"** (w przystępnym języku) w rozdziale "Pełnomocnictwo do spraw opieki zdrowotnej".

Dzięki formularzowi **"Vorsorgevollmacht"** (wydanemu przez Ministerstwo Sprawiedliwości i Równouprawnienia Saksonii-Anhalt) można uzyskać dostęp do przykładowego formularza pełnomocnictwa do spraw opieki zdrowotnej, który można dostosować do własnych potrzeb.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Gesundheitsversorgung für EU-Bürger*innen

Willkommen in Deutschland

Wissen ist Schutz! Was Sie wissen sollten, um in Deutschland erfolgreich zu arbeiten

Ratgeber Krankenversicherung

Betreuung und Vorsorge – das geht jeden etwas an!

Ausgeschlossen oder privilegiert? Zur aufenthalts- und sozialrechtlichen Situation von Unionsbürger*innen und ihren Familienangehörigen

PARK NARODOWY HARZ

8. ŻYCIE SPOŁECZNE I RODZINA

1. KORZYŚCI Z CIĄŻY
2. DODATEK NA DZIECKO
3. DODATEK DLA DZIECI
4. URLOP WYCHOWAWCZY I ZASIŁEK WYCHOWAWCZY
5. OPIEKA NAD DZIEĆMI
6. PAKIET EDUKACYJNY I PAKIET UCZESTNICTWA

W tym rozdziale dowiesz się,

jakie uprawnienia przysługują w Niemczech przyszłej matce na mocy ustawy o ochronie macierzyństwa, jakie są wymogi dotyczące pobierania zasiłku rodzinnego oraz jakie instrumenty wsparcia możecie wykorzystać jako rodzice, aby zapewnić dzieciom opiekę w Niemczech.

Na końcu rozdziału znajdziesz również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

1. KORZYŚCI W CZASIE CIĄŻY

Ustawa o ochronie macierzyństwa (Mutterschutzgesetz, MuSchG) ma zastosowanie do (przyszłych) matek, których miejsce pracy znajduje się w Niemczech. Prawo to chroni przed zagrożeniami w miejscu pracy i zapewnia im szczególną ochronę przed zwolnieniem. Na przykład przyszłe matki mogą pracować za swoją zgodą tylko przez ostatnie 6 tygodni przed porodem, a do 8 tygodni po porodzie nie mogą pracować w ogóle.

W przypadku porodów przedwczesnych i mnogich matki nie mogą pracować do 12 tygodni po porodzie. W przypadku medycznych porodów przedwczesnych i innych porodów przedwczesnych, okres ochrony macierzyństwa po porodzie zostaje przedłużony o dni, które nie mogły być wykorzystane przed porodem.

Prawo zabrania również wykonywania pewnych rodzajów pracy (np. pracy na akord, przy linii montażowej, w nadgodzinach, w niedzielę lub w nocy).

Obowiązuje to również w przypadku, gdy lekarz wyda zaświadczenie o indywidualnym zakazie zatrudnienia.

W celu ochrony kobiety przed niekorzystną sytuacją finansową w tym okresie, Ustawa o ochronie macierzyństwa reguluje różne świadczenia macierzyńskie:

- **zasiłek macierzyński**,
- dodatek pracodawcy do zasiłku macierzyńskiego w okresie macierzyństwa,
- wynagrodzenie w przypadku zakazu zatrudnienia poza okresem macierzyństwa (zasiłek z tytułu ochrony macierzyństwa).

W Saksonii-Anhalt do zgłoszenia ciąży można użyć **urzędowego formularza** "Zgłoszenie zatrudnienia kobiet w ciąży zgodnie z § 5 ust. 1 oraz informacje zgodnie z § 19 ust. 1 ustawy o ochronie macierzyństwa".

W ciągu pierwszych trzech miesięcy po przeniesieniu miejsca zamieszkania lub ustaleniu miejsca stałego pobytu w Niemczech, nie przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego, jeśli w tym okresie nie uzyskuje się dochodów w kraju. Obejmuje to dochód z pracy (niezarobkowej lub na własny rachunek) lub dochód z działalności handlowej (§ 2 ust. 1 nr 1 do 4 EStG).

2. ZASIŁEK NA DZIECKO

Możesz ubiegać się o zasiłek rodzinny na swoje dzieci w Niemczech, jeśli jesteś

- **obywatелем jednego** z państw członkowskich UE, Islandii lub Liechtensteinu, Norwegia (państwa EOG) lub Szwajcaria,
- masz miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w Niemczech i w związku z tym podlegają **nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu** w zakresie podatku dochodowego.

Jeśli nie mieszkasz lub nie masz stałego miejsca zamieszkania w Niemczech, ale co najmniej 90% swoich dochodów osiąga w Niemcy, można złożyć wniosek do urzędu skarbowego o traktowanie jako możesz zostać uznany za osobę podlegającą nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.

Roszczenie może również istnieć, jeśli podlegasz **ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu** w Niemczech, ponieważ nie mieszkasz lub nie masz stałego miejsca zamieszkania w Niemczech, ale jesteś tu zatrudniony i podlegasz składkom na ubezpieczenie społeczne.

- Aby mieć prawo do zasiłku rodzinnego, musisz mieć prawo do swobodnego przemieszczania się. Masz prawo do swobodnego przemieszczania się, jeśli, na przykład, pracujesz (nie pracujący na własny rachunek lub pracujący na własny rachunek) lub jeśli jesteś członkiem rodziny osoby obywatela UE (§ 2 ust. 2 nr 1 lub § 2 ust. 2-7 FreizügG/EU). Osoby, które nie wykonują pracy zarobkowej, muszą posiadać wystarczające ubezpieczenie zdrowotne i wystarczające środki na utrzymanie. W przeciwnym razie nie masz prawa do swobodnego przemieszczania się. Dotyczy to również członków rodziny, którzy nie wykonują pracy zarobkowej.

UWAGA: Jeśli prawo do swobodnego przemieszczania się wynika wyłącznie z celu poszukiwania pracy (§ 2 ust. 2 nr 1a FreizügG/EU), nie przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego. Nie dotyczy to jedynie sytuacji, gdy przed rozpoczęciem poszukiwania pracy przebywałeś już w Niemczech na podstawie innego prawa do swobodnego przemieszczania się, np. dlatego, że już wcześniej pracowałeś. W takim przypadku osoby poszukujące pracy mają również prawo do zasiłku rodzinnego.

Zasiłek rodzinny przysługuje na dzieci do ukończenia 18. roku życia.

Należą do nich:

- dzieci naturalne i adoptowane,
- pasierbowie,
- dzieci z rodzin zastępczych,
- wnuczeta.

Jeśli dziecko ma więcej niż 18 lat, zasiłek rodzinny można otrzymać tylko pod pewnymi warunkami. **Więcej informacji na ten temat można znaleźć w Najczęściej zadawanych pytaniach.**

Wniosek o zasiłek rodzinny musi zostać złożony w biurze ds. świadczeń rodzinnych przez rodzica, z którym dziecko mieszka. Zasiłek rodzinny wynosi 219 euro miesięcznie na pierwsze i drugie dziecko, 225 euro na trzecie dziecko i 250 euro na każde następne.

UWAGA: Od dnia 1 stycznia 2018 r. obowiązują krótsze terminy składania wniosków o zasiłek rodzinny z mocą wsteczną. Od dnia otrzymania wniosku biuro ds. świadczeń rodzinnych będzie wypłacać zasiłek rodzinny z mocą wsteczną tylko za poprzednie 6 miesięcy.

Dodatkowe informacje na temat zasiłku rodzinnego oraz składania wniosków (np. formularze Biura Świadczeń Rodzinnych) można znaleźć w kilku językach na stronie **internetowej Biura Świadczeń Rodzinnych (1).**

W SCHRONISKU KINDERDOMBAUHÜTTE PRZY KATEDRZE W NAUMBURGU

Jeśli rodzina mieszka w innym kraju UE, należy najpierw ustalić, które państwo jest odpowiedzialne za wypłacanie zasiłków na dzieci. Może się zdarzyć, że w różnych krajach UE otrzymujesz częściowe świadczenia. Zależy to od sytuacji rodzinnej. Więcej informacji na temat spraw transgranicznych można znaleźć tutaj (2).

1

2

3. DODATEK DLA DZIECKA

Dodatek na dziecko zgodnie z § 6a ustawy federalnej o zasiłkach na dzieci (BKGG) wspiera rodziców, których miesięczny dochód nie wystarcza na pełne pokrycie potrzeb rodziny. Ma to na celu zapewnienie, że rodzice nie będą musieli korzystać z zasiłku dla bezrobotnych II ze względu na swoje dzieci.

Dodatek na dziecko wynosi maksymalnie 185 euro miesięcznie na dziecko i wraz z zasiłkiem rodzinnym oraz, w stosownych przypadkach, z zasiłkiem mieszkaniowym, pokrywa średnie potrzeby dzieci. Osoby otrzymujące dodatek na dziecko mają również prawo do świadczeń na kształcenie i uczestnictwo oraz są zwolnione z opłat za opiekę dzienną.

Rodzice mają prawo do zasiłku rodzinnego na swoje dzieci, jeśli

- dzieci nie pozostają w związku małżeńskim i nie ukończyły 25. roku życia,
- mieszkają w gospodarstwie domowym rodziców,
- otrzymują zasiłek na dziecko lub świadczenie, które nie obejmuje zasiłku na dziecko,
- miesięczny dochód rodziców nie przekracza minimalnego dochodu 900 euro dla par rodzicielskich i 600 euro dla rodziców samotnie wychowujących dzieci,
- potrzeby rodziny są pokrywane z zasiłku rodzinnego, dodatku na dziecko zasiłek na dziecko, dodatek na dziecko oraz, w stosownych przypadkach, zasiłek mieszkaniowy, do którego są uprawnieni i w związku z tym nie powstaje prawo do zasiłku dla bezrobotnych II.
- twój dochód, który jest wliczany do dodatku do zasiłku rodzinnego, nie jest tak wysoki, że dodatek na dziecko zostaje zredukowany do zera.

4. URLOP RODZICIELSKI I ZASIŁEK RODZICIELSKI

Urlop rodzicielski przysługuje pracownikom wobec pracodawcy, którzy zazwyczaj wykonują pracę w Niemczech, a także pracownikom pracującym za granicą, jeśli stosunek pracy podlega prawu niemieckiemu. Urlop rodzicielski pozwala na przerwanie zatrudnienia lub zmniejszenie liczby godzin pracy w celu opieki nad dzieckiem. Korzystając z urlopu rodzicielskiego, pracownik jest zwolniony z pracy.

Nie otrzymujesz żadnego wynagrodzenia. W tym czasie można jednak pobierać zasiłek rodzicielski na wyżej wymienionych warunkach.

Wymagania dotyczące urlopu rodzicielskiego: Pracownik musi

- mieszkać w tym samym gospodarstwie domowym co dziecko,
- opiekować się i wychowywać dziecko w przeważającej mierze samodzielnie,
- podczas urlopu rodzicielskiego nie może pracować więcej niż 30 godzin tygodniowo.

Zasiłek rodzicielski to wsparcie finansowe dla rodzin po urodzeniu dziecka. Zasiłek rodzicielski rekompensuje część brakujących dochodów, jeśli po urodzeniu dziecka chcesz być przy nim i w związku z tym przerwać lub ograniczyć pracę zawodową.

Prawo do zasiłku rodzicielskiego przysługuje, jeśli dziecko ma miejsce zamieszkania w Niemczech lub jedno z rodziców jest lub było zatrudnione w Niemczech.

Zasiłek rodzicielski można otrzymać, jeśli

- po porodzie samodzielnie opiekujesz się i wychowujesz dziecko,
- mieszkasz razem z dzieckiem w gospodarstwie domowym,
- nie jesteś w ogóle zatrudniony lub nie pracujesz więcej niż 30 godzin tygodniowo na tydzień,
- mieszkasz w Niemczech.

Wniosek o zasiłek rodzicielski należy złożyć w lokalnym biurze ds. zasiłku rodzicielskiego. **Tutaj** można znaleźć właściwy dla siebie urząd ds. zasiłku rodzicielskiego.

Podstawowy zasiłek rodzicielski wynosi od 65% do 100% w zależności od dochodu netto przed narodzinami dziecka. Im niższy dochód, tym wyższy odsetek. Wynosi on co najmniej 300 euro, a maksymalnie 1800 euro miesięcznie. Ojcowie i matki mogą otrzymać go na okres nie dłuższy niż 14 miesięcy i mogą dowolnie dzielić ten okres między siebie. Jedno z rodziców może ubiegać się o zasiłek przez co najmniej 2 miesiące, a maksymalnie przez 12 miesięcy. Pełne 14 miesięcy przysługuje, jeśli oboje rodzice są zaangażowani w opiekę nad dzieckiem i w związku z tym tracą dochody z pracy. Rodzice samotnie wychowujący dzieci mogą ubiegać się o pełne 14 miesięcy zasiłku rodzicielskiego, aby zrekompensować utratę dochodów z powodu braku partnera. Istnieją również inne formy zasiłku rodzicielskiego, na przykład dla rodziców, którzy chcą pracować w niepełnym wymiarze godzin, otrzymując jednocześnie zasiłek rodzicielski (ElterngeldPlus). **Więcej na ten temat w Najczęściej zadawanych pytaniach.**

Podczas urlopu wychowawczego nie można cię zwolnić. Stosunek pracy zostaje jedynie zawieszony, a pracownik ma prawo powrócić na swoje stanowisko pracy.

Od 1 stycznia 2020 r. nie obowiązuje już wcześniej obowiązujący stały maksymalny limit dochodu!

i W przypadku wszystkich świadczeń rodzinnych dla pracowników z UE zastosowanie ma następująca zasada: za wypłacanie świadczeń rodzinnych w pierwszej kolejności odpowiada kraj, w którym pracują rodzice. W czasie urlopu wychowawczego pracownik jest również uważany za zatrudnionego, ponieważ jego stosunek pracy trwa w tym czasie nadal. Jeśli rodzice pracują w różnych krajach UE, odpowiedzialność ponosi przede wszystkim kraj, w którym mieszka dziecko. Może się zdarzyć, że inne (podporządkowane) państwo będzie musiało zapłacić zróżnicowaną kwotę, jeśli korzyści w tym państwie będą wyższe niż w państwie o jurysdykcji priorytetowej.

5. KINDERBETREUUNG

Dzieci od pierwszego roku życia mają prawo do miejsca w przedszkolu (zwanym również przedszkolem lub "Kita") lub w placówce opieki dziennej (z "opiekunką do dziecka" lub "opiekunem do dziecka"). Uprawnienie do opieki nad dzieckiem obowiązuje od dnia jego pierwszych urodzin do czasu rozpoczęcia przez nie nauki w szkole.

Pod pewnymi warunkami dziecko w wieku poniżej jednego roku również może otrzymać miejsce w placówce opieki nad dziećmi (np. jeśli rodzice pracują, poszukują pracy lub szkolą się).

Rodzice mogą zdecydować, czy ich dziecko ma być pod opieką w żłobku czy u opiekunki.

Aby uzyskać miejsce w placówce opieki nad dzieckiem, należy złożyć wniosek we właściwym urzędzie ds. **młodzieży**.

Wiele urzędów ds. młodzieży w Niemczech udostępnia w Internecie odpowiednie formularze i informacje, a także przegląd kosztów opieki nad dzieckiem. Urzędy ds. młodzieży oferują także poradnictwo indywidualne dla rodziców i wspierają ich w poszukiwaniu odpowiedniego miejsca opieki nad dziećmi.

Opieka nad dzieckiem w ośrodku opieki dziennej jest szczególnie korzystna dla umiejętności językowych dziecka. Dla dzieci i młodzieży dorastającej z językiem ojczystym innym niż niemiecki przygotowano specjalne programy wsparcia językowego w języku niemieckim w przedszkolu i szkole.

We wszystkich krajach związkowych testy językowe odbywają się już w ośrodkach opieki dziennej. (najpóźniej przed zapisem do szkoły), aby ustalić, czy dziecko potrzebuje dalszych lekcji języka niemieckiego. Dzięki temu aby dziecko mogło śledzić przebieg lekcji.

Dla powodzenia dziecka w szkole ważne jest, aby dobrze znało ono język niemiecki. **Dlatego korzystaj z programów wspomagających naukę języków obcych!** W niektórych krajach związkowych udział w programach wspierania nauki języka niemieckiego jest obowiązkowy dla tych dzieci, u których znajomość języka niemieckiego okazała się niewystarczająca. Informacje o programach wspierających naukę języka niemieckiego można uzyskać bezpośrednio w przedszkolu lub szkole dziecka, a także w doradztwie migracyjnym i **slużbach migracyjnych dla młodzieży**.

6. PAKIET EDUKACYJNY I PAKIET UCZESTNICTWA

Od stycznia 2011 roku dzieci, młodzież i młodzi dorośli do 25. roku życia mają prawo do dodatkowych świadczeń na kształcenie i uczestnictwo. Podstawowym warunkiem jest to, że żyją w rodzinach, które otrzymują świadczenia zgodnie z SGB II, SGB XII, zasiłek mieszkaniowy i/lub dodatek na dziecko. Z reguły wnioski o te świadczenia należy składać oddzielnie w urzędzie pracy lub w gminie.

Miejskie ośrodki poradnictwa, np. Biuro Porad Obywatelskich lub Urząd Opieki Społecznej, na życzenie poinformują Cię, który urząd jest właściwy dla Twojego miejsca zamieszkania. Korzyści obejmują:

- dofinansowanie do wycieczek i wyjazdów w ramach opieki dziennej i szkoły,
- przybory szkolne w formie ryczałtu w wysokości 70 euro od dnia w dniu 1 sierpnia i 30 euro w dniu 1 lutego,
- dotacje na transport szkolny,
- dotacje na pozalekcyjne wsparcie nauki (dodatkowe zajęcia) dla do osiągnięcia celu klasowego lub uzyskania świadectwa ukończenia szkoły,
- dopłaty do wspólnych obiadów w szkole, w placówkach opieki dziennej świetlica i opieka pozaszkolna,
- a także budżet na udział w życiu społecznym i kulturalnym we wspólnocie w wysokości do 10 euro miesięcznie.

Usługi są zazwyczaj świadczone w formie bonów lub bezpośrednich płatności na rzecz usługodawcy. Kompetentny lokalny usługodawca z chęcią udzieli szczegółowych informacji.

Jeśli chcesz, aby Twoje dziecko zostało objęte opieką, musisz je wcześniej zarejestrować. Ze względu na dużą liczbę zainteresowanych rodziców miejsca w placówkach opieki nad dziećmi są zwykle szybko zapewniane. Wiele osób czeka na miejsce ponad 6 miesięcy. O wolne miejsca najlepiej pytać jak najwcześniej.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

Jugendämter in Sachsen-Anhalt

Familienkassen in Sachsen-Anhalt

Ośrodki poradnictwa dla kobiet w ciąży w Saksonii-Anhalt:
<https://ms.sachsen-anhalt.de/themen/familie>

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Wielojęzyczne poradnictwo ciążowe Federalnego Ministerstwa ds. Rodziny, Osób Starszych, Kobiet i Młodzieży
<https://www.schwanger-und-viele-fragen.de/de.html>

Willkommen in Deutschland

Leitfaden zum Mutterschutz

Elterngeld und Elternzeit

Merkblatt Kindergeld

Merkblatt Kinderzuschlag

Ausgeschlossen oder privilegiert? Zur aufenthalts- und sozialrechtlichen Situation von Unionsbürger*innen und ihren Familienangehörigen

Kita-Verzeichnis Sachsen-Anhalt

9.

EMERYTURY, UBEZPIECZENIA I PODATKI

- 1. PAŃSTWOWE UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE
- 2. USTAWOWE UBEZPIECZENIE EMERYTALNE
- 3. UBIEGANIE SIĘ O EMERYTURĘ
- 4. WŁASNOŚĆ PRYWATNA I UBEZPIECZENIA OSOBISTE
- 5. ZOBOWIĄZANIE PODATKOWE
- 6. DEKLARACJA PODATKU DOCHODOWEGO

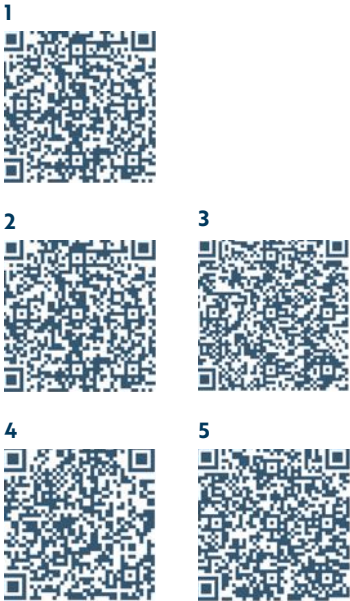
W tym rozdziale dowiesz się jakie ubezpieczenia są obowiązkowe w Niemcy są obowiązkowe dla stałych lub tymczasowych pobyt czasowy, które prywatne rodzaje jakie rodzaje ubezpieczeń są zalecane przy dłuższym pobycie w Niemczech i kto może pomóc w zgłoszeniu Twojego który może pomóc w złożeniu deklaracji o dochodach.

Na końcu rozdziału znajdziesz również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

1. PAŃSTWOWE ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

System zabezpieczenia społecznego w Niemczech obejmuje ochronę przed głównymi rodzajami ryzyka. Jeśli pracujesz w Niemczech i podlegasz składkom na ubezpieczenie społeczne, jesteś zazwyczaj członkiem następujących systemów ubezpieczeń ustawowych:

- **Ustawowe ubezpieczenie zdrowotne (1)** pokrywa koszty wizyt u lekarza, a także wielu leków i środków leczniczych.
- **Ustawowe ubezpieczenie na wypadek opieki długoterminowej (2)** zapewnia podstawową ochronę w przypadku trwałego uzależnienia od opieki z powodu choroby.
- **Ustawowe ubezpieczenie wypadkowe (3)** pokrywa koszty leczenia i reintegracji zawodowej po wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej. W ramach ubezpieczenia wypłacane są świadczenia zastępujące wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy oraz renty w przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu, w tym renty rodzinne.
- **Ustawowe ubezpieczenie emerytalne (4)** obejmuje świadczenia rehabilitacyjne, a także wypłatę rent w przypadku starości, ograniczenia zdolności do pracy zarobkowej lub śmierci.
- **Ustawowe ubezpieczenie na wypadek bezrobocia (5)** wypłaca pod pewnymi warunkami dochód w okresie poszukiwania pracy oraz wspiera poszukiwanie pracy poprzez doradztwo i usługi pośrednictwa pracy.

Od tej zasady istnieją wyjątki w przypadku niektórych rodzajów pracy. Na przykład w przypadku niektórych osób delegowanych, pracowników transgranicznych i osób, które pracują w kilku krajach UE.

Pracodawca ma obowiązek przekazać kopię zgłoszonych danych. W przypadku naruszenia obowiązków sprawozdawczych zarówno pracodawca, jak i pracownik mogą zostać ukarani.

WARTO WIEDZIEĆ:

Po zgłoszeniu się do ubezpieczenia społecznego otrzymuje się numer ubezpieczenia społecznego, który zachowuje się do końca życia. Za pomocą numeru ubezpieczenia społecznego gromadzi się i przechowuje w gotowości dane potrzebne do ustalenia wysokości emerytury. Dlatego należy przechowywać ten numer w bezpiecznym miejscu.

Przystąpienie do ubezpieczenia społecznego kosztuje stały procent dochodu. Część kosztów pokrywasz Ty, pozostałą część pokrywa Twój pracodawca. Koszty są potrącane bezpośrednio z wynagrodzenia.

Osoba zatrudniona w Niemczech jest zazwyczaj objęta obowiązkiem ubezpieczenia w ramach niemieckiego systemu ubezpieczeń społecznych.

Pracodawca musi zarejestrować pracownika zgodnie z prawem o ubezpieczeniach społecznych. Oznacza to, że pracodawca musi przekazać do właściwej kasy chorych następujące informacje:

- imię i nazwisko,
- swój adres,
- numer ubezpieczenia,
- narodowość,
- twoje wynagrodzenie i szczegóły dotyczące pracy

Zgłoszenie to gwarantuje, że pracodawca odprowadza składki na ubezpieczenie społeczne. Aby pracodawca mógł wypełnić swoje obowiązki, musisz przekazać mu wszystkie niezbędne szczegóły i informacje. W związku z tym użytkownik podlega **obowiązkowi współpracy**.

W niektórych branżach pracodawca musi złożyć deklarację jeszcze przed rozpoczęciem pracy:

- w branży budowlanej,
- w restauracji lub hotelu,
- w spedycji,
- w sektorze transportu i związanej z nim logistyki,
- w branży sprzątania budynków i
- w przemyśle mięsnym.

Oznacza to, że przed podjęciem pracy należy również udzielić wymaganych informacji w ramach obowiązku współpracy oraz zawsze mieć przy sobie dowód tożsamości na wypadek kontroli.

2. USTAWOWE UBEZPIECZENIE EMERYTALNE

Jako pracownik jesteś z reguły objęty obowiązkowym ubezpieczeniem w ramach ustawowego systemu ubezpieczeń emerytalnych. Ubezpieczenie emerytalne obejmuje różne świadczenia:

- Emerytura służy zapewnieniu bezpieczeństwa finansowego na starość, gdy nie uzyskuje się już dochodów z pracy. Aby kwalifikować się do otrzymania emerytury, należy osiągnąć określony wiek i przepracować określoną liczbę okresów uprawniających do emerytury.
- Ubezpieczenie emerytalne zapewnia również wsparcie w przypadku niezdolności do pracy w trakcie życia zawodowego, tzn. gdy nie można już pracować lub można pracować tylko częściowo z powodu choroby lub niepełnosprawności. Jeśli ze względu na stan zdrowia ubezpieczony nie może już pracować lub może pracować w ograniczonym zakresie w przewidywalnej przyszłości, otrzyma świadczenie rehabilitacyjne w celu przywrócenia zdolności do pracy zarobkowej lub rentę z tytułu zmniejszonej zdolności do pracy zarobkowej.
- Ponadto ubezpieczenie emerytalne zapewnia kompleksową ochronę pozostałym przy życiu osobom pozostającym na utrzymaniu. Wypłaca on renty wdowom, wdowcom i sierotom po zmarłych ubezpieczonych.

Do roku urodzenia 1946 wiek 65 lat jest decydujący dla uzyskania standardowej emerytury. W kolejnych kohortach urodzeniowych standardowy wiek emerytalny jest stopniowo podnoszony do 67 lat. Od 2029 roku ta granica wieku będzie obowiązywać wszystkie osoby urodzone w 1964 roku lub później. Ustawowe ubezpieczenie emerytalne przewiduje jednak inne emerytury, które umożliwiają wcześniejsze przejście na emeryturę w szczególnych warunkach osobistych, na przykład w przypadku poważnej niepełnosprawności i/lub optacania składek na ustawowe ubezpieczenie emerytalne przez wiele lat.

Więcej szczegółowych informacji można znaleźć na stronie www.deutsche-rentenversicherung-mitteldeutschland.de. Można tam również pobrać z Internetu najważniejsze formularze i informacje.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych pod adresem: www.bmas.bund.de.

Zadania ustawowego ubezpieczenia emerytalnego są realizowane przez instytucje federalne i regionalne.

W przypadku Saksonii-Anhalt jest to
Deutsche Rentenversicherung

i
Deutsche Rentenversicherung Knappschaft-Bahn-See

i
Deutsche Rentenversicherung Mitteldeutschland.

OKRESY UBEZPIECZENIA W INNYCH KRAJACH

Należy pamiętać, że ustawa emerytura jest niższa od dochodów uzyskiwanych podczas pracy. Aby utrzymać standard życia w podeszłym wieku, należy uzupełnić ustawowe ubezpieczenie emerytalne o świadczenia pracownicze i/lub prywatne.

Jeśli pracowałeś w jednym lub kilku krajach UE, Islandii, Liechtensteinie, Norwegii lub Szwajcarii, zastosowanie ma następująca zasada: każdy kraj, w którym przepracowałeś więcej niż jeden rok ubezpieczenia, wypłaci Ci oddzielną emeryturę, gdy tylko osiągniesz wiek emerytalny obowiązujący w danym kraju.

Wysokość emerytury zależy od przebytych okresów ubezpieczenia. Wszystkie okresy ubezpieczenia przebyte w poszczególnych krajach są brane pod uwagę przy spełnianiu warunków nabycia prawa do emerytury. Otrzymasz skrócone zawiadomienie (dokument P1) o decyzji poszczególnych krajów. Powiadomienie to jest wydawane przez instytucję emerytalną, do której złożyłeś Pan/Pani wniosek o emeryturę.

3. UBIEGANIE SIĘ O EMERYTURĘ

Wniosek o emeryturę składa się w kraju zamieszkania, chyba że nigdy w nim nie pracowałeś. W takim przypadku należy złożyć wniosek w kraju, w którym było się ostatnio ubezpieczonym. Jeżeli wniosek o emeryturę zostanie złożony w jednym kraju, jest on ważny we wszystkich krajach, w których spełnione zostały okresy ubezpieczenia. Emerytura będzie wypłacana niezależnie od miejsca pobytu w tych krajach.

Wniosek o emeryturę należy złożyć na piśmie lub przez Internet. Wyślij wypełniony wniosek o emeryturę bezpośrednio do swojej instytucji ubezpieczenia emerytalnego. Można tam również zarejestrować swój wniosek i jednocześnie skorzystać z porad i pomocy w zakresie emerytur.

Wszystkie ważne informacje na temat **wniosku o emeryturę w Saksonii-Anhalt** można znaleźć na Portalu Obsługi Obywatela i Przedsiębiorczości Saksonii-Anhalt.

Więcej informacji na temat emerytur przeznaczonych specjalnie dla obywateli UE można uzyskać w **Niemieckiej Kasie Ubezpieczeń Emerytalnych**. Broszura **"Życie i praca w Europie"** Niemieckiego Ubezpieczenia Emerytalno-Rentowego zawiera wyczerpujące informacje na temat emerytury i zabezpieczenia na starość.

4. WŁASNOŚĆ PRYWATNA I UBEZPIECZENIA OSOBISTE

Oprócz ubezpieczeń ustawowych istnieje wiele ubezpieczeń prywatnych. Ochrona ubezpieczeniowa w ramach tych ubezpieczeń powinna obejmować przede wszystkim ryzyka, które w razie szkody mogą zagrazić własnej egzystencji.

Do najważniejszych prywatnych ubezpieczycieli w Niemczech należą:

- **Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej:** zepsuteś coś co należało do innej osoby? Może to być bardzo kosztowne, a w skrajnych przypadkach może nawet zagrazić Twojemu istnieniu. W takich przypadkach w grę wchodzi ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej. Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej jest powszechnie uważane za najbardziej przydatne i najważniejsze z ubezpieczeń dobrowolnych. Z reguły ubezpieczani są również członkowie rodziny. Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej można wykupić za mniej niż 100 euro rocznie.

- **Ubezpieczenie od niezdolności do pracy:** Jeśli z powodu poważnej choroby nie jesteś w stanie pracować przez dłuższy czas i nie uzyskujesz dochodu, w najgorszym wypadku możesz popaść w ruinę finansową. Wynika to z faktu, że emerytura państwowa jest bardzo ograniczona i nie zawsze obejmuje ubezpieczonego. Z tego powodu każda osoba pracująca powinna rozważyć wykupienie ubezpieczenia od niezdolności do pracy, aby zabezpieczyć się przed utratą zdolności do pracy. Obok prywatnego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej jest to jedno z najważniejszych ubezpieczeń dobrowolnych.
- **Ubezpieczenie mienia ruchomego gospodarstwa domowego:** Ubezpieczenie mienia ruchomego gospodarstwa domowego wypłaca odszkodowanie w przypadku zniszczenia rzeczy znajdujących się w domu, na przykład w wyniku pożaru, włamania lub zalania. Koszt ubezpieczenia domu zależy m.in. od wielkości domu. Ubezpieczenie mienia ruchomego może być szczególnie opłacalne, jeśli w domu przechowywane są wartościowe przedmioty.
- **Ubezpieczenie komunikacyjne OC:** Jeśli posiadasz samochód lub motocykl, potrzebujesz również ubezpieczenia komunikacyjnego. Bez ubezpieczenia OC pojazdów mechanicznych nie można nawet zarejestrować pojazdu. Jeśli spowodujesz wypadek lub zranisz kogoś swoim samochodem, firma ubezpieczeniowa zapłaci za szkody.

5. ZOBOWIĄZANIE PODATKOWE

Musisz zapłacić podatek od dochodów w Niemczech, jeśli

- masz miejsce zamieszkania w Niemczech lub
- zwykle przebywasz w Niemczech, tj. przez ponad sześć miesięcy (183 dni) w roku kalendarzowym.

Zobowiązanie podatkowe dotyczy całego dochodu. Oznacza to dochód z różnych rodzajów dochodów (np. pensji, emerytur i rent oraz dochodów z wynajmu). Oznacza to również dochód uzyskany w Niemczech i poza nimi (dochód światowy).

Jeśli jesteś pracownikiem, Twoim dochodem będzie głównie wynagro-

dzenie. Podatek dochodowy jest automatycznie potrącany z wynagrodzenia (tzw. podatek od wynagrodzeń). Ponadto zostanie potrącony podatek solidarnościowy oraz - jeśli jesteś członkiem wspólnoty religijnej, która pobiera podatek kościelny - podatek kościelny. Twój pracodawca przekazuje te kwoty bezpośrednio do właściwego urzędu skarbowego. Pracodawca potrąca również składki na **ustawowe ubezpieczenia społeczne** (ubezpieczenie od bezrobocia, zdrowotne, na opiekę długoterminową, emerytalne i wypadkowe). Wysokość miesięcznych potrąceń z pensji można sprawdzić na pasku wypłaty, który otrzymuje się od pracodawcy.

6. DEKLARACJA PODATKU DOCHODOWEGO

Zeznanie podatkowe jest pisemnym oświadczeniem podatnika o jego sytuacji dochodowej. Służy on jako podstawa do ustalenia wysokości podatku dochodowego, który ma być naliczony. Jest on składany w urzędzie skarbowym przez podatnika lub jego upoważnionego przedstawiciela (zazwyczaj doradcę podatkowego lub stowarzyszenie pomocy w zakresie podatku dochodowego). Po zakończeniu roku kalendarzowego możesz złożyć zeznanie podatkowe, aby urząd skarbowy mógł sprawdzić, czy nie zapłaciłeś za dużo lub za mało podatku. Często warto, aby pracownicy złożyli zeznanie podatkowe. Możliwe, że będziesz mógł skorzystać z odliczeń. **Więcej informacji na ten temat można znaleźć w Najczęściej zadawanych pytaniach.**

UWAGA: W niektórych przypadkach jesteś zobowiązany do złożenia zeznania podatkowego, np. jeśli oprócz wynagrodzenia uzyskiwałeś inne dochody, otrzymywałeś zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek chorobowy lub zasiłek krótkoterminowy, pozostawałeś w kilku stosunkach pracy lub miałeś pewne kombinacje klas podatkowych. Następnie należy złożyć zeznanie podatkowe do 31 lipca następnego roku kalendarzowego. Możliwe, że będziesz musiał zapłacić zaległy podatek.

Jeśli nie masz obowiązku złożenia zeznania podatkowego, masz 4 lata, aby zrobić to dobrowolnie.

Deklaracje podatkowe można składać online za pośrednictwem portalu **internetowego firmy Elster**. Do korzystania z programu Elster wymagana jest rejestracja. Można również wypełnić zeznanie podatkowe w formie formularza lub zlecić jego przygotowanie urzędowi skarbowemu.

Jeśli ubezpieczony wykupił prywatne ubezpieczenie, np. prywatne ubezpieczenie zdrowotne, musi samodzielnie opłacać składki na to ubezpieczenie.

Jeśli potrzebujesz pomocy przy wypełnianiu zeznania podatkowego, możesz skontaktować się z doradcą podatkowym lub prawnikiem. W związku z tym zostaną poniesione koszty. Formularze do wypełnienia zeznania podatkowego można otrzymać bezpośrednio w jednym z 14 urzędów podatkowych, które służą obywatelom poradą i pomocą w wypełnianiu zeznań podatkowych. **Najbliższy urząd skarbowy w Saksonii-Anhalt** można znaleźć na portalu Lohnsteuer kompakt.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

Deutsche Rentenversicherung

Verbraucherzentrale Sachsen-Anhalt

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Leben und Arbeiten in Europa

Willkommen in Deutschland

Wissen ist Schutz! Was Sie wissen sollten, um in Deutschland erfolgreich zu arbeiten

Soziale Sicherung im Überblick

Ratgeber zur Rente

Zusätzliche Altersvorsorge

Erwerbsminderungsrente

WIZYTA W OŚRODKU BODETAL THERME THALE W GÓRACH HARZ

10.

POMOC DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. SPECJALNE USŁUGI DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
2. USTAWA O RÓWNYCH SZANSACH DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SAKSONII-ANHALT

1. SPECJALNE ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W Niemczech osoby niepełnosprawne otrzymują specjalne świadczenia oprócz ogólnych świadczeń socjalnych. Te indywidualne świadczenia mają na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Powinni kształtować swoje życie zgodnie z własnymi skłonnościami i możliwościami. Ich zainteresowania i życzenia mają duże znaczenie przy planowaniu pomocy.

W Niemczech oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych jest bardzo szeroka i obejmuje wiele różnych dziedzin życia. Usługi są podzielone na:

- Świadczenia z tytułu rehabilitacji medycznej,
- świadczenia z tytułu uczestnictwa w życiu zawodowym,
- świadczenia zapewniające utrzymanie i świadczenia uzupełniające,
- świadczenia z tytułu uczestnictwa w edukacji i
- Świadczenia z tytułu uczestnictwa w życiu społecznym.

Ponadto osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, tj. osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, otrzymują specjalną pomoc.

OGÓLNE RZECZ BIORĄC:

Normalne oznaki starości nie mogą być uznane za niepełnosprawność. To samo dotyczy chorób, których skutki nie trwają dłużej niż 6 miesięcy.

Więcej informacji na temat różnych świadczeń dla osób niepełnosprawnych można znaleźć na **portalu internetowym "einfach teilhaben"** (po prostu weź udział) Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Społecznych oraz w **"Ratgeber für Menschen mit Behinderungen"** (Przewodnik dla osób niepełnosprawnych) wydanym przez BMAS.

WARTO WIEDZIEĆ: Jeśli jesteś nowym imigranem w Niemczech i Ty lub członek Twojej rodziny jesteś niepełnosprawny, powinieneś skorzystać z doradztwa personalnego. Na portalu Fachstelle Teilhabeberatung (EUTB) można znaleźć bezpłatne porady dla osób niepełnosprawnych i ich bliskich we wszystkich kwestiach związanych z rehabilitacją i uczestnictwem. Tutaj można również znaleźć poszczególne punkty kontaktowe do ofert w **Saksonii-Anhalt w formularzu wyszukiwania**.

W tym rozdziale dowiesz się, na jakich warunkach możesz otrzymać wsparcie, jeśli jesteś niepełnosprawny lub masz niepełnosprawnego krewnego.

Na końcu rozdziału znajdują się również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

2. USTAWA O RÓWNOUPRAWNIENIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SAKSONII-ANHALT

W 2001 roku Saksonia-Anhalt stała się pierwszym wschodnioniemieckim krajem związkowym, który przyjął **ustawę o równości osób niepełnosprawnych**. Celem tej ustawy było wzmocnienie i skonkretyzowanie w prawie krajowym zakazu dyskryminacji osób niepełnosprawnych, zapisanego w Ustawie Zasadniczej. Po raz pierwszy w Niemczech wprowadzono zapis o włączeniu społecznym, a także obowiązek zapewnienia osobom niepełnosprawnym racjonalnych usprawnień. Mogą to być np. metody budowlane dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych lub sygnały dźwiękowe na światłach.

Podczas gdy wcześniej zakazana była tylko dyskryminacja, obecnie dotyczy to również niekorzystnej sytuacji. Aby w pełni uwzględnić interesy i problemy osób niepełnosprawnych, ustawa o równości została przygotowana przez samą grupę docelową. W przyszłości osoby niepełnosprawne będą miały większe możliwości korzystania z równej edukacji, z miejsc pracy, uczestniczenia w życiu społecznym bez barier oraz życia w rodzinach na równych prawach.

W Saksonii-Anhalt wsparcie dla osób niepełnosprawnych obejmuje następujące świadczenia, zgodnie z **portalem informacyjnym Ministerstwa Spraw Społecznych**:

- Rekompensata za niedogodności (od stopnia niepełnosprawności 25).
- Kwota ryczałtowa (np. w przypadku nadzwyczajnych kosztów leczenia)
- Budżet osobisty (na udział w życiu społecznym)
- Państwowy zasiłek dla niewidomych (zasiłek dla niewidomych i głuchoniemych)

Zgodnie z przepisami ustawy o znacznym stopniu niepełnosprawności, niepełnosprawność zdrowotna i jej skutki są określane na podstawie wniosku. W zależności od orzeczeń o niepełnosprawności i ewentualnie wydanej legitymacji, można ubiegać się o rekompensatę z tytułu niekorzystnej sytuacji. Pytania i odpowiedzi dotyczące procedury oceny można znaleźć na **portalu informacyjnym Urzędu Administracji Landu Saksonia-Anhalt**.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Fachstelle Teilhabeberatung (EUTB)

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

Behindertenbeauftragte der Landeshauptstadt Magdeburg

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Ratgeber für Menschen mit Behinderungen
Rehabilitation und Teilhabe von Menschen mit Behinderungen

Gesetz zur Gleichstellung behinderter Menschen

https://www.einfach-teilhaben.de/DE/AS/Home/alltagssprache_node.html

11.

11. TWORZENIE SIECI KONTAKTÓW I UCZESTNICTWO W ŻYCIU SPOŁECZNYM

1. EUROPEJSKIE ORGANIZACJE I STOWARZYSZENIA W SAKSONII-ANHALT
2. FORA WYMIANY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
3. UDZIAŁ W WYBORACH LOKALNYCH
4. UDZIAŁ W PRACACH RADY DORADCZEJ DS. CUDZOZIEMCÓW

1. EUROPEJSKIE ORGANIZACJE I STOWARZYSZENIA W SAKSONII-ANHALT

Wielu obywateli UE w Niemczech postrzega siebie przede wszystkim jako Europejczyków, a w coraz mniejszym stopniu jako "migrantów". Zgodnie z własnym wyobrażeniem, postrzegają siebie jako pracowników mobilnych, obywateli UE w sensie swobodnego przepływu pracowników i związanych z tym praw na równi z obywatelami niemieckimi. Większość z nich ma dobre kontakty w swojej społeczności, a wymiana odbywa się dynamicznie za pośrednictwem sieci społecznych. Niektórzy imigranci zrzeszają się w organizacjach migrantów.

Stowarzyszenia i organizacje obywateli UE w Saksonii-Anhalt są reprezentowane nie tylko w regionach metropolitalnych Magdeburga i Halle, ale są tu coraz bardziej aktywne. Dzięki stowarzyszeniom, które pełnią rolę łączników społecznych i inicjatorów organizacyjnych, oferowane są imprezy i wsparcie, np. w zakresie nauki języków obcych. Stowarzyszenia imigrantów z Europy są cennymi punktami kontaktowymi, zwłaszcza dla nowo przybyłych Europejczyków.

W Saksonii-Anhalt jednymi z największych organizacji reprezentujących interesy migrantów z Europy są **AGSA e.V.** i **LAMSA e.V.** Oba stowarzyszenia mają największą liczbę członków o pochodzeniu migracyjnym i świadczą szeroki zakres usług za pośrednictwem swoich organizacji członkowskich. Wiele z organizacji członkowskich jest prowadzonych przez rodaków z Europy.

Auslandsgesellschaft Sachsen-Anhalt e. V. (AGSA) jest organizacją parasolową zrzeszającą **46 organizacji** członkowskich, które opowiadają się za demokratycznym współistnieniem i równym uczestnictwem w życiu społecznym bez względu na pochodzenie, religię, język i inne cechy. Stowarzyszenia i organizacje migrantów reprezentowane w AGSA, z których większość działa na zasadzie wolontariatu, oferują nowym imigrantom społeczne punkty kontaktowe. einewelt haus w Magdeburgu to miejsce międzykulturowego zaangażowania i nawiązywania kontaktów. Dzięki takim wydarzeniom, jak kawiarenka językowa i szeroki wachlarz działań kulturalnych oferowanych przez stowarzyszenia, AGSA oferuje się jako dom otwarty dla zainteresowanych osób ze wszystkich krajów i ułatwia otwartą wymianę międzykulturową.

W tym rozdziale dowiesz się,

w jaki sposób można nawiązać kontakty towarzyskie z rodakami, jakie możliwości daje wolontariat oraz na jak wiele różnych sposobów można się zaangażować w działalność stowarzyszeń - od kulturalnych po sportowe.

Na końcu rozdziału znajdują się również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

Od 2008 roku **Krajowa Sieć Organizacji Migrantów Saksonii-Anhalt (LAMSA)** reprezentuje na szczeblu krajowym polityczne, gospodarcze i społeczne oraz kulturalne interesy osób ze środowisk migracyjnych. Uważa się za ich rzecznika i jest punktem kontaktowym dla rządu krajowego, wszystkich stowarzyszeń zajmujących się polityką migracyjną, instytucji i innych organizacji migrantów w innych krajach związkowych. W marcu 2014 roku LAMSA została założona jako stowarzyszenie non-profit. Obecnie w LAMSA reprezentowanych jest ponad **100 organizacji i osób** o różnym pochodzeniu, pochodzeniu kulturowym i przynależności religijnej.

Oba stowarzyszenia, wraz ze swoimi organizacjami migrantów, oferują różnorodne usługi dla nowo przybyłych z Europy i całego świata. Należą do nich:

- usługi mediacji językowej
- poradnictwo w zakresie języka ojczystego
- wydarzenia takie jak kawiarenki językowe, kursy szycia, kursy językowe, kursy dokształcające
- usługi edukacyjne, takie jak pomoc w odrabianiu zadań domowych
- oferty dotyczące edukacji rodziców
- oferty w zakresie integracji społecznej i wolontariatu

Stowarzyszenia członkowskie zrzeszone w AGSA i LAMSA reprezentują międzynarodową różnorodność interesów i perspektyw, kultur i działań. Wiele z nich oferuje swoje usługi jako punkt kontaktowy dla imigrantów z całej Europy. Tutaj Europejczycy organizują się w celu wymiany dwustronnej, kultywowania języka i kultury oraz pomocy w przyjeździe i osiedleniu się w Saksonii-Anhalt:

- **Bund der Polen in Magdeburg e.V. (1)**
- **Centro Italiano di Cultura Sachsen-Anhalt e.V. (CIMA e.V.) (2)**
- **Deutsch-Bulgarische soziokulturelle Vereinigung e.V. (3)**
- **Deutsch-Finnische Gesellschaft e.V. Landesverband Sachsen-Anhalt (4)**
- **Deutsch-Französische Gesellschaft Magdeburg e.V. (5)**

- **Deutsch-Italienische Gesellschaft e.V. (1)**
- **Deutsch-Polnische Gesellschaft Sachsen-Anhalt e.V. (2)**
- **Harmonia e.V. - Internationales Zentrum für Kultur, Bildung und Soziales in Sachsen-Anhalt (3)**
- **Landmannschaft der Deutschen aus Russland e.V. (4)**
- **MERIDIAN e.V. - Verein zur Förderung der Verständigung zwischen Menschen unterschiedlicher Nationen (5)**
- **Ungarn mitten in Sachsen-Anhalt e.V. (6)**
- **Weltunion Magdeburger Juden e.V. (WMJ) (7)**

Organizacje te prowadziły kampanię na rzecz aktywnego kształtowania życia i pracy w Unii Europejskiej:

- **Europa Union Deutschland Landesverband Sachsen-Anhalt (8)**
- **JEF - Junge Europäische Föderalisten Sachsen-Anhalt e.V. (9)**
- **Offener Kanal Magdeburg e.V. (10)**

WARTO WIEDZIEĆ:

Jeśli sam chciałbyś się aktywnie zaangażować lub chciałbyś pozyskać wolontariuszy jako stowarzyszenie, możesz skorzystać z portalu **Engagement-Portal w Halle (11)**. Można tu spotkać ludzi z wielu kultur, którzy chcą coś zmienić na poziomie lokalnym.

2. FORA WYMIANY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Imigracja obywateli z Unii Europejskiej do Saksonii-Anhalt od lat stale rośnie. Mieszka tu proporcjonalnie duża liczba osób z przeszłością imigracyjną, w tym wiele osób z wyższym wykształceniem lub mieszkających tu od dłuższego czasu. W rzeczywistości historia imigracji w Saksonii-Anhalt jest zasadniczo kształtowana przez dynamikę europejskiego obszaru wewnętrznego - obywatele UE stanowią liczbowo największą grupę imigrantów.

Dużą część komunikacji w społecznościach odbywa się za pośrednictwem różnych kanałów w mediach społecznościowych. Można tu znaleźć fora wymiany i grupy zainteresowań specyficzne dla danej społeczności, a na czatach wymienia się odpowiedzi i porady dotyczące często omawianych studiów przypadków, przepisów i problemów.

W ramach projektu EUmigra realizowanego przez Auslands-gesellschaft Sachsen-Anhalt e.V. przedstawiciele sieci publikują informacje w wielu językach europejskich na portalu społecznościowym Facebook. Tutaj znajdziesz niemiecką "stronę główną" Fach- und Servicestelle EU-Migration Sachsen-Anhalt, a także osiem dotychczasowych stron pochodnych:

- **EUmigra Fach- und Servicestelle EU-Migration Sachsen Anhalt**
- EUmigra-България
- EUmigra Česká republika
- EUmigra España
- EUmigra Hrvatska
- EUmigra Italia
- EUmigra Polska
- EUmigra România
- EUmigra Ungarn/Magyar

Inicjatywy takie jak kawiarenki spotkań i kawiarenki językowe w Magdeburgu:

- **platz*machen e.V. (1)**
- **Sprachcafé Magdeburg – „Zeit für dich und deine Sprachen“ (2)**
- **Blickwechsel e.V. (3)**
- **BEGINN NEBENAN (4)**

3. UDZIAŁ W WYBORACH LOKALNYCH

Jeśli jesteś obywatelem UE mieszkającym w Niemczech, masz prawo do głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych. Nie jest konieczne, aby najpierw zgłosić zamiar głosowania i zarejestrować się na liście wyborców. W Niemczech jesteś automatycznie wpisywany na listę wyborców w wyborach lokalnych.

Obywatele UE mogą głosować lub kandydować w wyborach na tych samych warunkach, co obywatele kraju zamieszkania. Jeśli obywatele muszą mieszkać w danym kraju lub gminie przez określony czas, aby móc głosować lub kandydować w wyborach, dotyczy to również Ciebie.

EINEWELT HAUS W MAGDEBURGU, SIEDZIBA AUSLANDSGESELLSCHAFT SACHSEN-ANHALT E.V..

4. UDZIAŁ W PRACACH RADY DORADCZEJ DS. CUDZOZIEMCÓW

Z reguły rady doradcze ds. cudzoziemców są miejskimi organami politycznymi wybieranymi przez imigrantów w celu reprezentowania interesów wszystkich osób wywodzących się ze środowisk migracyjnych. Opowiadają się za równością i równym udziałem imigrantów oraz na wiele sposobów wspierają tworzenie sieci współpracy między organami, instytucjami, agencjami i innymi zainteresowanymi podmiotami, co jest niezbędne w procesach integracyjnych.

W Saksonii-Anhalt rady ds. cudzoziemców w Magdeburgu i Halle koordynują liczne usługi pomocowe dla wszystkich imigrantów. W poradniach dla cudzoziemców i na odpowiednich stronach internetowych zainteresowane osoby mogą również uzyskać kontakty do ważnych sieci państwowych zajmujących się pracą integracyjną.

5. CZŁONKOSTWO W KLUBIE SPORTOWYM

Innym dobrym sposobem nawiązywania kontaktów społecznych i uczestniczenia w nich jest aktywność i ewentualnie członkostwo w klubie sportowym. Krajobraz klubów sportowych w Saksonii-Anhalt jest niezwykle zróżnicowany, ponieważ duża rodzina klubów sportowych LSB Saksonii-Anhalt obejmuje obecnie ponad 3100 klubów sportowych.

Są one otwarte dla wszystkich mieszkańców kraju związkowego Altmärk i Burgenlandkreis i oferują sporty na świeżym powietrzu lub w hali, indywidualne lub zespołowe.

Za pomocą formularza wyszukiwania w Landessportbund Sachsen-Anhalt można wyszukać klub w swojej miejscowości lub w okolicy - w zależności od ulubionej dyscypliny sportu.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Landesnetzwerk Migrantenorganisationen Sachsen-Anhalt (LAMS)

Auslandsgesellschaft Sachsen-Anhalt e. V. (AGSA)

Beirat für Integration und Migration der Landeshauptstadt Magdeburg

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Sportvereine & Fachverbände in Sachsen-Anhalt

Ausländerbeiräte in Sachsen-Anhalt

Vereinsuche Breitensport Sachsen-Anhalt

12.

PORADNICTWO I PUNKTY KONTAKTOWE W SAKSONII-ANHALT

1. PORADNIE W SAKSONII-ANHALT
2. INNE PORADNIE
3. PRZEWODNIK PO PORADNIACH "COMPASS SAXONY-ANHALT
4. ZAPYTANIE DO BIURA DS. RÓWNEGO TRAKTOWANIA PRACOWNIKÓW UE

1. PORADNICTWO MIGRACYJNE W SAKSONII-ANHALT DLA MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

Odpowiednie punkty kontaktowe udzielające porad obywatelom Unii to Migracyjne Poradnictwo dla Dorosłych Migrantów (**MBE**) oraz Służby Migracyjne dla Młodzieży (**JMD**). Oba serwisy są reprezentowane w całej Saksonii-Anhalt. W tym zakresie niezbędną pomoc zapewniają stowarzyszenia zrzeszone w stowarzyszeniu Freie Wohlfahrtspflege.

Centra doradztwa migracyjnego dla dorosłych (MBE) wspierają imigrantów w ich pierwszych krokach w Niemczech:

- nauka języka niemieckiego
- zapoznanie się z nowym środowiskiem
- terminowe rozpoczynanie nauki, szkoleń i pracy poprzez:
 - indywidualne zarządzanie przypadkami
 - określanie indywidualnych potrzeb w zakresie wsparcia
 - planowanie wsparcia

Aktualny przegląd ogólnokrajowych ośrodków doradztwa migracyjnego dla dorosłych migrantów (MBE) w Saksonii-Anhalt można znaleźć w przeglądzie krajowego portalu integracyjnego. Ponadto można znaleźć ośrodki doradztwa migracyjnego w Niemczech, korzystając z formularza wyszukiwania BAMF (**formularz wyszukiwania według kodu pocztowego/miejsca zamieszkania**).

Służby ds. Migracji Młodzieży (JMD) oferują również specjalne środki wsparcia dla imigrantów europejskich w wieku od 12 do 27 lat. Obejmuje to poradnictwo w zakresie uczestnictwa i integracji osobistej, językowej, edukacyjnej, zawodowej i społecznej.

Odpowiednie informacje i wskazówki są dostępne dla młodych ludzi z przeszłością migracyjną na **portalu JMD**, który skupia ponad 450 usług migracyjnych dla młodzieży świadczonych przez różnych organizatorów. Na stronie głównej portalu JMD można także znaleźć lokalną służbę migracyjną dla młodzieży za pomocą funkcji wyszukiwania.

W tym rozdziale dowiesz się,

jakie poradnie są dostępne dla Ciebie jako obywatela UE, jak możesz znaleźć i nawiązać kontakt ze swoimi rodzinami na miejscu, jakie możliwości zaangażowania społecznego są dla Ciebie dostępne i kto udzieli Ci wsparcia w zakresie doradztwa w sprawach osobistych.

Na końcu rozdziału znajdują się również poradnie i kontakty, do których można się zwrócić w Saksonii-Anhalt.

ODDZIELNE PORADNICTWO I OPIEKA (GBB) OŚRODKI MIGRACYJNE DLA MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH W SAKSONII- ANHALT

Z poradni Gesonderte Beratung und Betreuung w Sachsen-Anhalt (gBB) mogą korzystać także obywatele Unii Europejskiej. GBB udziela wsparcia m.in. w szybkiej integracji ze środowiskiem kulturowym i społecznym w Niemczech, w znalezieniu mieszkania i pracy, towarzyszy w sytuacjach kryzysowych i doradza w kwestiach promocji języka, dalszego kształcenia, prawa i integracji.

GBB jest reprezentowana lokalnie w całym kraju. Dane kontaktowe najbliższej poradni gBB można znaleźć w przeglądzie **tabelarycznym portalu integracyjnego**.

2. INNE PORADNIE

PORADNIE PSYCHOSPOŁECZNE

Jako obywatel UE masz dostęp do szerokiej gamy usług w zakresie poradnictwa psychospołecznego, które są oferowane głównie przez stowarzyszenia Wolnego Zawodu.

Usługi doradcze obejmują:

- ogólne poradnictwo socjalne,
- poradnictwo w zakresie ciąży i konfliktu ciążowego,
- poradnictwo małżeńskie, rodzinne, życiowe i edukacyjne,
- doradztwo dla dłużników i osób niewypłacalnych,
- poradnictwo w zakresie uzależnień.

Usługi oferowane przez poradnie są bezpłatne, poufne i na życzenie anonimowe. W razie potrzeby poradnictwo może być prowadzone z pomocą tłumaczy lub mediatorów językowych.

OŚRODKI WSPARCIA DLA OFIAR

W Saksonii-Anhalt w całym kraju związkowym istnieją placówki, które zapewniają pomoc i wsparcie osobom, które ucierpiały w wyniku przestępstwa lub chciałyby działać na rzecz osób poszkodowanych. W Saksonii-Anhalt istnieją następujące placówki udzielające pomocy ofiarom

- **Kinderschutzbund Landesverband Sachsen-Anhalt (1)**
- **Beratungsstellen für Opfer sexualisierter Gewalt (2)**
- **LIKO - Landesintervention und -koordination bei häuslicher Gewalt und Stalking (3)**
- **Fachstelle Vera für den Schutz von Mädchen und Frauen (4)**
- **Verbraucherzentrale - Schuldnerberatung (5)**
- **weitere Opferhilfeeinrichtungen Sachsen-Anhalt (6)**
- **Netzwerk für ein Leben ohne Gewalt (7)**

Usługi oferowane przez wyspecjalizowane ośrodki są bezpłatne, anonimowe i poufne. W razie potrzeby poradnictwo można prowadzić w języku ojczystym, korzystając z pomocy tłumaczy lub mediatorów językowych.

3. ORIENTACJA W KRAJOBRAZIE PORADNI W SAKSONII-ANHALT

BIURA KOORDYNACJI DS. INTEGRACJI I MIGRACJI

Dalsze informacje na temat ośrodków doradztwa dla obywateli UE można uzyskać w lokalnych punktach kontaktowych w poszczególnych powiatach i gminach Saksonii-Anhalt - w Centrach Koordynacji Integracji/Migracji. Biura koordynacyjne nie prowadzą doradztwa indywidualnego. Oferują one profesjonalne poradnictwo dla osób i poradnie na miejscu, które mogą pomóc w rozwiązywaniu problemów. Osoby kontaktowe w biurach koordynacyjnych miast i gmin Saksonii-Anhalt można znaleźć w tym przeglądzie **portal integracyjnego**.

MAPA CYFROWA "COMPASS SAKSONIA-ANHALT"

Cyfrowa mapa "**Compass Saksonia-Anhalt**" oferuje uporządkowany przegląd usług dla imigrantów w całym kraju związkowym. Poza projektami i szkoleniami na platformie znajduje się także szczegółowa lista ponad 100 poradni. Opcje wyszukiwania ułatwiają dostęp, a dzięki odpowiednim znacznikom na interaktywnej mapie można szybko znaleźć placówki poradnictwa w wybranym regionie lub mieście.

4. ZAPYTANIE DO ORGANU UE DS. RÓWNOŚCI PRACOWNIKÓW

Jeśli chcesz uzyskać poradę lub informacje dla siebie lub członków swojej rodziny, możesz także złożyć wniosek do ponadregionalnego Organu UE ds. Równości Pracowników, korzystając z formularza.

Do złożenia wniosku o poradę należy użyć odpowiedniego **formularza** Urzędu ds. Równego Traktowania.

LOKALNE PUNKTY KONTAKTOWE I PORADNICTWO

Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderinnen und Zuwanderer (MBE)

Jugendmigrationsdienste (JMD)

Auslandsgesellschaft Sachsen-Anhalt e.V. (AGSA)

Landesnetzwerk Migrantenorganisationen Sachsen-Anhalt e.V. (LAMSA)

MATERIAŁY I PORTALE INFORMACYJNE

Digitale Landkarte „Kompass Sachsen-Anhalt“

Portal Integracyjny Saksonii-Anhalt:
<https://integrationsbeauftragte.sachsen-anhalt.de/beratung-netzwerke/beratungsstellen/>

INDEKS

Agencja Zatrudnienia (AfA) 33, 35, 37, 38, 40, 49, 50, 53, 71
Ogólne poradnictwo socjalne 122
Dowód uprawnienia ("Portable Document S2") 82
Biuro antydyskryminacyjne 65, 134
Warunki pracy 41, 60, 61
Karta pobytu 21, 22, 23
Prawo pobytu 23, 24, 84
Szkolenie 33, 53, 55, 56, 57, 60, 61, 67, 68, 69, 70, 77, 79, 94, 121, 131
Auslandsgesellschaft Sachsen-Anhalt e. V. (AGSA) 113, 119
Okres graniczny 47

Ustawa o równości osób niepełnosprawnych 110
Ośrodki doradcze 10, 19, 25, 31, 35, 48, 53, 57, 65, 79, 84, 85, 87, 95, 97, 107, 111, 119, 121, 122, 123, 124
Szkoly zawodowe 16, 61
Prawo opiekuńcze 87
Umowa o dzieło lub umowa serwisowa 41

Centra rozliczeniowe 85

Język niemiecki jako język obcy 34, 75
Niemieckie ubezpieczenie emerytalne 71, 102, 103, 107
Niemieckie Ubezpieczenie Emerytalne Knappschaft-Bahn-See .. 102
Niemiecka Centrala Ubezpieczeń Emerytalnych Niemcy 102
Znajomość języka niemieckiego 62
Dyskryminacja 13, 63, 64, 65, 110, 134

Deklaracja podatku dochodowego 105
Biuro rejestracji mieszkańców 20
Zasiłek rodzicielski 92, 93, 97
Listy rodzicielskie w tłumaczeniu 75
Urlop rodzicielski 17, 92, 93, 97
Osoby oddelegowane 100
Edukacja 122

Specjalistyczna agencja doradztwa w zakresie
partycypacji (EUTB) 109, 111
Osoby uprawnione do swobodnego
przemieszczania się 21, 24, 30, 90

Ustawowe ubezpieczenie na wypadek bezrobocia 99
Ustawowe ubezpieczenie zdrowotne 83, 99
Ustawowe ubezpieczenie pielęgnacyjne 99
Ustawowe ubezpieczenie emerytalne 99, 101, 102
Ustawowe ubezpieczenie wypadkowe 71, 99
Przemoc 123
Związek zawodowy 48, 60, 62, 64
Rada ds. Równego Traktowania 10, 44, 64, 85, 124
Osoby dojeżdżające z zagranicy 82, 100

Portal internetowy Elster 105

Służba Migracyjna Młodzieży (JMD) 25, 31, 34, 53, 57, 65, 79, 87, 97, 107, 111, 121, 125
Urząd pracy 35, 40, 53, 71, 84, 95

Państwowa Sieć Organizacji Migrantów Saksonia-Anhalt e.V.
(LAMSA) 125

Świadczenia na rzecz promocji zatrudnienia na podstawie
kodeksu socjalnego 38

Świadczenia na utrzymanie 61

Aktywne działania na rzecz promocji zatrudnienia 38

Poradnictwo migracyjne dla dorosłych (MBE) 25, 31, 35,
53, 57, 65, 79, 87, 97, 107, 111, 125

Zasiłek macierzyński 89

Ustawa o ochronie macierzyństwa 89

Usługi wsparcia dla ofiar 123

Poradnictwo kwalifikacyjne 57, 132

Klauzula spłaty 41

Poradnictwo dla dłużników i niewypłacalnych 122

Poradnictwo w zakresie konfliktu ciążowego 122

Mediacja językowa/tłumaczenie ustne 75

Tandem językowy 34, 35

Stypendia 77

Poradnictwo w zakresie uzależnień 122

Układ zbiorowy pracy 41, 42, 43, 47

Budżet na lokaty 38, 39

Bon na zagospodarowanie 39

Pełnomocnik ds. opieki zdrowotnej 86, 87

Kształcenie ustawiczne 37, 40, 41, 60, 61, 67, 69, 70, 72

Zaświadczenie o kwalifikowalności do otrzymania mieszkania 27

Mieszkania 27, 61

WAŽNE PUNKTY KONTAKTOWE I OSOBY KONTAKTOWE W SAKSONII-ANHALT

1

POBYT

Migrationsberatung Sachsen-Anhalt

www.integriert-in-sachsen-anhalt.de/netzwerke/beratungsstellen/migrationsberatung-fuer-erwachsene-mbe (1)

2

Aufenthaltsrechtliche Beratung und Unterstützung in der Selbstorganisation

Flüchtlingsrat Sachsen-Anhalt e. V. | Magdeburg

www.fluechtlingsrat-lsa.de (2)

Telefon: +49 391 50549613 (Magdeburg)

Telefon: +49 345 44502521 (Halle/Saale)

3

Verfahrensinformation der Caritas für Asylbewerber

in Sachsen-Anhalt (Beratungsstelle zum Asylverfahren) Halberstadt

www.caritas.de (3)

Telefon: +49 3941 597728

4

Suchdienst für vom Konflikt getrennte Familien des DRK

Deutsches Rotes Kreuz – Landesverband Sachsen-Anhalt

www.sachsen-anhalt.drk.de (4)

Telefon: +49 391 6106890 (MD)

5

Freiwillige Rückkehr

Rückkehrzentrum Sachsen-Anhalt. Beratungsstelle zur freiwilligen

Rückkehr von Drittstaatsangehörigen

www.magdeburgerstadtmission.de/arbeitsgebiete/kompetenzzentrum-rueckkehr (5)

Telefon: +49 391 53249 -29/ -23

PRACA I KSZTAŁCENIE

BemA – Beratung migrantischer Fachkräfte

ARBEIT UND LEBEN Sachsen-Anhalt gGmbH

Stresemannstraße 18/19 | 39104 Magdeburg

Telefon: +49 391 623495

bema@aul-lsa.de | www.bema.arbeitundleben.org (1)

Blickpunkt: Migrantinnen – Fach- und Servicestelle für die Arbeitsmarktintegration migrantischer Frauen in Sachsen-Anhalt

Interkulturelles Beratungs- und Begegnungszentrum der Caritas

Karl-Schmidt-Straße 5c | 39104 Magdeburg

kontakt@blickpunkt-migrantinnen.de

Telefon: +49 391 40 80 526 / 527 / 520 oder +49 151 46152310

ePlan consult GmbH

Mittagstraße 16p | 39124 Magdeburg

Telefon: +49 391 28898958

info@eplan-consult.de | www.eplan-consult.de (2)

Fachkraft im Fokus (FiF)

Willkommensbegleitung ausländischer Fachkräfte in Arbeit

www.fachkraft-im-fokus.de (3)

Telefon: 49 152 537 729 43 (HAL), +49 391 6054-506 (MD)

Faire Integration

ARBEIT UND LEBEN Sachsen-Anhalt gGmbH

Stresemannstraße 18/19 | 39104 Magdeburg

zabih.hashemi@aul-lsa.de

www.sachsen-anhalt.netzwerk-iq.de/fuer-eingewanderte/rechte-von-beschaeftigten (4)

Handwerkskammer Magdeburg

Gareisstraße 10 | 39106 Magdeburg

Telefon: +49 391 6268151

info@hwk-magdeburg.de | www.hwk-magdeburg.de (5)

1

2

3

4

5

1

Industrie- und Handelskammer Magdeburg

Alter Markt 8 | 39104 Magdeburg
Telefon: +49 391 56930
kammer@magdeburg.ihk.de | www.magdeburg.ihk.de (1)

2

Institut für Berufspädagogik e.V.

Schellingstraße 3 – 4 | 39104 Magdeburg
Telefon: +49 391 5371232 (Frau Elke Orlowski)
orlowski@ibp-bildung.de | www.ibp-bildung.de (2)

3

IQ Netzwerk Sachsen-Anhalt – Anerkennungs- und Qualifizierungsberatung

Caritasverband für das Bistum Magdeburg e.V.
Langer Weg 65 – 66 | 39112 Magdeburg
Telefon: +49 391 6053249 / Halle: +49 345 686948-23/-15/-21
Halberstadt: +49 175 8132604
kontakt@iqsachsenanhalt.de | www.sachsen-anhalt.netzwerk-iq.de (3)

4

KAUSA-Servicestelle Sachsen-Anhalt Nord

c/o Ausbildungsverbund der
Wirtschaftsregion BS/MD e.V.
Schwiesastrasse 11 | 39124 Magdeburg
Telefon: +49 391 1861342
info@abv-magdeburg.de
www.abv-magdeburg.de/bewerber/projekte/kausa-servicestelle (4)

5

ZEMIGRA

Forschungsinstitut Betriebliche Bildung (f-bb) gGmbH
Haeckelstraße 10 | 39104 Magdeburg
Telefon: +49 800 9364472 (Hotline)
info@zemigra.com
www.zemigra.sachsen-anhalt.de (5) | www.zemigra-forum.de

6

ZDROWIE I OCHRONA

Schwangerschaftsberatungsstellen in Sachsen-Anhalt

www.ms.sachsen-anhalt.de/schwangerschaftsberatungsstellen (6)

MediNetz Magdeburg e.V.

Schellingstraße 3– 4 | 39104 Magdeburg
Telefon: +49 176 66530854
kontakt@medinetz-magdeburg.de | www.medinetz-magdeburg.de

Psychosoziales Zentrum für Migrantinnen und Migranten in Sachsen-Anhalt

St. Johannis GmbH | Agnetenstraße 14 | 39106 Magdeburg
Telefon: +49 391 79293380
kontakt@psz-sachsen-anhalt.de | www.psz-sachsen-anhalt.de

Landesstelle für Suchtfragen im Land Sachsen-Anhalt

Halberstädter Straße 98 | 39112 Magdeburg
Telefon: +49 391 543 38 18
<https://www.ls-suchtfragen-lsa.de/>

Suchthilfewegweiser der Landesstelle für Suchtfragen im Land Sachsen-Anhalt:

<https://www.ls-suchtfragen-lsa.de/suchthilfewegweiser/>

WSPARCIE I POMOC DLA DZIEWCZĄT I KOBIET

Frauen gegen Gewalt e.V.

Telefon: +49 30 322 99 500
www.frauen-gegen-gewalt.de (1)

Hilfetelefon „Gewalt gegen Frauen“ (KOSTENFREI)

Telefon: +49 8000 116016
www.hilfetelefon.de (2)

Schwangerschaftsberatung des Bundesministeriums für Familie, Senioren, Frauen und Jugend mit Hilfetelefon "Schwangere in Not"

www.schwanger-und-viele-fragen.de (3)

Vera – Fachstelle gegen Frauenhandel und Zwangsverheiratung

Telefon: +49 391 99977850
www.awo-sachsenanhalt.de (4)

Burg: www.skz-burg.bplaced.net/maedchen-und-frauenzentrum-tea-treff (5)

Magdeburg: www.courageimvolksbad.de (6)

1

2

3

4

5

6

Dessau: www.frauenzentrum-dessau.de (1)

Halberstadt: www.ufv-halberstadt.de (2)

Wernigerode: www.frauenzentrumWR.de (3)

Wolfen: www.Frauenzentrum-Wolfen.de (4)

Halle: www.dornrosa.de (5)

POMOC W PRZYPADKU PRZEMOCY NA TLE SEKSUALNYM

Wildwasser Magdeburg e.V.
Ritterstraße 1 | 39124 Magdeburg
Telefon: +49 391 2515417
info@wildwasser-magdeburg.de | www.wildwasser-magdeburg.de

POMOC W PRZYPADKU ATAKÓW KSENOFOBICZNYCH

Antidiskriminierungsstelle Sachsen-Anhalt
Hallesche Jugendwerkstatt gGmbH
antidiskriminierungsstelle@jw-frohe-zukunft.de
Mobil: +49 176 20 44 69 29 | Telefon: +49 391 79 29 33 74

Entknoten – Beratungsstelle gegen Alltagsrassismus und Diskriminierung
Landesnetzwerk Migrantenorganisationen Sachsen-Anhalt (LAMSA)
Telefon: +49 391 99 07 88 87 | WhatsApp: +49 152 56 03 47 47
entknoten@lamsa.de | www.lamsa.de

Mobile Beratung für Opfer rechter Gewalt / miteinander e.V.
Halle / Magdeburg / Salzwedel
Telefon: +49 345 2 26 71 00 (HAL) / +49 391 6 20 77 52 (MD) /
+49 3901 30 64 31 (SAW)
www.mobile-opferberatung.de

PORADNICTWO W ZAKRESIE TOŻSAMOŚCI SEKSUALNEJ I KWESTII ZDROWOTNYCH

Lesben- und Schwulenverband Sachsen-Anhalt (LSVD)
Magdeburg
Telefon: +49 391 5 43 25 69 oder +49 179 9 32 96 14
www.sachsen-anhalt.lsvd.de

AIDS-Hilfe (Halle / Sachsen-Anhalt Süd e. V., Sachsen-Anhalt Nord e. V.)
Halle / Magdeburg
Telefon: +49 345 5 82 12 71 (HAL) / +49 391 5 35 76 90 (MD)
www.halle.aidshilfe.de | www.aidshilfesachsenanhaltnord.de

SIECI I WSPARCIE W ŻYCIU CODZIENNYM

Beratungsdienste und Netzwerke zur Unterstützung von Flüchtlingen / Ankommenden
www.integriert-in-sachsen-anhalt.de/netzwerke/

Integrationshilfe Sachsen-Anhalt e.V.
Schellingstraße 3 – 4 | 39104 Magdeburg
Telefon: +49 175 8886386
info@integrationshilfe-lsa.org | www.integrationshilfe-lsa.org

Willkommensinitiativen Sachsen-Anhalt
www.integriert-in-sachsen-anhalt.de/willkommen/willkommens-initiativen/

WelcomeCenter Sachsen-Anhalt
Landesinitiative Fachkraft im Fokus
FörderService GmbH der Investitionsbank Sachsen-Anhalt
Leipziger Straße 49a | 39112 Magdeburg
Telefon: +49 391 6054-506
beratung@welcomecenter-sachsen-anhalt.de
www.welcomecenter-sachsen-anhalt.de

Welcome-Treff der Freiwilligenagentur Halle-Saalkreis e. V.
www.freiwilligen-agentur.de/themen-und-projekte/engagiert-fuer-fluechtlinge

Landesnetzwerk Migrantenorganisationen Sachsen-Anhalt (LAMSA) e.V. Halle
Telefon: +49 345 17 16 48 90
www.lamsa.de

Migrationswegweiser „Willkommen in Halle“ und „Willkommen in Magdeburg“
www.willkommen-in-halle.de | www.willkommen-in-magdeburg.de

Neustadtbüro Weißenfels
Beratungsstelle & Begegnungszentrum
Neumarkt 6 | 06667 Weißenfels
Tel.: +49 3443 820 9720
stadtteilbuero@weissenfels.de | <https://www.weissenfels.de>

WSPARCIE W SZCZEGÓLNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH

Beratungsstelle für Hörbehinderte e.V.
Halberstadt / Magdeburg / Stendal
Telefon: +49 3941 61 25 45 (HBS), +49 391 6 27 29 16 (MD),
+49 3931 712736 (ST)

Blinden- und Sehbehinderten-Verband Sachsen-Anhalt e.V.
Landesgeschäftsstelle Magdeburg
Telefon: +49 391 2 89 62 39
www.bsv-sachsen-anhalt.de

Behindertenbeauftragte der Landeshauptstadt Magdeburg
Frau Tanja Pasewald
Alter Markt 6 | 39090 Magdeburg
Telefon: +49 391 540-2342 / +49 391 540-2491
Tanja.Pasewald@stadt.magdeburg.de

WEISSER RING e.V.
Außenstelle Magdeburg
Telefon: +49 391 7271045
weisser-ring-magdeburg@web.de | www.weisser-ring.de

Stadt Weißenfels
Amt Gleichstellung und Integration
Markt 1 | 06667 Weißenfels
Tel.: +49 3443 370 466
integration@weissenfels.de | www.weissenfels.de

WSPARCIE DLA MŁODYCH LUDZI

Outlaw gGmbH Magdeburg
Schwiesaustraße 11 | 39124 Magdeburg
JUGEND STÄRKEN IM QUARTIER
Telefon: +49 391 6627 8063
jsiq.magdeburg@outlaw-ggmbh.de

J4B – JUGEND FÜR BILDUNG, BERUF, BERATUNG UND BEGLEITUNG
Telefon: +49 391 59818383
j4b.magdeburg@outlaw-ggmbh.de

BERUFLICHES SELBSTAKTIVIERUNGSCOACHING
Telefon: +49 391 99017640
sac.magdeburg@outlaw-ggmbh.de
www.outlaw-ggmbh.de

Jugendhilfeverbund Magdeburg GmbH
Robert-Koch-Straße 4 | 39108 Magdeburg
Telefon: +49 391 40045264
jhv@stejh.de | www.stejh.de

POMOC W POKONYWANIU BARIER JĘZYKOWYCH

SiSA – Sprachmittlung in Sachsen-Anhalt
LAMSA e.V.
Bernburger Straße 25a | 06108 Halle (Saale)
Telefon: +49 345 21389399
sprachmittler@lamsa.de | www.lamsa.de

Landesarbeitsgemeinschaft für Gebärdendolmetscher (LAG)
Sachsen-Anhalt e.V. Halle
Telefon: +49 345 6 89 00 10
E-Mail: ldz.leps@gmx.de oder lbst.traut@gmx.de

NADruk

Wydawca: Fach- und Servicestelle EU-Migration
Sachsen-Anhalt (EUmigra)
Auslandsgesellschaft Sachsen-Anhalt e.V.
Schellingstraße 3 – 4 / 39104 Magdeburg

Adres:
Internet: www.eumigra.de | www.agsa.de

V. i. S. d. P.: Krzysztof Blau, Dyrektor Zarządzający AGSA e.V.
Tekst i edycja: Dr. Ernst Stöckmann
Projekt i układ graficzny: Matthias Ramme / 300GRAMM

Treść niniejszej broszury jest chroniona prawem autorskim. Przedruk fragmentów tekstu, ilustracji, piktogramów lub ich wykorzystanie w systemach elektronicznych tylko za uprzednią pisemną zgodą wydawcy.

Niniejszą broszurę można zamówić tutaj: info@agsa.de

© Wszelkie prawa zastrzeżone 2021

Niniejsza publikacja została opracowana w ramach projektu Fach- und Servicestelle EU-Migration Sachsen-Anhalt (EUmigra) realizowanego przez Auslandsgesellschaft Sachsen-Anhalt e.V. Projekt jest finansowany przez Ministerstwo Pracy, Spraw Społecznych, Zdrowia i Równouprawnienia Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt.

Kredyty fotograficzne:

AEM Dessau GmbH/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 36
Altmärker Fleisch und Wurstwaren GmbH/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 40
Auslandsgesellschaft Sachsen-Anhalt e.V., S. 11, 117
DELL Halle GmbH/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 58
Falko Matte/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 91
Foto Lindenberg/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 88
Freepik.com, S. 98, 120
Gerhard Miesterfeldt, S. 12
Harald Krieg/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 39, 108
Horst Fechner/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 15
iStock, S. 18, 23, 26, 32, 106, 112
K+S AG/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 66
Kathrain Graubaum/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 46
Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 17, 69
Matthias Kuch/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 52
Ministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit und Gleichstellung des Landes Sachsen-Anhalt, S. 8
Pexels.com, S. 16, 29, 96
Pixabay.com, S. 14, 16, 78, 80
Ton/Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 51
TRIMET ALUMINIUM AG/ Bilddatenbank Sachsen-Anhalt, S. 54

Chcielibyśmy podziękować Investitions- und Marketinggesellschaft Sachsen-Anhalt za życzliwe udostępnienie zdjęć!

